

SLPC. Biblioteca St.Hilari Sacalm
1358081699

El Sr. Arcadi Calzada, Vice-president del Parlament de Catalunya, va ser en el Pregó de la passada Festa Major-87.

Portada de PILARIN BAYÈS

Salutació

Altra vegada estem a les portes de la Festa Major i puntualment teniu a les mans aquest document escrit que permet, entre altres coses, ser un recull extractat de la tasca portada a terme al llarg de l'any, tant per les entitats locals com pel mateix Ajuntament.

En ell hi podeu veure el bategar del nostre poble, les inquietuds, il.lusions, iniciatives, projectes i en definitiva una part del que és i serà la nostra història.

Crec que en aquests darrers anys s'ha tornat a aconseguir que la Festa Major arreli en el sentiment de la col.lectivitat que som com a poble i que entre tots s'hagi donat un nou aire popular a la celebració, un aire de retrobament i convivència entre amics i familiars.

Voldria donar les gràcies a les persones que, a través de les entitats, organitzen diferents actes al llarg de l'any i també per la Festa Major; amb el seu esforç i sacrifici fan possible que tothom gaudeixi de la festa.

Són persones que moltes vegades van carregades de feina i atrafagades i també sempre són les que menys les poden viure perquè elles treballen i fan possible que el nostre poble disposi de tot un reguitzell d'actes que l'emplenen de vida.

Sovint com a tota recompensa reben la incomprensió, la indiferència i a voltes la crítica sense fonament i és per això que les esperona a continuar en aquesta labor.

Espero que la programació d'actes d'enguany sigui encertada i atractiva per a tots vosaltres, ja que presenta un ampli ventall d'activitats, actes i espectacles per a tots els gustos i totes les edats.

Hilariencs, estiuejants i gent que ens visiteu en aquestes dades, en nom dels companys del Consistori i en el meu propi, us demano que participeu activament en tots els actes, programats amb la millor intenció, perquè així també es fa poble.

Que passeu una gran festa de germanor vivint i sentint les nostres celebracions. Us desitjo a tots uns dies de plena felicitat i que gaudiu tots, des dels més grans als més menuts; en definitiva, que no esgoteu els somnis, ja que a la fi aquests són esperances.

Desitjo que en acabar les festes, tots junts poguem dir, que ha estat una

Feliç i Molt Bona Festa Major!

L'Alcalde
F. XAVIER ROSSELL i TERRIS

Un tret singular de la Festa Major d'enguany és la variació dels dies tradicionals 29, 30 i 31 d'agost; la principal raó és perquè s'esqueien en dilluns, dimarts i dimecres.

Cal tenir en compte que de les catorze festes laborals solament dues són festes locals i aquestes les tria cada municipi. El passat any ens vàrem trobar amb la disjuntiva de no poder declarar festes laborals els tres dies de la Festa Major.

Les festes s'havien de decidir abans del 15 de setembre, no teníem temps material de fer consultes per escrit. Es va fer un tempteig entre diferents persones i majoritàriament va semblar que seria correcte passar la festa al cap de setmana, per a mantenir el caliu de la Festa Major.

Sembla ser que per circumstàncies que no vénen al cas, aquesta decissió no ha estat ben acollida per una part de la població. Per això, demanem a les persones que ens vulguin fer arribar la seva opinió de cara a decidir els dies de Festa Major del proper any, ho facin abans del dia 10 de setembre a les oficines Municipals a través d'una enquesta que es tindrà preparada.

PREGÓ DE LA FESTA MAJOR de l'any 1987

El vostre batlle, el bon amic Xavier Rossell, em telefonà per demanar-me si volia fer el Pregó de la Festa Major. Quan em va trucar vaig tenir una gran satisfacció i una profunda emoció. Era un honor per a mi tenir aquest privilegi. Sóc un home de la Garrotxa i per tant, crec que és cert que la geografia marca mot els homes. Em sento pròxim a aquesta comarca de la Selva, a aquesta terra de les Guilleries, per moltes raons; àdhuc podria esmentar, si m'apureu, en el vostre caràcter històric.

Fa pocs dies feia una xerrada parlant d'en Verntallat sobre la Guerra dels Remences i recordo que parlava de les seves estades a Sant Hilari. En altres ocasions a Olot mateix, en parlar de les guerres carlines, he hagut de recordar també com i quin paper havia tingut la vostra terra en aquells afers històrics.

Si mirem un diccionari, veurem que un pregó o una crida pot tenir diferents respostes i es pot fer de diverses maneres. Podria jo, avui, fer un discurs acadèmic, una glosa política o una narració històrica aprofondint en qualsevol esdeveniment del vostre passat. Però, crec que aquest marc fa que el Pregó que haig de fer sigui una mica diferent. Al meu entendre, una Crida ha de ser una invitació a participar a la vostra/nostra Festa Major.

Possiblement, per la gent que coneix el poble, que us coneix, fóra suficient dir que cal venir a Sant Hilari perquè és Festa Major; potser per la gent que ja és presonera de l'encant d'aquest tros de la Selva, no caldria afegir-hi res més, però ho volem fer saber a tots aquells que encara no han tingut el goig de gaudir de la bellesa de les Guilleries ni de les festes de la seva gent. Quan parles de Sant Hilari amb algú, el primer que et diu és: que n'és de bonic! Sant Hilari és naturalesa amb majúscula, és un bell paisatge, un agradable entorn i, sobretot, una bona i sana gent.

Vosaltres sou un poble que té una llarga història, un poble vell, antic, que ve de lluny. Fa més de mil anys, al costat de l'església ja començava a néixer Sant Hilari i és ben cert que al segle XIV els Gurb consolidaren d'alguna manera el que seria el vostre poble. I no és menys cert, que en aquesta llarga història coincideix amb els més importants episodis que han esdevingut a casa nostra. És a dir, s'observa que en vosaltres hi ha tot un historial, tot un passat, tota una sèrie de fets que porteu al damunt que ens parla de tenacitat, bondat i generositat, que ens parla d'hospitalitat i en darrer terme, d'un particular tarannà.

No és estrany sentir dir a arreu de Catalunya que moltes vegades la defensa aferrissada de la catalanitat d'aquest poble ha vingut sovint dels pobles de l'interior, de comarques com la vostra o com la meva de la Garrotxa. I no és perquè sí, és perquè saben el que costa aconseguir petites o grans fites; perquè sabem el que costa ser lliures en algun moment de la nostra història i perquè sabem el que costa construir dia a dia aquesta llibertat. Per això, repassant la història, veiem com aquesta ens ha permès caminar plegats en aquest sentit de llibertat i patriotisme. Això ens dóna el tret definidor de la vostra personalitat, que és la fidelitat, que és la fidelitat al país, el patriotisme i l'entrega; en teniu un testimoni molt gran en la figura d'un hilarienc il.lustre, el General Moragues.

De Sant Hilari s'ha dit que és un poble de bon tracte i hospitalari, un altre dels trets definidors. Des de temps reculats i durant molts anys, Sant Hilari ha estat el racó esperat i desitjat per molts catalans per a venir a passar l'estiu o per venir de vacances, i ara, quan sembla que l'atracció a voltes desordenada que ha exercit la costa ha absorvit bona part de l'estiueig de la nostra gent, es torna a donar un retorn pél desig de fer unes vacances amb tranquil.litat, repòs i placidesa. El vostre poble és d'acolliment, que rep.

Un altre caràcter de la vostra personalitat ve marcat per la laboriositat, la capacitat de treball i d'imaginació, que han estat capaços de superar el vostre aïllament, perquè Sant Hilari ha hagut de lluitar, d'aportar enginy per a vèncer les dificultats que el marc geogràfic conforma en aquest país.

El fenomen històric del bandolerisme dels segles XVI i XVII són una mostra de les dificultats econòmiques i socials que havien de suportar aquestes terres de l'interior de Catalunya. És ben veritat, però, que aquests inconvenients forgen una manera de ser, un caràcter i és aquest caràcter el que permet als hilariencs plantejar el futur amb esperança i il.lusió i afrontar-lo amb decisió i tenacitat.

Tot això i més és Sant Hilari, aquest racó de les Guilleries i per tant, quan la seva gent diu que a Sant Hilari és Festa, vol ser una invitació a tots els pobles de Catalunya i la seva gent.

El poble de Sant Hilari us convida a participar en el ball d'aquest vespre, a la baixada de carretons, a les sardanes i a tots els actes programats. Participeu-hi perquè la FESTA ha començat.

A tots plegats us desitjo una bona Festa Major!
Visca Sant Hilari!

Arcadi Calzada
Vice-president del Parlament de Catalunya

La Festa Major ha de ser sana alegria i diversió.

PODRIA SER UN CONTE...

No coneixíem Sant Hilari fins que un gran i bon amic nostre va tenir la gentilesa de convidar-nos a casa seva.

Fou tal l'impacte que ens va causar que, aquí estem, des de fa 10 anys, gaudint dels seus bells paisatges, de seu clima i d'aquesta bona gent que tan bé ens ha acollit.

Doncs, com deia, aquest amic, tant o més que nosaltres, admira la vila, sobretot les seves fonts, arribant a tenir la certesa de que l'aigua de la Font del Pic, concretament, l'ha curat d'una antigua dolència. Per res del món no deixaria d'acudir-hi els caps de setmana, plogui, nevi o faci sol, per emplenar ses garrafes d'aquest líquid miraculós. Els dissabtes, tot just arribat, a molt bona hora del matí, prepara el seu equipament i... a caminar! Les Formigues, Puigsacalm... i encara que té l'edat de la jubilació, té el cor jove, també l'esperit i les cames fortes.

Mes, una tarda, per fer una passejada curta, quan el dia és llarg, acompanyat sempre del seu bon tarannà i del bastó, es dirigia a la Font d'en Gurb, xiulant, mirant el cel, els pardals, la capçada dels arbres... I tan enlaire fugia del seu pensament que, de sobte, en baixar la mirada, no va conèixer el camí.

—On sóc? M'he desorientat?—

Doncs, sí. Es trobava enmig d'arbres, sens veure cap casa, cap senyal. La seva primera idea fou pujar la muntanya per divisar quelcom que li donés indici d'on es podia trobar. Res. Tirà més amunt, més amunt. Tampoc. Un petit ensurt començava a embolcallar el seu cos. Enfosquia. Allà, lluny, un tros de lluna.

—M'he perdut? És possible?—

De cop i volta li va atreure l'atenció el refilet d'un petit moixó que, tot saltironant, girava el caparró com mirant-lo, cridant-lo. Feia un curt vol, s'aturava i tornava a girar-se.

Diuen que els homes som posseïdors d'un sisè sentit i el nostre amic, sens defallir, ple de pressentiments, es decidí a seguir els passos i els vols d'aquell alegre passarell. S'endinsà més en l'arborat, però continuava, continuava... I, sense adonar-se'n, llums i una carretera!

I és que Sant Hilari no podia abandonar aquest home, tan fervent creient i de tan bon cor.

... PERÒ FOU UNA REALITAT.

(Dedicat a E. M.)

M.ª Teresa Sirera i Cristià

CLUB TENNIS SANT HILARI

Cada any, quan arriben aquests dies de la nostra Festa Major, totes les entitats de la nostra població, en una mena d'afany informatiu vers els nostres convilatans i estiuejants, elaborem una mena de memòria i, a través del Programa de la Festa Major, ens posem en contacte amb tot el poble i donem a conèixer les nostres activitats a tots aquells que per una o altra raó les desconeixen.

Els membres del Club de Tennis Sant Hilari volem, per tant, aprofitar aquesta avinentesa per fer un breu resum de les activitats que hem portat a terme des de la darrera publicació d'aquest programa, és a dir, a partir de finals d'agost de l'any passat.

Les activitats han estat diverses i bastant variades tant en el seu desenvolupament com en la participació:

- IV Trobada ''Tenisticogastronomicodivertida'' a Camp Pla.
- Participació a l'Open d'Arbúcies en la modalitat de dobles. La parella Francesc Miralpeix - Xavi Clos, del nostre Club, va assolir el Campionat.
- Torneig ''El Porro'' amb 34 participants individuals i 12 parelles. Sopar de germanor, lliurament de trofeus i ball amb ''Els Montgrins'' al Pavelló.
- Participació als Campionats Provincials per equips. El primer ha aconseguit el sots-campionat del grup quart i ha obtingut l'ascens al grup tercer.
- Organització del ''Ranking Club Tennis Sant Hilari'' amb 42 participants individuals i 14 parelles.
- Curset de Tennis. Hi participen 30 nens i nenes de 7 a 14 anys.
- II Open Tennis Sant Hilari, amb 46 participants individuals i 14 parelles en la categoria absoluta, i 30 participants infantils i juvenils.

No voldríem oblidar-nos de fer un comentari sobre aquest campionat ''Open'' que enguany organitzem per segona vegada. Hi participen 46 jugadors, 18 dels quals són forasters, molts d'ells participants de l'any passat, que no han dubtat en repetir. Alguns són jugadors de reconeguda categoria a nivell provincial i fins i tot a nivell regional, com és el cas de Palomo, guanyador de l'any passat i que aquest any el tornem a tenir a Sant Hilari per tal de defensar el seu títol.

Tenim l'orgull de manifestar públicament l'èxit de participació i d'organització d'aquestes dues primeres edicions de l'Open de Sant Hilari, i també la nostra ferma i decidida voluntat de millorar-lo i de donar-lo a conèixer arreu de la nostra geografia per tal que aquest Open arribi a ser un patrimoni no solament del Club que l'organitza sinó de tot el poble de Sant Hilari.

No volem acabar sense remarcar, un cop més, que el Club de Tennis Sant Hilari és un Club obert a tothom i que el tennis és un esport obert a totes les edats i a l'abast de totes les economies. Tindríem una gran alegria en donar-vos informació i en aclarir-vos qualsevol dubte. El nostre objectiu és promocionar el tennis a la nostra vila, facilitant la seva práctica a tots aquells que hi estiguin interessats, i per assolir aquest objectiu hi posarem tot el que calgui de la nostra part.

Us desitgem a tots una magnífica Festa Major.

LA JUNTA

L'ESCOLTISME DE MOSSÈN BATLLE

Ara fa un mes, el 31 de juliol, els escoltes, celebràvem el centenari del naixement del qui seria el fundador de l'escoltisme i el guiatge a Catalunya: Mossèn Antoni Batlle i Mestre. D'origen tarragoní, anà formant diferents grups i lliges, fins arribar als Minyons Escoltes / Guies Sant Jordi de Catalunya.

Mossèn Batlle, com tothom l'anomenava, va estar un educador, que indirectament se'l pot considerar, per la seva tasca i pels seus ideals, educador de Catalunya.

Els campaments a Tavertet.

Era un educador nat, com ho demostra el fet que es feia estimar i respectar a l'hora. No li passava res per alt. No tolerava la més lleu indisciplina, ni el desmanec, ni cap indici de barroeria.

Una de les seves dèries, era que els nois prenguessin responsabilitats i hi fossin fidels: una feina començada s'havia d'acabar i havia de ser ben feta. En són una prova els qui, avui, ja grans, tenen determinades responsabilitats en el govern de Catalunya.

Feia, per una banda, que els nois coneguessin Catalunya i l'estimessin; per l'altra, feia que els nois estimessin la llibertat i aprenguessin a fer-ne bon ús. Gosar fer tot això dins un règim dictatorial amb el perill constant d'anar a parar a la comissaria i fins a la presó, exigia coratge i sentit pràctic a l'hora. Mossèn Batlle ho posseïa.

Aquests ideals, aquestes dèries, d'un home que des del seu paper d'educador va anar impregnant tots els cors dels primers escoltes, s'ha anat contegiant a totes les generacions d'escoltes catalans.

Avui dia, els posem en pràctica, junt amb d'altres,

Els escoltes a Joanet.

transmetent-los, a través del joc, l'aventura, de les activitats, de les empreses... I en donen bons resultats, això fa que durant set anys tinguem escoltes a Sant Hilari i que ben aviat ja en podrem collir-ne els fruits.

L'Agrupament Escolta "Als Quatre Vents"

JORNADES INTERNACIONALS DE MICOLOGIA

A la passada tardor, concretament al mes de novembre, Sant Hilari va ser seu de les Ves Jornades Europees del Cortinaris, dins les Jornades Micològiques Catalanes organitzades per la Societat Catalana de Micologia.

Hi participaren especialistes de diferents països europeus com Finlàndia, Àustria, Itàlia, França, Anglaterra, etc., membres de moltes comunitats autonòmiques de l'estat espanyol i els millors especialistes de Catalunya.

Es pretenia estudiar el gènere Cortinari, de la classe dels Agaricals, que té una gran qualitat d'espècies a Catalunya i que és poc estudiat arreu d'Espanya. La idea era aprofondir en l'estudi dels Cortinaris, obtenir-ne nous coneixements i espècies i establir noves conclusions i aclariments amb l'ajut dels especialistes de diversos països europeus per classificar i confeccionar el catàleg de la flora fòngica del país.

Com a lloc de treball s'habilità el pavelló municipal d'esports, que es convertí en un laboratori d'investigació de bolets, amb microscopis, màquines de fotografiar, màquines d'assecar bolets, etc. La jornada estava partida; el matí el dedicaven a recollir bolets a diferents zones i durant la tarda s'estudiaven les espècies no conegudes per després al vespre tenir canvis d'impressions amb els ''mestres'' en la matèria.

Els participants a les jornades varen quedar gratament sorpresos de la gran varietat de bolets que hi ha a les Guilleries i, principalment, de que aquests es trobessin en zones atípiques, o sigui que és fàcil trobar moltes espècies en petits espais de terreny i amb diferent vegetació.

Era curiós veure com els ''savis'' es discutien pacíficament entre ells per temes que a nosaltres ens farien riure per la nostra ignorància sobre la matèria i també com els estrangers s'emportaven molts i molts bolets al seu país per estudiar-los.

El Sr. Rocabruna, vice-president de la Societat Catalana de Micologia ens comentava que ell menjava bolets tot l'any, perquè s'han fan tot l'any i que en menja de més de 80 espècies...

Era divertit observar com es menjava un tros de bolet cru per a saber quin sabor tenia, com l'olorava..., en una paraula, el mimava. Va comentar que era una sort que la gent dels pobles no s'arribés a creure que moltes espècies de bolets són comestibles, perquè si ara ja es malmet molt el bosc en la recerca d'una vintena d'espècies, com quedaria si la gent n'empaités vuitanta...

Tant els especialistes com els profans i simples aficionats varen passar unes agradables estones entre mig de bolets de tota classe.

Treball de comparació i verificació

El treball d'estudi.

Les jornades es varen clausurar amb un dinar de germanor, en el transcurs del qual l'alcalde de Sant Hilari i el President de la Societat Catalana de Micologia demanaren al President de la Diputació de Girona, Sr. Arnau, ajuda i recolzament per la creació del Museu del Bolet a Sant Hilari.

En resum, l'Ajuntament i poble de Sant Hilari i la Societat Catalana de Micologia s'apuntaren un gran èxit amb l'organització d'aquestes Jornades Internacionals sobre el Cortinaris.

A.S.V.

ENS HAN ROBAT "L'ENANITO

Ens han robat ''l'enanito''! Ens han robat ''l'enanito''!

Aquesta frase fou el crit d'alarma, com un S.O.S. que corregué de boca en boca entre tots els veïns de Sant Hilari. Doncs, sí, a la primavera de l'any passat ens van robar ''l'enanito'' del nostre monument a Walt Disney. Algun o alguns desaprensius, o potser millor dit uns ''gamberros'' —frase que malauradament està de moda—, raptaren el simpàtic i menut personatge. I dic simpàtic perquè en aquell moment no m'havia adonat que el nostre ''enanito'' tingués tants admiradors, ja que tothom comentava el fet.

Ens han robat ''l'enanito''!... Aquest comentari se sentia pels barris, cafès i arreu del poble, i així vaig adonar-me que el nostre ''enanito'' s'havia convertit en un altre personatge típic de Sant Hilari, com un altre JAUMET DEL FLABIOL, encara que aquest fou real i no simbòlic, i també estimat per tothom com LA SIRENITA de COPENHAGUE o el Manneken-Pis de Brusel.les.

Per aquells que ho desconeixien els diré que aquest petit monument fou erigit l'any 1969, presidint la inauguració el llavors alcalde Joaquim Ripoll que en aquell acte va lliurar la ''vara'' a un nen de les escoles nacionals que en funció d'Alcalde Infantil, en va fer la inauguració oficial.

Durant l'acte es varen repartir contes de Walt Disney a la molta mainada que hi havia i l'acte fou una gran festa infantil, però d'aquelles que alegren el cor dels grans degut al gran simbolisme i motiu de la inauguració. Com a cas curiós cal citar que aquest tipus de monument a Walt Disney va ser el segon que se li erigí a Espanya; el primer a Madrid i el segon a Sant Hilari, i després se'n feren a Barcelona i altres ciutats, però el segon, al nostre poble.

Al llarg d'aquests anys ha estat molt visitat i admirat per xics i grans i allà s'hi han fet centenars de fotografies; s'hi han impressionat molts metres de pel.lícula de cine, sempre amb el monument de fons i en primer terme, com és natural, amb nens i nenes del nostre poble i també sobretot d'estiuejants i de visitadors de caps de setmana.

Perquè, quins són els menuts que no coneixen el conte de LA BLANCA NEUS I ELS SET ''ENANITOS''?... Doncs fins i tot aquells que ja som grans el coneixem i el recordem amb nostàlgia de la nostra infantesa, quan els nostres pares o els nostres avis ens el contaven a la vora del foc, que era l'únic color que tenien els televisors dels anys 70.

Per això, en prendre'ns ''L'ENANITO'' va ser com si ens robessin un bocinet de la nostra infància, i per això ara és més sentida pels grans que pels menuts, ja que ells coneixen més en SUPERMAN o la SABRINA que la BLANCA NEUS I ELS SET ''ENANITOS''.

Però heus aquí que la BLANCA NEUS està trista, perquè veu que amb els anys, o potser la DOLENTA MADRASTA del famós conte amb el seu ''Espejito mágico'', han malmès un bon xic aquest monument, perquè ''l'enanito'' que ara substitueix ''l'autèntic'', és un ''enanito-probeta'', procedent d'un embrió congelat amb ànima de granit sintètic, que sense fanalet i amb la mà alçada, sembla més un ''enanito'' de l'època franquista que de l'època de la BLANCA NEUS; en fi, amb aquesta posició, només li falta que ens canti el CARA AL SOL.

Ja no il.lumina amb el seu fanalet la dedicatòria que feren els infants a WALT DISNEY, a la seva casa li convé una bona mà de pintura, la porta és estabellada, el caminet no condueix enlloc i el cargol gegant ja no pot pasturar l'herba, perquè el jardí està totalment abandonat.

Per això ara la BLANCA NEUS espera que torni a venir el PRÍNCEP que va despertar-la del seu encantament, i que amb la seva presència DESPERTI la persona o persones responsables de la restauració i conservació d'aquest raconet que ''havia'' estat tan bonic.

Mentre això no passi, el nou ''enanito'' estarà trist, la BLANCA NEUS continuarà esperant el PRÍNCEP DESENCANTADOR i el poble de Sant Hilari dient encara i amb raó:

SABEU, SABEU..., ENS HAN ROBAT ''L'ENANITO''!

Sèneca Fill

EL GRUP DE TEATRE "ELS NOIS ALEGRES"

Cada any el programa de festa major, encara que no ho sembli, ens obliga a fer un balanç del que hem anat fent al llarg de la temporada, en una paraula, ens obliga a la reflexió.

L'objectiu de tot grup de teatre és mantenir un bon nivell artístic al mateix temps que es procura millorar les anteriors campanyes i aquests són també en part els nostres propòsits.

Enguany per Nadal, com ve essent habitual, vàrem presentar una nova obra còmica, "No em toquis la flor", de Lluís Coquard, que va tenir molta acceptació i que ha estat representada a diferents poblacions dins la Campanya de Teatre de les Comarques Gironines.

Durant el mes d'abril organitzàrem una excursió, oberta a tothom, amb la finalitat d'assistir a la representació de la Passió d'Olesa al teatre recentment inaugurat i també el dia 23, diada de Sant Jordi, un sopar de germanor per a celebrar el VIIIè aniversari de la fundació del nostre grup de teatre.

Al mes de maig vàrem tenir l'oportunitat de participar a la IV Mostra de Teatre de les Comarques Gironines celebrada a Arbúcies, on obtinguérem un meritori segon lloc amb l'obra "No em toquis la flor". El primer lloc va ser pel grup "La Genial", de Girona, que va interpretar "Juguem", d'A. Marsillach, obra que la propera tardor es representarà a Sant Hilari pel mateix grup teatral.

Dins aquesta mena de resum d'activitats, creiem que val la pena destacar que vàrem poder actuar al nou teatre de la Passió d'Olesa, primera companyia d'afeccionats que ho feia, tot escenificant la ja citada obra de Lluís Coquard, amb gran èxit de públic; realment en servem un agradable record perquè actuar en aquell marc és realment impressionant.

Actualment, i durant l'estiu, reposem les obres que hem estrenat o representat durant l'anterior part de l'any, per a que els estiuejants tinguin també ocasió de passar una bona estona amb el nostre treball. Per tant, hem tornat a fer "No em toquis la flor" i "Les floristes de la Rambla", de Sagarra. Per cert que aquesta darrera va ser interpretada de manera conjunta amb el grup de teatre del Cercle Cultural Colomenc de Santa Coloma de Farners.

Tot representant "No em toquis la flor".

A través d'aquestes quatre ratlles hem volgut comentar-vos una mica les nostres activitats. El grup de teatre "El Nois Alegres" intenta mantenir un considerable nivell de treball a base d'oferir, per un cantó, un teatre despreocupat i intranscendent, que té com a finalitat fer passar una bona estona als espectadors i per l'altra amb la pretensió de posar en contacte el gran públic amb el teatre dels nostres grans i clàssics autors teatrals.

"Els Nois Alegres"
Grup de Teatre

Nota: Al programa de Festa Major del passat any vaig publicar un article amb el títol de LA VILA DE LES CENT FONTS I UN ''XORRITO''. Va ser una crítica humorística però constructiva del nostre sortidor i que al final... si, S'HA CONSTRUÏT. Per aquest motiu felicito el nostre Batlle i demés regidors del nostre Consitori. Si l'article d'enguany té la mateixa efectivitat, em donaria per satisfet.

MOLTES MERCÈS, per endavant, doncs com bé diu aquell eslogan, BUSQUE, COMPARE I SI ENCUENTRA UN ''XORRITO'' MEJOR, CÓMPRELO!

Nota de l'Ajuntament

El Consistori creu convenient fer una nota aclaratòria a l'escrit signat per ''Séneca fill''.

De la seva lectura se'n podria desprendre que s'ha arreglat el sortidor gràcies a la crítica que feia en el seu escrit LA VILA DE LES CENT FONTS I UN ''XORRITO'', al programa de Festes del passat any. Val a dir que la reforma del sortidor i l'enllumenat de la Placeta eren un dels objectius explicitats en el programa d'actuació municipal de Convergència i Unió, publicat amb anterioritat a l'esmentat escrit.

De totes maneres agraïm sempre aquest tipus de crítiques i suggeriments i l'encoratgem a que ho continuï fent.

Aproximació a la història escolar de Sant Hilari (1900-1939)

L'any 1900, en el moment de crear-se el Ministerio de Instrucción Pública y Bellas Artes, l'ensenyament en el nostre país patia uns problemes gravíssims. Segons Jordi Monés, aquesta problemàtica es podria esquematitzar en els següents punts: excessiva centralització, insuficiència pressupostària, manca de llibertat a tots nivells, manca d'organització a l'escola, mètodes didàctics desfasats, uniformitat entre l'escola urbana i la rural... entre d'altres. (1)

Hi ha unes planes de la nostra literatura que descriuen molt bé aquests anys: *''A Catalunya, el mestre nacional se l'anomenava ''el mestre tites''. No solament era un tòpic, admès arreu, que el pobre mestre de l'Estat patia fam, es moria literalment de gana, sinó que a més se'n feia una mofa contínua i cruel, com si fos per culpa seva''.* (2)

Durant aquesta època, estem a començaments de segle, a Sant Hilari les escoles públiques eren als baixos de l'Ajuntament actual. Tenim, de moment, poques referències d'aquesta època però, en els llibres d'actes posteriors, n'hi trobem algunes que ens ajuden a situar-nos: *''És un fet desgraciadament ben notori que Sant Hilari està faltat d'escoles prous i adequades per la Instrucció Primària dels nostres estimats fills. Les actuals, demés d'estar situades en els soterranis d'aquesta Casa Consistorial, ocupant unes dependències antigament destinades a afers de l'Hospital, es fan apàtiques als escolars i mestres per ser massa humides, no reuneixen cap de les mínimes condicions pedagògiques de què deuen estar saturades aquesta mena de locals destinats a la funció més principalíssima de la societat com ho és la formació dels nostres fills per convertirlos en perfectes ciutadans: mancades de ventilació, de llum, i d'aire, cosa que constitueix una gran vergonya per la nostra vila ''.* (3)

Precisament en aquest any 1900 foren redactats per l'arquitecte Ildefons Casamor uns plànols complets d'unes noves escoles unitàries que, malauradament, no van passar de ser un projecte més. Mirem què diu Josep Pallach quan parla de les escoles del primer tombant de segle: *''L'escola era com una mena de magatzem de criatures de 6 a 12 anys, la memòria dels quals s'exercitava a recitar o cantar coses més o menys útils, al mateix temps que, sense gaire convicció, hom els ensenyava a llegir i a escriure, a comptar... i poca cosa més''.* (4)

Els resultats que obtenien els infants en aquests anys no eren pas gaire satisfactoris, sobretot si ho hem de jutjar pel què es diu en el llibre d'actes de la Junta Local de Primera Ensenyança: *''Concluidos los examenes públicos en las escuelas municipales, esta Junta tiene el sentimiento de hacer constar que han sido deficientes en casi todas las asignaturas que allí se enseñan.''* (5)

L'any 1903 hi havia a Sant Hilari 157 nens i nenes que anaven a l'escola i estaven repartits de la següent manera:

- Escola Pública Municipal de nens. ..... 77 alumnes
- Escola Particular de nens (parroquial) ..... 80 ''
- Escola Pública de nenes ..... 25 ''
- Escola Particular de nenes (parroquial) ..... 167 ''

L'assistència era molt irregular durant aquests anys i, en més d'una ocasió, la Junta Local ha de prendre mesures per corregir aquesta deficiència.

L'any 1905 el mestre públic de Sant Hilari és el senyor Francesc Font que cobrava un sou anual de 825 pessetes, de les quals n'hi descomptaven el 50% en concepte de classes passives.

Del 1905 al 1910 passen per les escoles un seguit de mestres que no fan pas millorar l'escola ni, alemnys aparentment, no introdueixen cap canvi important. Alguns d'aquests mestres, que hem trobat documentats, són: Mariano Molinas, Lluís Parareda, Francisca Pauner, Antoni Montañola i Anna Matabosch. El 1910 els dos mestres públics eren l'Anna Matabosch i en Federeic Arroyo.

L'edifici en construcció.

Al 1921, essent mestre el senyor Fernando Cid, el panorama de l'ensenyament a Sant Hilari no havia pas canviat substancialment, ja que la Junta Local de 1a. Ensenyança es continua lamentant de la falta d'assistència dels alumnes i de la manca de puntualitat. En aquest mateix any l'escola de nenes funciona en pèssimes condicions i l'escola de nens, que ho fa en condicions *''acceptables''*, és, en canvi, incapaç d'atendre la matrícula que té.

L'any 1926 pren possessió de l'escola pública de nens el mestre Mariano Hervàs. El cens escolar en aquest any ens dóna les següents dades:

- Escola Nacional de Nens .....32 (inclosos els pàrvuls)
- Escola Nacional de Nenes.....30
- Escola Privada de Nenes 20
- Escola Privada de Nens.....24

No entenem el perquè d'aquesta disminució tant important en els contingents escolars i no tenim dades suficients per confirmar cap de les possibles hipòtesis que ens hem plantejat.

Fins a la II República la història escolar d'aquest nostre poble és la cançó enfadosa i es funciona amb una sabata i una espardenya. El 1925 trobem actes que es queixen de *''material escaso y anticuado''* i el 1929 en trobem una altra que val la pena de transcriure perquè ens demostra l'abandonament a què estava sotmès l'ensenyament: *''Visto el estado, al parecer ruinoso, de una de las bóbedas de la escuela pública de niños y con el fin de salvar las responsabilidades que pudieran caber al Ayuntamiento por no haber prevenido cualquier derrumbamiento que pudiera originarse, se acuerda nombrar al Sr. Arquitecto de Gerona Sr. Joaquin Maufioni para que en su calidad de périto técnico en la materia se traslade a ésta para inspeccionar dicha bóveda, informando al Ayuntamiento sobre lo que procede''*(6)

Amb la proclamació de la II República es comencen a notar alguns canvis importants pel que fa a l'ensenyament. La República té molt clar des del primer moment que el país no pot avançar sense una millora quantitativa i qualitativa de l'ensenyament i, per aquesta raó, hi esmerça tots els recursos i tots els esforços que són al seu abast. En el ple de l'Ajuntament de Sant Hilari del dia 22 de juliol del 1931 es llegeix un escrit, símptoma d'això que diem. La carta l'adreça el Conseller d'Instrucció Pública de la Generalitat i fa referència a *''l'embranzida donada per dita Generalitat a l'Escola d' ''Istiu'' per a mestres''* fent avinent que *''fora necesari que per part d'aquest Ajuntament s'excedís a subvencionar a aquest mestre nacional complint la subvenció en el pagament de les despeses de llur manutenció a Barcelona i que es comuniqui l'acord del dia 15 del corrent a l'Ajuntament de Sant Hilari''* (7).

Pel que fa a la construcció de noves escoles cal dir que la Generalitat no podia fer-ho, perquè no tenia recursos propis però, malgrat tot, l'Estat va suplir aquesta mancança. Es va elaborar un Pla de Construccions Escolars, sota la direcció del mestre tortosí Marcel.lí Domingo, aleshores ministre d'Instrucció Pública, que també va afectar Sant Hilari.

L'any 1933 l'Ajuntament republicà creu que *''la població de Sant Hialri ha vingut creixent cada vegada més i si abans unes escoles unitàries podien resoldre el problema escolar, avui això ja no és possible per l'augment del cens escolar i és per això que convé cercar una nova orientació en la resolució del problema''* (8). En aquest mateix any Sant Hilari té un cens escolar de més de tres-cents alumnes d'ambdós sexes, d'edats compreses entre els 6 i els 14 anys, sense altres escoles oficials que les dues unitàries dels baixos de l'Ajuntament.

En el llibre d'actes de l'Ajuntament també s'explica que *''existeixen, avui per avui, dues escoles particulars, una de nens i una de nenes, i mercès a les mateixes ha pogut donar-se un millor acolliment a la nostra població escolar. Però aquestes hauran de desaparèixer segurament a l'implantar-se la llei de congregacions religioses i no cal dir em aquest cas, quants escolars restarien sense poder assistir a l'escola per manca de locals''* i, en aquest sentit, acorden *''aprovar el projecte de construcció d'unes escoles graduades compostes de sis graus, tres per a nens i tres per a nenes, amb la seva cantina escolar, biblioteca i demés anexes''*.(9)

El dia 9 d'agost del 1934 l'Ajuntamnet ja signava l'escriptura de compra-venda i de cessió per tal de tirar endavant les obres del nou col.legi al Camp de la Mandra. Els terrenys van ser cedits pel metge Dr. Morales que, per motius familiars, va haver de marxar de Sant Hilari. Durant una bona colla d'anys va portar el seu nom.

Les obres de la nova escola es van encetar l'any 1935 i es van fer molt de pressa, ja que durant la Guerra, concretament l'any 1937, ja es va poder inaugurar. La construcció d'aquest nou centre va significar un pas de gegant

Inauguració dels menjadors.

en el procés de dignificació de l'escola pública a Sant Hilari.

Durant la Guerra, en suprimir-se les escoles religioses privades, l'escolaritat va augmentar considerablement i es va ampliar també lògicament el nombre de mestres. En contra del que es podria suposar, la Guerra no va pas trasbalsar la vida escolar, sobretot en els primers temps. Amb els bombardeigs, i després de tres anys de conflicte, l'escola es va acabar i l'edifici va servir d'Hospital per albergar els ferits, en la retirada cap a la frontera. El 5 de febrer del 1939 els ''nacionals van entrar a Sant Hilari i, a partir d'aquí, ja comença tota una altra música. L'escola estava, en tornar a començar les classes, ja durant la Dictadura franquista, en un estat material lamentable i s'hi van haver de fer unes reformes importants per adequar-la altra vegada la seva funció lògica.

Cinquanta anys després de la construcció d'aquestes noves escoles, el Col.legi Públic de Sant Hilari es prepara per a celebrar el recordatori amb dignitat.

Aquest treball és fruit d'un treball d'investigació que han portat a terme els següents alumnes de l'escola Pública de Sant Hilari: Sandra Farràs, Jordi Gol, Esther Vicente, Anna Moragas, Francesc Xavier Mayorgas i Carme Gros. Els aspectes insatisfactoris que pugui tenir el treball són responsabilitat exclusiva de David Pujol, el mestre que n'ha ultimat la redacció definitiva.

NOTES:

1.- Monés, Jordi: *El pensament escolar i la renovació pedagògica a Catalunya (1833-1938)*. Edicions de la Magrana, Barcelona - 1977
2.- Gaziel: *Tots els camins duen a Roma, Memòries I.* Edicions 62, Barcelona, 1981
3.- Llibre d'Actes de l'Ajuntament de Sant Hilari, 20/8/1933
4.- Pallach, Josep: *Els mestres públics i la reforma de l'ensenyament a Catalunya.* Edicions CEAC, 1978
5.- Llibre d'Actes de la Junta Local de Primera Ensenyança, 22/7/1903
6.- Llibre d'Actes de l'Ajuntament de Sant Hilari, 31/5/1929
7.- Llibre d'Actes de l'Ajuntament de Sant Hilari, 22/7/1931
8.- Llibre d'Actes de l'Ajuntament de Sant Hilari, 20/8/1933
9.- Llibre d'Actes de l'Ajuntament de Sant Hilari, 20/8/1933
10.- Llibre d'Actes de la Junta Local de Primera Ensenyança, 26/8/1940

Quatre paraules sobre la torneria de fusta*

Sant Hilari, per la seva ubicació, ha tingut sempre més dificultats que altres pobles a l'hora de trobar recursos econòmics per a poder tirar endavant, i gairabé sempre s'ha recolzat i basat en els seus propis mitjans. Això ha motivat que la gent de les Guilleries hagi necessitat plantejar-se agudament la manera de sobreviure tot explotant les vies que el medi geogràfic li ofereix.

La paraula ''industrialització'' formaria part dels neologismes, dins el vocabulari local, perquè costava d'assimilarla per la gent de la terra. Actualment els alumnes ho tenen més fàcil d'entendre, perquè han vist el creixement industrial de Sant Hilari; però no era així unes dècades enrera.

Sant Hilari, malgrat ser un centre important d'estiueig per les seves aigües picants curatives, era un nucli eminentment rural, amb tot el que aquest concepte suposa. Es passava del bullici i ambient de l'estiu a la solitud del llarg i cru hivern i la seva gent s'havia de guanyar el panís amb l'explotació del bosc i de la terra.

El bosc ha estat de sempre generós a les Guilleries i d'aquí que se l'hagi mimat en molts aspectes. La variada i espessa massa forestal que tenim en aquesta zona ha donat llenya, carbó, bolets, caça, castanyes, fusta i, sobretot, feina.

No fa pas gaire, l'agricultura de consum que aquí es donava era l'element econòmic més important, encara que era en un medi prenyat de dificultats per a donar un bon rendiment, per culpa del relleu, del clima i de les penúries econòmiques; era sempre el bosc que apuntalava els recursos de les famílies tradicionals.

Els homes d'aquesta contrada es varen haver d'espavilar per a cercar noves maneres de poder subsistir, ja que era evident que ni el bosc ni l'agricultura no podien donar feina a tots tot l'any. Fou imprescindible recórrer als elements naturals com ara la fusta, primera matèria assequible a tothom, per a desenvolupar la seva habilitat creativa i així poder augmentar els seus, ja de per si, minvats mitjans de vida. L'home arribarà a donar forma agradable a un tros de fusta, encara que sigui amb eines prou rudimentàries.

D'aquesta forma s'iniciarà l'ofici de torner, branca de la fusteria que produiria petits objectes de fusta com, boles, tinters, canelobres, etc, amb una finalitat només decorativa, gairebé.

Ja a l'any 1379 venia gent a Sant Hilari a aprendre l'ofici de torner, segons un document de l'Arxiu Parroquial, ofici que s'ha mantingut fins els nostres dies.

Consistia a agafar un tros de fusta i amb un torn i eines convertir-lo en un objecte concret, en una cosa útil. Ho feien els torners això, coneixedors d'un ofici que s'anava transmetent de pares a fills i que permetia malviure a algunes famílies al llarg de períodes de dificultats en els camps de producció tradicionals.

Les fustes emprades eren el boix, el cirerer, el faig, l'alzina i d'altres; es feien ous de fer mitja, anells, joiers, collarets, palmatòries, etc. Avui s'utilitzen el vern, el castanyer, el pi i s'elaboren altres tipus d'objectes.

En Pau Torner, els Famades, els Bigatà i molts més, han esdevingut mestres del torn i per tant, grans artistes en el treball de la fusta.

Actualment els temps no són els d'abans i els canvis han estat importants en el món de l'artesania de fusta. Del taller de torneria familiar clàssic es va passar a la fàbrica, de l'ou de fer mitja als cendrers, de la peça útil a l'objecte merament decoratiu, i del vernís a la fusta cremada. Per arribar aquí s'havia de donar la gran transformació del ''negre''.

Algunes peces foren cremades, totalment o en part, per aconseguir una nova ornamentació decorativa o potser

SANT HILARÍ SACALM – CARRER DE VICH

El treballar la fusta ve de lluny com es pot veure en aquest vètol.

també per a dissimular imperfeccions de la fusta. La primera peça de fusta cremada del tot i pulida va causar una agradable sorpresa a la vista i d'aquí va venir el ''boom'' de la fusta cremada.

Cal tenir molt en compte el fenomen del turisme en la seva difusió, sense el qual potser no s'hauria produït l'extraordinària demanda dels mercats europeus.

Les fàbriques varen substituir els tallers, i els torners als roders.

Sant Hilari va canviar de forma radical. ''L'or negre'' havia de ser el motor de l'actual progrés del nostre poble. Totes les peces que semblava que podien tenir sortida en una societat dominada pel consum, eren fabricades a Sant Hilari, on hi hagué prop de trenta fàbriques dedicades a produir la fusta cremada.

Per un temps semblà que el vell torn passaria a millor vida, però avui, any 1988, encara torna a ocupar un lloc preeminent en la producció artesana i per tant el torner manté i recupera el seu bon treballar.

Sant Hilari conserva un merescut prestigi en el món de la torneria de la fusta gràcies al treball i l'esforç dels seus artesans, els torners, col.lectiu molt important en la vida econòmica de la població.

ÀNGEL SERRADESANFERM

*Nota: Article publicat en un folletó amb motiu de l'exposició de l'artesania de Sant Hilari al Centre Permanent d'Artesania de la Generalitat a Barcelona (maig - juny 88).

El milenario de Catalunya a través de la historia y la cultura

El cataclismo que en la España visigoda supuso la derrota del Guadalete abre una nueva etapa de fecundidad cultural en el occidente cristiano. La emigración de los hispanos más allá del Pirineo supone la enorme difusión por Occidente de las Obras de San Isidoro de Sevilla, especialmente las ''Etimologías'', que aparecen repetidamente reproducidas en numerosos códices no hispanos de los siglos VIII y IX, contribuyendo a la renovación de la cultura en el embrión de Europa que fue Imperio Carolingio, tres esclarecidos españoles hídos ante la invasión islámica: Teodulfo de Orleans, Benito de Aniano y Agobardo de Lyon.

La resistencia armada comienza en la Península en Covadonga, y por otro lado penetrará desde Poitiers formando la Marca Hispánica. La Reconquista, llevada a cabo desde varios frentes, sienta así las bases de los diferntes pueblos que van a forjarse en la lucha continua contra los invasores musulmanes. Herederos de la cultura hispanoromana, estos pueblos tendrán una unidad básica: la religión cristiana, aun cuando cada uno tenga su propia soberanía política.

Coincidiendo con la decadencia del Imperio Carolingio, Catalunya sufre la correría implacable de Muhammad ben Abiamir''. ''Almanzor''. El Conde de Barcelona Borrell II, con clara visión política, se desliga de un soberano ultrapirenaico que no es capaz de auxiliarle y emprende por si mismo la tarea de reconquista. Hasta tal punto es efectiva esta nueva estapa, que, pocos años después del saqueo de Barcelona por Almanzor, el sucesor de Borrell II, el conde Ramón Borrell III, junto con su hermano Ermengol de Urgell, invade y saquea la capital del Califato de Córdoba.

Fecha simbólica, como son todas las fechas históricas, el año 985 fija en la Historia al nacimiento de Catalunya como Condado soberano. Las sucesivas alianzas matrimoniales convertirán a los Condes catalanes en soberanos de Aragón y de los territorios franceses de la Catalunya Nord. Jaime I reconquista Valencia y Mallorca, alcanzando esta expansión un momento de verdadera grandeza. El Mediterráneo se abre a las expediciones de catalanoaragoneses, dando origen a aquellas célebres frases de que hasta los peces llevaban las cuatro barras dibujadas en sus lomos. Muerto sin sucesión Martín I el Humano, le sucede su sobrino Fernando I, que inaugura la Casa Trastámara, en 1410, y antes de que finalice el siglo XV, con Fernando II el Católico, el reino Catalanoaragonés se unirá por la alianza matrimonial al castellanoleonés de Isabel I la Católica.

Estos son escuetamente los hechos históricos que configuran la unidad de fuerzas peninsular para culminar la Reconquista de Granada y abrir el océano a una nueva era de descubrimientos donde los catalanes jugarán también su papel decisivo. Bástanos citar a D. Pedro Margarit, que acompañó a Colón en su segundo viaje y fue gobernador en Santo Domingo, a Gaspar de Portolá y a Fary Junípero Serra.

La visión panorámica de la Historia tiene la virtud de patentizar aquellos hechos fundamentales en los que coincidimos. Quienes nacimos fuera de Catalunya no podemos sentirnos ajenos a la conmemoración del Milenario. Porque vinimos a esta noble tierra, en la mayoría de los casos ''ligero de equipaje, como los hijos de la mar'', que dice el poema de Manchado, y aquí encontramos nuestro lugar al sol y abrimos nuevo rumbo a nuestra vida. Pero al tiempo que prosperábamos personalmente colaborábamos en la prosperidad de nuestra nueva tierra de adopción. De suerte que, siendo forasteros, no nos sentimos desairragados, pues hemos entroncado familiar y cordialmente en Catalunya, sin abjurar por ello de nuestra tierra de origen.

Considero que la cultura es el nexo que debe hermanarnos. Porque la Cultura, patrimonio de las sociedades humanas, es un instrumento de paz, ya que (su etimología la define) es el cultivo de las más nobles facultades del intelecto, cuya consecuencia natural es el entendimiento y la concordia, el respeto mutuo, el amor fraterno. Esto significa que los exclusivismos son nocivos y por tanto ajenos a la Cultura.

Mi trayectoria vital me ha enseñado mucho sobre esto. En mi pueblo natal (La Roda de Andalucía, Sevilla) transcurrieron los primeros doce años de mi vida. Sin que mi dilatada ausencia haya ahogado mis raíces nativas ni mis cordiales relaciones con mis paisanos. Hace más de un cuarto de siglo que residio en Barcelona. Llegué ''ligero de equipaje''... Después de haber pasado por la Universidad de Barcelona, tengo un título universitario, oportunidad que debo a Catalunya, a cuyo engrandecimiento he colaborado a mi vez dándole lo más entrañable que tengo: mis cuatro hijos que son catalanes de nacimiento.

Mi formación universitaria me ha introducido de lleno y sin falsos complejos en la cultura catalana. Ilustre precedente tenemos en el gallego Antonio Machadao y Alvarez, padre de los poetas Antonio y Manuel Machado, que, trasplantado a Sevilla por motivos profesionales, se convirtió en ferviente estudioso de la cultura popular andaluza y engendró a dos de los mejores poetas andaluces de la Generación del 98.

Conmemoramos, pues, el milenario de Catalunya, que ya no tiene ninguna sumisión ultrapirenaica, como afirmaban los obispos catalanes en su documento ''Arrels cristianes de Catalunya'' en 1985. Esta Catalunya que hemos ido construyendo paso a paso todos cuantos habitamos en ella. Porque, como decía el referido documento, Catalunya ''ha estat gresol capaç d'incorporar al seu projecte de poble els *homines undecumque venientes* del nord y del sud''.

Y al llegar aquí, desde nuestros diversos puntos de origen, encontramos enseguida lo que nos unía. ¿Quién no tenía en su tierra una Patrona, una Virgen y Madre en una advocación entrañable, a la que acudir confiadamente?. Y aquí nos encontramos, en Montserrat, con la Moreneta, de la que escribió Jacint Verdaguer aquellos versos inmortales:

''Dels catalans sempre sereu Princesa
dels espanyols Estrella d'Orient,
siau pels bons pilar de fortalesa,
pels pescadors lo port de salvament''.

La Fe, con la Virgen Nuestra Señora y Madre como celestial valedora, y la Cultura, como vehículo de paz y entendimiento. Que podemos recitar de corazón aquel versículo de Isaías: ''¡Oh, qué hermosos son los pies de aquel que sobre los montes anuncía y predica la paz!''. Para poder finalmente sentir como propia aquella otra estrofa de Verdaguer:

''Amb vostre nom comença nostra història,
i és Montserrat lo nostre Sianí;
sien per tots l'escala de la Glória
eixos penyal coberts de romaní''.

Y así, todos unidos en una Fe y en una Cultura cuyo origen histórico es común, poder mirar con esperanza y concordia el futuro.

José Gutiérrez Rodríguez

EL RECTOROLOGI DE SANT HILARI SACALM

Enguany, 1988, fa exactament trenta anys que vaig començar a passar els estius a Sant Hilari, inicialment al casal de Villavecchia, i que vaig interesar-me per la història de Sant Hilari i de les Guilleries. Prova d'això n'és l'article sobre la *''Parròquia de Santa Margarida de Vallors''*, que per la tardor de 1958 vaig publicar a la Revista AUSA, de Vic, n.º XXVI, pàgs 125-134. El meu primer intent era de publicar també un article semblant de la parròquia de Sant Hilari Sacalm, dintre la sèrie d'història de parròquies que per aquell temps publicava a l'esmentada revista, però la riquesa de l'arxiu parroquial de Sant Hilari, que comença les seves recopilacions documentades per allà el 1310, varen fer que l'ajornés fins haver-lo estudiat millor.

Aquell pretès treball no es publicà mai, perquè des de l'any 1959 decidírem, amb el vicari Mn. Ramon Tió i en Salvador Bosch, editar un llibret sobre la història de Sant Hilari Sacalm, el qual, però, no va ser una realitat fins l'any 1976 quan, en col.laboració amb l'Àngel Serradesanferm, apareixia la primera edició de *''Sant Hilari Sacalm, Capital de les Guilleries.''*

El rectorologi que aquí publiquem el vaig començar a fer l'any 58 i havia de ser un complement a un article que volia fer sobre la parròquia de Sant Hilari. Un rectorologi aparentment és una llista o col.lecció de noms, amb les dates corresponents, que aporten poca cosa a la coneixença del passat d'una localitat, però els que treballen en el camp de la història o han fet recerques en algun moment, saben que és quelcom més que això. De tothom és sabut que els rectors eren i, en algunes ocasions extremes com en el cas de testaments, són encara els notaris autoritzats de la seva parròquia. Antigament els rectors eren els notaris nats i exclusius de la parròquia i terme i per això els pergamins de les masies i els manuals notarials de l'arxiu parroquial són escrits i autoritzats pels rectors.

Així s'explica que l'arxiu parroquial tingui compres i vendes, testaments, inventaris, capítols, matrimonials i tota aquella documentació que antigament regia la vida pública i privada de la comunitat civil i religiosa de la nostra parròquia.

L'arxiu parroquial no conté només paperassa administrativa eclessiàstica i les partides de naixements, matrimonis o defuncions, sinó tota la documentació civil i profana que hom troba en els arxius de protocols i per això la llista de rectors és la dels notaris públics de Sant Hilari.

D'altra banda no cal oblidar el paper primordial que els rectors, i subsidiàriament els vicaris i auxiliars, han tingut al llarg dels segles en el manteniment de la vida espiritual, dels costums i fins de les institucions antigues parroquials, com el primitiu hospital, caritats i altres pràctiques de vida religiosa de la parròquia. El rector era el que ensenyava, predicava, aconsellava, posava pau i influïa certament en tota la vida de la parròquia i en les consciències en particular.

Es per tot això que creiem que serà útil desenterrar dels nostres apunts històrics aquest vell rectorologi i donar-lo a conèixer, amb l'esperança que en algun moment nosaltres o altres investigadors completarem les llacunes que té, per manca de documentació d'anys concrets o per no haver tingut cura d'anotar bé les referències cronològiques.

Amb l'esperit per tant de fer un servei a futurs investigadors i també com a homenatge a tants sacerdots que han passat una part de la seva vida al servei dels feligresos de Sant Hilari, transcrivim el següent rectorologi.

Bernat, prevera de Sant Hilari	1172
Pere, sacerdot	1202
Francesc Roquer, rector	1304
Bernat Uncià	1318-1324
Berenguer de Sant Martí	1325-1344
Joan Arbocet:	1373-1377
Guillem Codina	1377-1380
Guillem Arau	1389-1392
Jaume de Castell	1395
Guillem Oliva	1409
Guillem Canals	1415-1421
Ramon Rovira	1429
Arnau Celran, regent	1439
Antoni Gravalosa	1456-1462
Joan Masó	1478
Jaume Masó	1490
Guillem Cassador	1516-1522
Antoni Fochs	1570-1573
Joan Rovira	1574-1604
Joan Saleta	1605-1606
Francesc Puig	1606
Dr. Jaume Domingo	1610
Antoni Rovira	1612-1652
Joan Roca	1654
Josep Torrents, ecònom	1663
Josep Dou	1663-1666
Dr. Silvestre Saleta	1667-1690
Dr. Salvador Romaguera	1692-1701
Dr. Jeroni Pujol	1730-1735
Jaume Pujol	1730-1735
Pere Sans, ecònom	1737
Dr. Ermengol Gasset	1741-1774
Salvi Miralpeix, ecònom	1775-1776
Martí Martorell	1776-1818
Jaume Grau, ecònom	1818-1819
Jaume Molist	1819-1834
Valentí Tort	1834-1851
Lluís Sauquet	1851-1860
Jacint Toneu	1860-1868
Joan Altimiras	1868-1879
Dr. Ramon Folcrà (anà de rector al Seminari de Vic)	1879-1883
Dr. Josep Serra i Cantarell (anà de Vicari General a la Seu d'Urgell)	1887-1891
Ramon Ferrer, ecònom	1891-1893
Josep Ansió i Ferrer (anà d'arxiprest a Ripoll)	1893-1900
Pere Sabatés	1900-1947
Josep Gener, ecònom	1917-1924
Dr. Josep Roca	1924-1933
Miquel Bosch i Cura, ecónom	1933-1935
Agustí Casademunt	1935-1947
Antoni Quatrecasas, ecònom	1947
Pere Portell i Moreno	1948-1967
Jaume Bardolet i Pujol	1967-1975
Joan Tuneu i Mir	1975.....

Antoni Pladevall i Font

Agost 1988

Antic rector de St. Hilari al S. XVI.

Joan Tuneu, actual Rector de Sant Hilari.

RACÓ POÈTIC

FLORETA DE LA SERRA

Oh floreta de la serra
si jo pogués ser com tu!
Tan callada,
tan petita i delicada,
tan plena de senzillesa,
com tu que exhales gentilesa,
que vius en plena natura
com aqueix cant d'aigua pura,
tan recollida i en plena llibertat...!
Jo vaig escampant la meva vanitat,
en canvi tu saps callar,
saps escoltar,
estimes la vida humil com el savi,
no sóc digne d'acostar-te al meu llavi,
jo faig malbé la vida i la bellesa,
tu em dónes exemple d'enteresa.
Oh floreta de la serra,
tu ets feliç,
tu que no saps de coses balderes,
que no entens d'escuts ni banderes,
que no saps de sàvies teories,
que te'n rius de sagrades tonteries,
que no esperes res,
que no somies cap cel.
Oh floreta encesa i pura!
Tu m'ho dius tot amb la teva finura!
Si jo pogués ser com tu,
quantes coses sabria el meu cor
de la puresa, de la senzillesa del color...

Març 88.

M. Ruíz

NOSTÀLGIA

Qui, alguna vegada,
no ha sentit nostàlgia
d'algun moment de la vida passada!

Penso en la meva infància,
en aquella glòria inefable,
en aquella casa primera;
aquell pati, el cirerer, la figuera...
Oh la infància, quina pau tan veritable!

Les tèbies matinades de l'hivern
l'àvia sempre sortia
al sol i es pentinava ses cabells.
La meva germana —¡Oh, sembla que la vegi! —
Portava al seu costat l'aigua cada dia.

Si pogués jo tornar a aquella infància!
Aquell temps daurat que mai no deixa de lluir.
junt a la meva mare,
veient-la cosir,
veient aquelles mans que tant m'acaronaren,
contemplant aquells ulls,
únics astres del cel del meu bressol!

Oh temps que lleuger tot t'has portat,
explica'm tu aquella història,
res no escaparà a la teva memòria:
Hi havia una vegada...
Ai, ara ploraria!

M. Ruíz

EN NOVIEMBRE EN LA PLAZA GRAVALOSA

Tierna roca de miel del río humano
fuiste bajo tus pinos y castaños,
¡Qué triste hoy te veo; se fué el verano
con el viento incansable de los años!

Sobre la palma abierta de tu mano,
los de fuera jamás fueron extraños,
mas todo ¡Oh, quedó otra vez lejano,
no te alegra ni el canto de cien caños!

A un silencio de nieve ya te asomas,
te adentras en tu sueño de palomas,
ya no puedes sentir el agua viva:

¿Sólo quieres surcar nuevos abriles
o es que añoras las risas infantiles?
¡Oh vieja plaza triste y pensativa!

M. Ruíz

RACÓ POÈTIC

LES QUATRE ESTACIONS

I

Primavera

En la blancor del cim es fon la neu
amb regalins silents d'aigua glaçada,
que, ja avall, salta i canta enjogassada
dient a la muntanya el seu "Adéu".

Ací, al pla, les terres de conreu
senten l'impuls de vida renovada,
i els verds del blat, de l'ordi i la civada
onegen tots al ritme d'un vent lleu.

El cirerer de nou ja s'embelleix
amb el rosat de fràgils flors, promesa
certa dels fruits que amb goig hem de collir...

I dins el ventre d'una mare creix
l'immens tresor d'amor i de tendresa
que és aquest fill que prompte ha de parir.

LES QUATRE ESTACIONS

II

Estiu

El sol batent sadolla de color
el blau del mar i el verd de les muntanyes;
la terra sent el foc en ses entranyes
i el goig de viure aflora en eclosió.

El cirer llueix rubís plens de dolçor
i, de nit, el pruner, llunes estranyes;
espigues i roselles són companyes
donant al vent el símbol d'un penó.

Ja aquell infant és ple de vigoria
i sent glatir la sang dintre les venes
en els creixents embats que emet el cor

i va teixint la vida dia a dia
il.lusionat per un futur d'ofrenes
al vell compàs d'inèdits cants d'amor.

LES QUATRE ESTACIONS

III

Tardor

El sol es colga lent i asserenat,
deixant al cel rosades clarianes;
la pau s'estén per serres i per planes
i s'escampa pels volts de la ciutat.

L'ocre dels camps oberts, esterrossats,
recorda el goig de les espigues blanes
i ens ofereix el si d'entranyes sanes
on germinar de nou pròdigs sembrats.

Dins l'equilibri exacte de la vida,
aquell qui fou febrós enamorat
avui sent la serena maduresa

tenint del seu destí la pròpia brida
i se sap de la vida compensat
quan en sos fills hi veu la torxa encesa.

LES QUATRE ESTACIONS

IV

Hivern

El silenci del fred pinta de gris
lluny horitzó de núvols esponjosos
i el brancam nu dels arbres tremolosos
és un mut clam de dols i de sospirs.

Sobre els camps brilla el gebre trancadís
que fa joiells dels solcs abans fangosos
i en un cel baix i humit de claps boirosos
ens dóna el sol la gràcia d'un somrís.

Ara la vida és una bella història
que l'avi conta als néts embadalits
per fer l'hora vespral més fugissera,

i en el que diu hi posa tanta eufòria,
que cada nit pregunten els petits:
—Avi, ¿oi que per tu sempre és Primavera?

Josep Santacana i Tusquelles

Primer premi del Tercer Concurs de Poesia de Jubilats, organitzat per la Caixa de Pensions el dia 19 de maig de 1988 a Barcelona.

RACÓ POÈTIC

SANT MIQUEL DE LES FORMIGUES

Com un pastor vigilant el ramat,
s'aixeca el massís de Sant Miquel
dominant Les Guilleries de bat a bat,
a mil dos-cents metres camí del cel.

Quan hem arribat al cim
no se'ns cansa la vista de mirar
i el nostre pensament... de nou revivim,
veient tants llocs difícils d'oblidar.

El Pedraforca, Puigmal i Canigó
el Montseny, la Selva, l'Empordà i Girona
i veient el mar perdre's a l'horitzó
amb Sau, Susqueda i El Far fem rodona.

En aquest lloc beneït per la natura
on tota classe d'arbres hi trobem,
n'hi ha de centenaris de gran altura
que els braços de dos homes no abracem.

Desafiant freds, calors i temporals,
està sola dalt la montanya, La Creu;
no l'espanten tampoc aquells penyals,
formigues de ferro li aguanten el peu.

I quan et dic adéu Sant Miquel,
estic content d'haver-te visitat
perquè ets com la cirera al ''pastel''
del meu Sant Hilari estimat.

J. Brugués

Sant Hilari Sacalm - Octubre - 1987

LA FONT D'EN GURB

Quina festa, quin paisatge,
quin encís la Font d'en Gurb!
Cinc cors nobles l'amanyaguen
amb amor... I és aquest grup

que els veïns de Sant Hilari
(gent de seny i de bon so)
el coneix pels ''Cinc de bastos''
perquè tots porten bastó...

Ai, camins de Sant Hilari!
Quin brogit de verd i blau!
Quins dolls d'aigua cristal.lina!
I quin aire més suau!

A la font d'en Gurb hi mena
un camí mig escondit,
brusc, esquerp... Per nord i guia
castanyers tendrals i el crit

d'ocellades i brancatges
i de mil remors; talment
un ressò de pau, un càntic
de claror pel pensament.

Font d'en Gurb, racó de somni,
tros de cel, tast d'infinit,
un indret de meravella,
un repòs per l'esperit.

Font d'en Gurb, recer de calmes
i silencis i bonances,
vulgui el cel que mai no et faltin
les moixaines i l'ajut
i el delit dels ''Cinc de bastos'',
que t'estimen, FONT D'EN GURB!

Jaume Llacuna i Poch

Sant Hilari, estiu, 1988

L'OFICI DE FESTA MAJOR

Tot poble ha arribat a ser el que és gràcies a haver respectat les tradicions. Els orígens, els costums, la llengua, la cultura, la seva història... s'han anat transmetent de generació en generació. Les tradicions dels pobles són com les arrels dels arbres. Per això és bo mantenir-les, aprendre-les i transmetre-les.

L'Ofici solemne generalment encapçala els programes de festa major de tots aquells pobles amants de les tradicions. L'Ofici de Festa Major honora el Sant Patró en memòria del qual els avantpassats van organitzar la celebració festiva. Aquesta celebració fa que el poble, conscient del patrocini del Sant homenetjat, s'aplegui en assemblea religiosa primer i, després, en accions festives populars.

Enguany al nostre poble l'Ofici Solemne de Festa Major no serà en commemoració del martiri de Sant Joan Baptista, com era costum, perquè els dies escollits per celebrar la festa major no coincideixen amb la festa del calendari religiós, la commemoració del martiri de Sant Joan. Serà, doncs, en acció de gràcies pels socors rebuts del Senyor durant l'any i, especialment, durant l'estiu que acaba. Malgrat tot, però, cal acceptar el canvi de data de la Festa Major i, al mateix temps, mantenir i transmetre la tradició religiosa de celebrar la festa litúrgica del Sant amb l'ofici solemne d'acció de gràcies al mateix dia.

Mn. Joan Tuneu i Mir

FESTA MAJOR

Festa Major! Festa de joia per a tots és el que desitjo per vosaltres. El temps passa, i un a un he complert 90 anys. Quants anys! Quants alts i baixos! Són molts anys, plens de soledat però també de vida.

Jo us estimo perquè sou vosaltres els qui em doneu suport per fer més passable el meu viure. L'hivern passat en vaig rebre una gran prova: gràcies.

Ara parlarem de l'homenatge a la Vellesa. Tots ens fem vells, però envellir és una cosa i ésser vell n'és una altra, tot es veu de diferent color, i si rebem una mostra d'afecte i atenció ens omplena de joia. Estimem els vells i ajudem-los!

El temps passa i no el podem aturar i veig coses tan belles per a fer, que vosaltres que sou joves hauríeu de mirar d'aprofitar el temps i entregar-vos a l'ajuda dels altres. No hi cerqueu fama, serviu amb amor al pròxim i si així ho feu us sentireu compensats. Al poble tenim persones meravelloses i seria bo que es fessin càrrec de l'organització de l'homenatge als seus avis, ja que és tot el poble que ho ha de fer.

Els homenatjats han posat tot el seu esforç i la il.lusió de la seva vida en els seus fills i néts i encara que vells us segueixen estimant; jo, sense ser la mare ni l'àvia, també us estimo. Organitzeu-lo vosaltres i ens fereu feliços.

Cada any hi assisteixen més avis i hem procurat anar millorant la Festa. El Casal, encara que hagi hagut de fer front a les despeses de les obres realitzades, es pot dir que va marxant gràcies a les ajudes i subvencions que ens faciliten entitats i organismes oficials. Proveu de venir-hi, sobretot a l'hivern; hi estareu calentonets, podreu fer labors, jugar a cartes, dominó, bingo i altres jocs, i també llegir el diari, revistes i ballar els diumenges. No oblideu que el Casal és de tots, tinguem-ne cura!

Al final de l'homenatge el nostre President Lluís Planas Massaneda ens parlà de la residència. Durant un temps i degut a les eleccions municipals passades, aquest tema restà paralitzat, però no és així. Segueix fent un niu en la nostra pensa, però precisem de l'ajut d'altres persones, ja que es tracta d'una obra de molta importància, peró és convenient fer-la.

Tothom procura atendre degudament els seus avis a casa seva, però hi ha casos en què aquests es troben sols o sense adequades possibilitats econòmiques i si disposéssim d'una Resisdència aquí, seria una tranquil.litat i una gran obra per a tot el poble. Podríem visitar els residents diariament i a tota hora, amb una trucada per telèfon sabríem com segueixen, i si ella tenen forces també podrien anar a veure la família i la separació seria molt més portadora.

Tots haurem de posar-hi el nostre esforç, moral i material; i res més, salut i feliç vellesa és el que us desitja aquesta velleta que us vol.

Soletat Ridaura

ENVELLIR AMB DIGNITAT

(Homenatge a la Vellesa, juny-88)

El nostre poble, com milers de la nostra terra, celebra la festa cívico-religiosa d'homenatge al vell. Es bo, útil, humà i cristià. Els estimem i s'estimen prou els nostres ancians?

Una ben sincera felicitació i una reflexió en la nostra i vostra festa i diada. Jubilació vol dir alegria expansiva, eximir d'un treball, d'un servei, assenyalant una pensió vitalícia... Jubileu, en sentit religiós, era una festa hebrea pública que celebraven cada cinquanta anys en què les herències eren tornades a llurs propietaris antics i els esclaus eren alliberats. Per tant, jubilar-se no ha de ser una cosa trista, ni tràgica, ni pessimista; i massa sovint ho és. Per què? Perquè no estem preparats per assumir el rol de vell. Jubilació és un acte del sainet-comèdia-tragèdia que és i té la mateixa vida de cada persona. És l'avant-sala de l'ancianat i de la mort. Ha de ser una joia, optimisme, acció de gràcies a la vida i a Déu, pel cristià. Cal saber ser en la vida el que hom és en les diverses etapes: vell o jove, home o dona, professional o peó, pobre o ric, malalt o ple de salut. No és fàcil. Convé saber viure i voler i ajudar i deixar viure i conviure per perviure en un MÉS ENLLÀ.

Tenim capacitat convivencial. S'ha de saber usar bé. Penso que hi hauria d'haver un aprenentatge per a envellir. S'ha de voler envellir amb dignitat. Sense angoixar-se massa per coses inútils i innecessàries. Tantes que n'hi ha! S'ha d'acceptar la situació de la vellesa. Vellesa i jubilació són un mitjà valuós per acabar la nostra plena realització vital-humana i cristiana. I això amb el feix d'experiència-seny, alegries i penes, encerts i desencerts, que de tot hi ha a la vida i disfrutar amb goig, llibertat responsable, amor, esperança, fe i pau amb familiars amics, fills i coneguts.

Mn. Joan Coma
(vicari)

Foto cedida per H. Collbatallé.

Grup d'alumnes al pati del Col.legi Parroquial durant els anys 37-38.

Començant per l'esquerra i per dalt:
A. Torras, Verdolet, Vilamala, J. Masnou, Antoni Masergas (mestre), M. Busquets, E. Corbera, Verdolet, L. Carós, I. Moragas, Timoneda.
Pietat, H. Collbatallé, Molas, J. Comas, A. Rossell, R. Verdolet, Ll. Muntalt. M. Sala, A. Casas, M. Rosquellas, M. Soucheiron, Pallarols, M. Pujol.
Bayé, Úrsula, P. Ramon, R. Moragas, J. Masó, J. Moragas, A. Valls, M. Farràs, Puig.
Villacrosa, C. Massaneda, M. Güell, F. Roura, Nogué, J. Ximeno, Vernedas, J. Garriga, J. Güell.

Foto cedida per H. Collbatallé.

Any 1940 al Col.legi Parroquial.

Asseguts: Bayé, J. Clopès, A. Fauria, R. Brugarola, J. Garriga, Fuguet, Roura.
Drets en primer terme: Mn. Eudald, J. Comas, A. Puig, H. Collbatallé, S. Fontané, J. Masó, J. Fauria, "Vilafort", A. Rovira, Mn. Santiago.
En segon terme: J. Gubau, Rotllant, J. Brugarola, J. Ximeno, Bayès, J. Torrent.
Al fons: R. Mimó, Timoneda, Mn. Agustí, J. Mas, J. Mª Xandri, J. Ripoll.

Opinió del Col.legi Sant Josep

Responsabilitat

Potser la paraula més adecuada no és responsabilitat, peró ens sembla que ja té les connotacions idòneas pel que aquí volem tractar. No insistirem pas en el tòpic de que la formació integral del nen ha de ser una simbiosi del treball de l'escola, de la família i de la societat —poseu-ho per l'ordre que vulgeu-, ni tampoc no ens posarem en llibres de cavalleries sobre si cada un d'aquests estaments acompleix la seva funció.

Parlem de responsabilitat —i potser valdria la pena tocar fusta— en el sentit de que els pares han entès de manera força clara que desempenyen un paper important en la tasca educativa dels seus fills. Que després aquest ''entendre'' es converteixi en una realitat ja són figues d'un altre paner. S'ha comprès, peró, en general, que ha d'haverhi una millor coordinació amb els mestres que són els tutors dels vostres fills.

Durant aquest trimeste han estat moltes les visites dels pares a les tutories, més que en altres anys i d'aquí que comentem i us diguem que els pares aneu adquirint una més àmplia actitud de responsabilitat davant la relació mestre-alumne, la qual cosa no pressuposa pas que es comprengui molt més que abans la feina dels ensenyants.

Ens explicarem. Es molt positiu que els pares ens vingueu a veure per a parlar de la ''vida'' del vostre nen a l'escola i de quins són els aspectes negatius i positius que l'afecten a l'hora d'obtenir un bon rendiment global. Del diàleg entre pares i mestres se n'han de treue conclusions que han de repercutir en el treball i la formació de l'alumne; aquest és un fet que considerem importantíssim i per això hi insistim tant.

Com a mestres considerem que el fet de venir a la tutoria és molt positiu i pensem que demostra una responsabilitat dels pares davant el fet educatiu, i això és sempre bo. Fins i tot diria que és una de les coses que ens caracteritza o ens diferencia com a col.legi, perquè cal considerar que en alguns cursos els pares, per pròpia iniciativa, han visitat el tutor en més d'un noranta per cent, fet que demostra un bon interès per part vostra, que nosaltres en diem responsabilitat, i una molt bona disposició per la nostra.

Ara bé, hem de fer una matisació: cal anar a la tutoria amb una actitud de confiança envers la tasca del mestre. Millor dit, se l'ha d'anar a veure amb voluntat de diàleg i de treball constructiu. Cal entendre que la figura del mestre és la d'aquell que vetlla per la formació dels vostres fills i que està disposat a ajudar-los en el que pugui. Si no és així, aquella responsabilitat que hem anat esmentant no tindria gaire sentit.

Es dóna sovint el cas de pares que veniu a parlar amb nosaltres amb una disposició de recel, amb una certa propensió a la defensa de la manera en què el nen explica les coses a casa, però seria convenient que primer penséssim en si el nano ens ho explica tal i com és o com ell ho vol veure i li convé. Moltes vegades us heu de qüestionar si no és la versió o l'opinió del mestre la bona. Per tant, és precís ser primmirats a l'hora d'adoptar decisions i apreciacions que poden no ser fonamentades.

Que passeu per la tutoria és molt important, però que ho feu amb una actitud de confiança envers la tasca i la persona del mestre encara més. Aquest, durant moltes hores de molts dies el veu i l'observa i el pot conèixer força bé i gairebé diríem que amb més objectivitat que els pares; per tant és imprescindible que hi acudim amb voluntat receptiva, de diàleg i de participació.

Claustre de professors del Col.legi Sant Josep

L'ESCOLA DE BELLES ARTS

Benvolguts amics:

L'Escola de Belles Arts aprofita l'ocasió del programa per desitjar-vos que passeu unes bones vacances d'estiu. Pel que fa a l'escola us diré que aquest curs he tingut la col.laboració de tres companys més, en Gregori Pareja, en Josep Joanhuix i en Quim Vila. Ells m'han ajudat a tirar endavant la tasca de les classes amb els petits, que acostumen a ser les més nombroses; d'aquesta manera hem pogut assolir noves fites i prestar més atenció als alumnes, que acostumen a tenir entre 8 i 14 anys.

Al llarg del curs s'han tractat diferents temes, com el fang, el dibuix amb llapis plom, la pintura amb ceres dures, amb retuladors i témperes, tècniques mixtes com el puntejat i la taca, etc.

Les classes per adults solen tenir diferents horaris i s'han treballat tècniques d'iniciació, d'estudi de l'anatomia artística, composició, tècniques d'introducció al color, pintura a l'oli i també s'han tocat una mica les ceres.

L'exposició dels treballs dels alumnes com a fi de curs, la vàrem fer a la Plaça del Dr. Gravalosa el divendres sant i va ser visitada per molta gent, tant pares, alumnes, com visitants en general.

Us podria explicar moltes coses viscudes en els dies de classe, però l'objectiu de l'Escola d'Art és el fet diari, així com el protagonisme de molta mainada i, també perquè no, de la gent gran que amb satisfacció i il.lusió assisteix als nostres cursos.

L'Escola dóna les gràcies a tots, pares i alumnes, per la seva col.laboració. També al nostre Ajuntament, que vetlla sempre per a que no ens manqui res.

Ben aviat ens tornarem a trobar de nou, segurament a mig octubre i tots plegats, els antics i els nous, cercarem i treballarem els camins de la plàstica, assignatura que és destacada per a molts educadors i artistes degut a què facilita el desenvolupament de la creativitat i de la imaginació de la persona. Entre tots plegats procurarem portar a terme un nou curs, amb ganes de treballar i aprendre.

L'objectiu, ja us l'he dit, és molt senzill, és l'educació artística, sí, personalitat sí, ...però fer també una bona base.

Fins sempre.

Jaon Mir

Nota: En Joan Mir exposarà la seva més recent obra ''Pintures Naturals'' a la Biblioteca de la Caixa, des del 29 d'agost al 4 de setembre.

Exposició dels treballs a la Placeta.

Concurs de talla de troncs.

L'expectació de la baixada de carretons.

A qualsevol racó, ball amb les "Xarangues".

Després de les havaneres, Rom cremat.

CRÒNICA DE L'ANY

1987

AGOST

- Pregó de les festes a càrrec d'Arcadi Calzada, vice-president del Parlament de Catalunya.
- Exposició pictòrica del pintor de Sta. Coloma, Marià Climent a la Biblioteca de la Caixa.
- Concurs de dibuix i pintura a l'aire lliure.
- Actuació dels Castellers de Sta. Coloma de Gramenet.
- Concert i ball amb la Principal de la Bisbal.
- Cercavila, Sardanes, Pirotècnia, Sortides dels Gegants i Caparruts
- Tirada al Plat.
- Ball amb l'Orquestra Kairo's i València. Xocolatada matinera.
- Jocs de cucanya.
- El Mag Andreu, el transformista Carmelo Seyes i el ventríloc Selvin.
- VI Baixada de Carretons.
- Titelles Naip.
- Actuació d'Héctor Vila.
- Cantada d'Havaneres amb el grup l'Àncora.
- Ball dels Gegants.
- Xarangues tots els dies.
- Torneig de futbol juvenil amb els equips de Breda, Arbúcies, Farners i St. Hilari.

SETEMBRE

- Diada de Catalunya. Sardanes i Ball. Homenatge al General Moragues. Concert i ball per la Cobla Els Montgrins.
- Festa Major al Pla de les Arenes (als Cortals i a Mas Collell).
- Acaptació voluntària de sang a la Germandat de Donadors de Sang de l'Hospital de Girona.
- Cada diumenge hi ha ball al Casal dels Avis per els socis.
- Aplec a l'ermita de Vallclara.

OCTUBRE

- Xerrada informativa organitzada per la Cambra de Comerç de Girona, dirigida al comerç, hosteleria, empreses turístiques i de serveis per a donar a conèixer els diversos ajuts per part de la Generalitat.
- Festa del Tennis a Can Pla.
- Inici d'activitats a l'Escola de la Natura ''Les Guilleries''.
- Les fortes pluges provoquen esllavissaments que tallen per uns dies la carretera de St. Hilari a Sta. Coloma.
- Visita del Conseller d'Indústria i Energia de la Generalitat Macià Alavedra a la planta embotelladora Font Vella.
- Celebració de la festa del Bosquerol al Pla de les Arenes.
- Premi Internacional Màster de Popularitat a Indústries Gràfiques Duran, S. A.
- Romiatge de les parròquies de St. Hilari, Viladrau, Espinelves i Osor al Santuari del Coll.

NOVEMBRE

- V Setmana Internacional de Cortinaris dins les Jornades Micològiques Catalanaes amb participació de diferents països.
- Exposició de bolets.
- Es demana per St. Hilari la creació del Museu del Bolet.
- Conferència sobre bolets a càrrec del President de la Societat Catalana de Micologia Sr. Anselm Majoral.
- VI exposició de bolets organitzada per l'Escola de la Natura de les Guilleries a la Biblioteca de la Caixa.
- Castanyada i xerinola dels Petits Cantaires a Joanet.
- Castanyada i Fira al pati del Col.legi St. Josep.
- Castanyada i panallets al Casal dels Avis.
- Trobada a Sant Andreu de Bancells.

DESEMBRE

- Tallada la carretera de St. Hilari a Sta. Coloma per les pluges.
- El President de la Generalitat, Jordi Pujol, inaugura la nova carretera Arbúcies-St. Hilari.
- Volada d'estels al Pla de les Arenes, organitzada per Çacalm-Exprés. També taller de confecció d'estels.
- Visita del President de la Generalitat, Jordi Pujol, a l'Ajuntament de St. Hilari.
- Concurs de felicitacions de Nadal i de treballs manuals escolars. Exposició dels treballs a la Casa de la Vila.
- Actuació del grup de teatre ''Els Nois Alegres'' amb l'obra ''No em toquis la flor'' de Lluís Coquard.
- Arribada d'una expedició gironina, amb Pep Permanyé, al cim del Fitz Roy, a la Patagònia.
- Exposició de Pessebres realitzats per artistes locals.
- Revetlla de Fi d'Any al Pavelló amb l'orquestra Constelation.
- Xerrada informativa sobre el centre d'educació maternal.
- Curset de preparació al part (exercicis respiratoris, projecció de diapositives i gimnàstica).
- Concert Nadalenc dels ''Petits Cantaires'' i el Grup Instrumental de l'Escola de Música de St. Hilari.
- Butlletí de Nadal del Col.legi St. Josep.
- Butlletí informatiu de la Parròquia.
- Finals del campionat local de Tennis i Festa de fi de temporada del Tennis amb l'orquestra Montgrins.

1988

GENER
- Celebració col.lectiva de les Noces d'Argent dels matrimonis de la parròquia.
- Els Nois Alegres varen representar ''No em toquis la Flor'' de Lluís Coquard, amb gran èxit al teatre Catalunya.
- Cavalcada dels Reis, amb noves carrosses i acompanyament dels ''Petits Cantaires''. Visita dels Reis al Casal.
- El Col.legi Sant Josep edita un butlletí sobre Sant Hilari i la fira d'abans.
- Matança del Porc al Casal dels Avis.

FEBRER
- Carnestoltes amb ''els enrotllats'', en ''Sisquet Aiguamoll Herbaseca'', la ''Sabrina - Marquesa de la Faràndula'', la ''Chocholina'' i en ''Mantafoc''. Cercaviles, ball, xocolatada i enterrament de la sardina. Graelles de St. Bertomeu del Grau. Ball amb Setson-Blas.
- Projecció de diapositives a la Biblioteca de la Caixa sobre l'expedició d'un grup gironí al cim del Huascarà.
- Festa de la Sagrada Família.
- Concert de piano amb Jordi Masó al local dels Amics de la Música, entitat organitzadora.
- XXXVI Rally Costa Brava.

MARÇ
- Curset d'iniciació de la fotografia orientat a la mainada, organitzat per la ''Caixa''. La mainada eren de 7è i 8è d'E.G.B.
- 4.ª Jornada del Campionat d'ocells de Cant de la Comarca d'Osona amb participació de 593 ocells.
- Via Crucis Vivent.
- Setmana esprtivo-cultural del Col.legi Sant Josep. Marxa Popular, exposició de treballs manuals, mostra de teatre infantil, proves esportives, etc.
- Tòmbola pro-Ruanda al Col.legi Sant Josep.
- Acaptació voluntària de sang de la ''germandat de donants'' de l'Hospital de Girona.
- Festa del bàsquet, concert i ball amb l'orquestra de Janio Marti.

ABRIL
- IV Aplec Parroquial a Joanet, amb arrossada, concurs de truites i fira.
- Creació del Consell Comarcal de la Selva. L'alcalde Xavier Rossell n'és un dels vicepresidents.
- El Col.legi Públic de Sant Hilari edita la publicació ''Trencaclosques''.
- Fase del sector del Campionat d'Espanya de bàsquet juvenil amb els equips C. B. Pamesa de València, C. B. Cacaolat de Granollers, C. B. Bosco de Ciutadella i el C. B. Valvi de Girona.
- Concert de Saxo i Piano amb Joan Vicens Velert i Jordi Usan, al local dels ''Amics de la Música''.
- Tradicional Via Crucis Vivent.
- Exposició dels treballs dels alumnes de l'Escola Municipal de Belles Arts.
- Sant Jordi. Festa del llibre i la rosa.
- VIIè Aniversari de la inauguració del Casal dels Avis.
- Excursió del Casal dels Avis al Museu Pau Casals al Vendrell.
- Concert de flauta i piano a càrrec de Magdalena Martínez i Joan Rubinat al local dels Amics de la Música.
- Conferència sobre sexualitat infantil a la Biblioteca de la ''Caixa''.
- Exposició de dibuixos a tinta xinesa d'Emili Barris.
- Audiovisuals de zoologia (''Sang freda - Sang calenta'') per Rafel Cebrián.
- Cantada de les tradicionals Caramelles amb ''Els Nois Alegres'' i ''Els Petits Cantaires''.
- Xerrada-Col.loqui sobre els arbres per a la mainada dels Col.legis.
- Dos grups d'alumnes del Col.legi Sant Josep guanyen el 2n. i 3er. premis provincial en el IV Concurs d'Educació Vial.

MAIG
- Concert al local dels Amics de la Música a càrrec de César Puente i Josep M.ª Gironell.
- Exposició de l'avant-projecte de la Presa de Sta. Coloma a la Galeria de Farners.
- Exposició d'artesania de Sant Hilari al centre Permanent d'Artesania de la Generalitat a Barcelona.
- Visita dels artistes i col.laboradors de la Passió d'Olesa de Montserrat. Grup Pirotècnic i Sardanes.
- Actuació de la Coral ''La Joia de Montjuïc'' amb motiu de la Pentacosta.
- 21.ª Trobada de Corals Infantils. Concert a l'Església Parroquial amb ''Els Petits Cantaires'' i el Grup Instrumental de l'Escola de Música.
- Fogarons de Sant Isidre el 14 de maig.
- Conferència a la biblioteca de la Caixa sobre ''Com era i com vivia l'home primitiu'', per Eudald Carbonell.
- Audiovisual musical ''Canvi de Ritme'', per Joaquim Prunés, a la biblioteca.
- Concert a càrrec de la Camerata de Cançó Tradicional amb guitarra, violí i violoncel al local dels Amics de la Música.
- Concert de piano, marimba i vibràfon amb Antoni Olaf Sabater i Àngel Pereira.
- Quadrangular de futbol de benjamins escolars entre els equips de Breda, Arbúcies, P. B. Lloret i St. Hilari. Campió P. B. Lloret.
- Xè. Aniversari de la celebració parroquial de la festa de les Noces d'Argent.

Congrés Internacional de Micologia.

Héctor Vila i els seus fans.

Fase de Sector del Campionat d'Espanya de Bàsquet juvenil.

VIII Cursa Mundial d'ànecs.

JUNY

- Curset de balls d'envelat, per Raquel Riera i López, dins la campanya de dinamització cultural de les Biblioteques de la Caixa.
- Arribada de la Flama del Canigó per encendre el gran foc de St. Joan.
- Revetlla de St. Joan al Pavelló amb l'Orquestra Continental.
- Festa d'Homenatge als Avis. Sardanes, Cercavila amb el Grup el Setrill i Bàsquet.
- Aplec a l'Ermita de la Mare de Déu del Pedró. Arrossada i Sardanes.
- XIIè. Aniversari de la Fundació de la Coral ''Els Petits Cantaires''. Excursió i cantada de la Coral a Sant Antoni de Calonge.
- Actuació de la Coral ''La Joia de Montjuïc'' per Pasqua de Pentacosta.
- Aplec parroquial a la casa de colònies de Joanet. Arrossada, cants, jocs i fira.
- Concert de fi de curs de l'escola de Música de Sant Hilari.
- Tirada al Plat al Camp de Tir de Sant Hilari.
- Butlletí n.º 20 del Col.legi Sant Josep.
- Festa de fi de curs a la Llar Infantil ''Les Cent Fonts'' amb un grup d'animació.
- L'equip infantil masculí de tennis taula del Col.legi Sant Josep Campió Provincial i Cinquè a la Final de Catalunya disputada a Tàrrega.

JULIOL

- Sardanes cada dijous per la Cobla Genisenca.
- Constitució de la Mancomunitat de les Guilleries format pels municipis d'Espinelves, Osor, St. Hilari i Viladrau.
- Conferència de l'historiador Antoni Pladevall i Font sobre el Mil.lenari de Catalunya, al saló de sessions de l'Ajuntament.
- Festa del barri del Pla del Campaner. VIII Cursa Mundial d'Ànecs i Ball amb el Conjunt Montecarlo.
- XIè. Festival Intenacional de Música. Dia 26 actuació del Cor Sant Esteve de Vilaseca i Salou. Dia 29 actuació del Trio Sherzo, amb Jordi Masó, Ulrike Kaese i Joel Pons i del Grup Iris. Sextet, vocal i piano.
- Festa Popular al barri del Petrinxo amb el Grup ''Santi Serra: Nova Anglaterra''.
- Al teatre Catalunya, representació de ''No em toquis La Flor'', de Lluís Coquard pel grup ''Els Nois Alegres''.
- Festa de Sant Cristòfol amb benedicció de cotxes, concert, sardanes, i Ball amb l'orquestra Amoga. Concurs de Guarniment de vehícles.
- Cursets de natació a la Piscina Municipal i al Club Villaret.
- Conferència a la Biblioteca sobre ''Astrologia i Tarot'' per Hari P. Romaní Diana.
- Exposició d'aquarel.les de Santi Aulet a la biblioteca de la Caixa.
- Dins la Setmana de la Joventut: QUO-VADIS de cotxes i motos i revetlla popular amb en Toni Miralpeix.
- Bicicletada Popular i Diada del Pedal i Ginkama a la Zona esportiva.
- Inauguració de les noves instal.lacions del sortidor de la Plaça del Dr. Gravalosa.
- Edició d'un nou Fulletó turístic de Sant Hilari.
- Colònies dels Escoltes a Tavertet i colònies a la Llar Parroquial de Joanet.

AGOST

- Sardanes cada dijous amb la Cobla Genisenca.
- Exposicions a la Sala de la Biblioteca de la Caixa:
  - Olis de Marià Climent, pintor de Santa Coloma de Farners.
  - pintures a l'oli d'Isabel Font de Sant Hilari Sacalm.
  - de macrofotografia i pintura abstracte de Francesc Vergés Serra, de Canet de Mar.
  - d'olis de Joan Cantal Coll, d'Osor.
  - de pintura a l'oli de Josep Bau, de Vic.
  - de pintura artística de Joan Mir i Pascual, de Sant Hilari Sacalm.
- Setmana de la Joventut. Cinema a l'aire lliure.
- Setmana de la Joventut. Foc de Camp a la plaça de darrera l'Ajuntament amb el grup Mig-Falc.
- Festa dels Quintos-88.
- Festa del retorn del futbol, amb primer equip en competició.
- ''Els Nois Alegres'' representen l'obra de Josep M.ª de Sagarra ''La Rambla de les floristes''.
- Actuació de la ''Família Picarol'' al cinema Catalunya.
- Revetlla popular a la Plaça de Cal Ros.
- L'obra de teatre ''No em toquis La Flor'' de Lluís Coquard amb ''Els Nois alegres''.
- Presentació de la maqueta del monument al Mil.lenari, obra de Domènec Fita.
- Concurs de talla de troncs.
- Festa Major.
- Diada de l'estiuejant, amb la proclamació de l'estiuejant més antic de Sant Hilari.
- XIè. Festival Internacional de Música.
  - Lluís Claret i Albert Giménez Atenelle.
  - Quintet de vent ''Aulos''.
  - Camerata Internacional de Girona.
  - Cor Madrigal de Budapest.
- Cursets de natació al Club Villaret i a les Piscines Municipals.
- Aplec a Santa maria de Mansolís.
- Al restaurant Minim's exposició de Domènec Fita.
- Concurs de Pesca ''Societat La Gorga''.

NOTA: Agrairíem a totes les entitats del poble que ens fessin arribar les activitats que han anat desenvolupant en el període de temps que va entre Festa Major i Festa Major, ja que en podríem fer una relació més exacte i més correcta.

Visita del col.lectiu que realitza la Passió d'Olesa.

Sardanes a la Placeta.

Conferència sobre el Mil.lenari de Catalunya.

L'originalitat en la baixada de carretons...

La normalització, encara. I fins quan?

Escrit publicat al Butlletí n.º 4 de l'Escola d'Estiu de Batxillerat i Formació Professional, del 8-7-1988.

Embrancar-se un vegada i una altra entorn de reflexions sociolingüístiques i de problemes sobre la "normalització" ja comença a ser com la cançó enfadosa. Tothom en parla, des de tot arreu, des de totes les perspectives possibles i, quan un tema mou tant d'enrenou i provoca tants comentaris sovint enfrontats, vol dir que, pel fet mateix que mou a la polèmica, no se n'acaba de treure l'entrellat. Convé, però, parlar-ne. Convé fer-ho, si més no, perquè una bona part d'aquests comentaris a qué abans feia referència tendeixen ingènuament, i a vegades no tan ingènuament, a l'optimisme inflat i a l'autocomplaença i al "tot va pel bon camí". I cal, doncs, esmenar-los la plana. Cal contrarestar l'eufòria de moltes enquestes consoladores per tal de situar les coses en el seu punt just i evitar, d'aquesta manera, de no perdre el nord. Si es va malament, cal, com a mínim, tenir-ne consciència: saber exactament on som i fins on, presumiblement, podem arribar. I com que sovint aquesta miopia la pateixen els organismes institucionals "encarregats" de la defensa de la llengua, cal corregir-los encara amb més contundència, perquè el prestigi inherent a les paraules que diu el poder solen tenir una credibilitat inqüestionable entre la bona gent i, per tant, poden menar tendenciosament a la desorientació. Quan es parla de normalització lingüística, els polítics tendeixen a equivocar-se. I no espereu que cap polític reconegui errors o marrades en aquest terreny, ni en cap, perquè la mateixa praxi política més elemental impedeix que ho facin: eviten l'autodesqualificació i el propi descrèdit, la seva moral d'èxit electoralista no els ho permet. I massa sovint es dediquen a fer calçar coturns a una realitat que necessita caminar a peu pla per tal de no perdre l'equilibri.

La llarga i dura repressió de la dictadura no va poder ofegar ni l'ús del català, ni la seva pervivència com a llengua literària, malgrat que, si més no en aquest segon aspecte, va sobreviure en condicions precàries i d'autèntica desesperació. En aquella situació hi havia, però, un avantatge: sabíem on era l'enemic, quines intencions tenia i, més o menys, de quins recursos disposava. I l'estratègia, doncs, es podia organitzar d'acord amb aquests punts de referència. I el fet mateix de la resistència duia implícita una altíssima moral.

El final de la dictadura i la lenta recuperació dels organismes institucionals autònoms van provocar un lògic optimisme pel que fa al redreçament de la cultura i de la llengua catalanes. Un optimisme lògic, però excessiu. El sistema democràtic no és, en principi, cap garantia de respecte per a les minories culturals i lingüístiques del país on s'instal·la. A l'estat francès els intents uniformistes de francesització i de persecució insistent de les minories lingüístiques s'ha dut a terme eficaçment en nom de la democràcia. I amb el despectiu "patois", o el més subtil "Soyez propres!", han jugat a desqualificar tot el que no sonés a francès. L'actual setge a les *bressoles*, a la Catalunya Nord, n'és una bona mostra.

A casa nostra no podem parlar d'un procés paral·lel, però sí d'una sèrie de concomitàncies. La més greu, la incomprensió global i sistemàtica que demostra tenir el poder central pel que fa a l'existència de les minories lingüístiques de l'estat. Incomprensió que s'ha traduït sovint en actituds clarament hostils quan s'ha volgut frenar per la via del recurs, de la traveta institucional, determinats avenços, tímids, que havia proposat i endegat el govern autònom: els mitjans de comunicació i l'ensenyament n'han estat les víctimes principals. És a dir, mala voluntat política. El dictador governava amb mentalitat uniformista espanyola, i ara el govern democràtic continua fent gairebé el mateix. Bé és cert que l'aparell institucional propi de Catalunya ha pogut posar en funcionament unes mesures determinades de redreçament cultural i lingüístic amb indubtable bona voluntat, però amb uns resultats més aviat magres. No solament ha topat amb aquell "si, però...." del govern central, sinó amb altres circumstàncies objectives de molt difícil correcció. La principal, la configuració demogràfica tan peculiar de Catalunya, que l'ha convertida, ja a molts anys, en un cos social partit en dos des del punt de vista lingüístic. La integració social de la massa immigrada s'ha produït amb molta més celeritat que no pas la seva integració lingüística. Aquesta tampoc no els ha calgut, perquè la llengua de prestigi a Catalunya durant tots aquests anys no ha estat el català, sinó el castellà. El catalanoparlant, d'altra banda, s'ha adreçat sempre, i espontàniament, en castellà a l'immigrat, modificant així uns hàbits que en unes altres circumstàncies no hauria dut a la pràctica. Darrerament, per acabar-ho d'adobar, una bona part del sector immigrat va recuperant, amb grans manifestacions massives, determinats referents icònico-folklòrics dels seus llocs d'origen (*romerías, ferias...*), i així acaba girant l'esquena a la realitat cultural i lingüística del país on resideix. Això de "és català tot aquell qui viu i treballa a Catalunya" és una màxima acceptada per la immensa majoria dels immigrats. La seva acceptació, però, té una lectura purament sòcio-econòmica, i no els compromet (tampoc ningú no s'atreveix a dir-los-ho clarament) a assimilar-se a la realitat lingüística de Catalunya. Parlo en termes genèrics. Hi ha honroses excepcions d'acceptació i d'aprenentatge del català per part de molts immigrats: sobretot en zones rurals de predomini netament català i on la immersió funciona automàticament i sense processos traumàtics i on, fins i tot, la substitució lingüística funciona amb celeritat i eficàcia. A les grans urbs i als cinyells industrials, la història és tota una altra. En aquesta situació, el català té problemes d'ús gravíssims en tota la seva àrea.

I aquest és el problema autèntic. La presència oral del català al carrer. I no parlem de la seva presència en altres àmbits igualment deficitaris: rètols, administració pública i privada, etc. On únicament sembla que s'han produït avenços significatius és en dos àmbits concrets: els mitjans de comunicació àudio-visuals (ràdio, TV) i escrits (premsa) i a l'escola. Aquí és, precisament, però, on més s'ha inflat la cosa i on més s'han exagerat els guanys. No cal insistir en l'eficàcia d'un "mass media" de gran abast com la TV en el procés de normalització lingüística i de difusió d'una llengua. Fins i tot podríem parlar d'una no gens menyspreable eficàcia didàctica d'aquesta llengua a través d'aquest mitjà, encara que sigui per la via purament mimètica. Una altra cosa seria embrancar-nos a discutir el model de llengua proposat en aquests mitjans, la cor-

recció i la competència. Això comportaria, però, plantejar un altre problema irresolt, d'altra banda, com és el d'intentar definir el model de llengua ideal ara i aquí. Sembla que aquesta "verinosa llengua" té, en aquest terreny, mala jeia i caldrà que els entesos sàpiguen treure'n l'entrellat. I esperem que s'entenguin.

La llengua a l'escola: en això vull continuar. És des d'aquest àmbit des d'on es pot endegar una feina més eficaç. És també, però, des d'aquí des d'on se n'ha pogut fer menys. Que ningú no s'escandalitzi. Aconseguir d'impartir les assignatures de llengua i literatura catalanes és un primer pas que ens posa, si més no, en igualtat de condicions respecte a la impartició de la llengua i la literatura castellanes, per citar una altra assignatura paral·lela. I prou. Hem de convenir que si per normalització s'ha d'entendre l'ús de la llengua catalana en tots els àmbits de la comunicació, l'escola és un d'aquests àmbits. I amb una prioritat inqüestionable. I en aquest moment l'ús de la llengua catalana a l'escola és irrisori.

Ja és prou degradant el tractament que, per llei, es dóna a aquest tema: l'ínfima quantitat d'assignatures que legalment s'han d'impartir en català a cada nivell. Però, a més, ni aquest mínim de caritat és acomplert. Perquè les enquestes poder dir el que vulguin, poden jugar a maximalismes i a eufòries, però la realitat és un altra: passejar-se en hores lectives pels passadissos de la immensa majoria dels nostres centres d'ensenyament (públics i privats) i adonar-se de quina continua sent la llengua vehicular a la majoria d'assignatures pot ser un bon index corrector de les enquestes més optimistes.

És indubtable que la impartició, d'uns anys ençà, de l'assignatura de llengua catalana ha fet que una bona part dels nostres alumnes que arriben als nivells terminals de l'ensenyament secundari siguin posseïdors d'una notable competència lingüística: són capaços d'expressar-se en un català estàndard de notable correcció, tant a nivell oral com escrit. Posseeixen aquesta competència lingüística, però no l'hàbit de l'ús. En aquest sentit, és prou eloqüent la consideració de Josep Mª LLompart en un article de caire sociolingüístic on diu (i cito de memòria) que en aquest moment el fenomen diglòssic passa per un curiós procés d'inversió: el català ocupa espais de prestigi que abans li eren vetats (cinema, teatre, conferències, la universitat, etc.), però, en canvi, no avança pel que fa a la presència al carrer i fins i tot sembla que retrocedeix. Això és cert i, en conseqüència, els nostres escolars parlen entre ells en castellà, s'adrecen als professors en castellà (inclosos els professors de llengua catalana) i s'ha arribat a donar la paradoxa que alguns joves, fills d'immigrants però nascuts a Catalunya, s'adrecen en castellà a uns pares que, en condicions precàries i per pur voluntarisme, varen aprendre català ja fa anys i varen fer, fins i tot, la substitució lingüística. Es trist. ¿On és, amb aquestes premisses, la normalització? No solament no hi ha hagut canvi dels hàbits lingüístics, sinó que hem de parlar de retrocés.

No es pot parlar, doncs, de normalitat quan els reciclatges no han aconseguit, ni de bon tros, una catalanització àmplia de l'escola mentre que els qui han fet aquest reciclatge, i han après català, fan com alguns dels nostres alumnes, no l'utilitzen enlloc ni mai: mentre l'administració s'inhibeixi davant l'actitud de molts ensenyants que s'oposen a l'obligatorietat de saber català i, doncs, al reciclatge; mentre continuï havent-hi màniga ampla en les proves d'aptitud; mentre els nostres polítics no admetin clarament la seva impotència en la regulació i el control d'aquests fets i vagin suplint recursos per discursos; mentre es vagin concedint generosament exempcions de l'assignatura de llengua catalana en una clara postura de desigualtat de tracte pel que fa a l'obligació que tenen els nostres alumnes davant l'assignatura de llengua castellana; mentre des de les altes instàncies jurídiques es continuï fallant en contra de determinats aspectes de la normativa de Normalització Lingüística a Catalunya, o a favor de l'exigència que els "Telenoticies", al circuit català de TVE, siguin emesos també en castellà; mentre els franctiradors que promouen aquests litigis actuïn sota la mirada indiferent i apàtica de la majoria de la gent d'aquest país, que donen la raó a Espriu quan diu: "La nostra vergonya s'emmiralla en una antiga tirania paralítica, i si de tants segles la patim sense alliberar-nos-en, és que en som còmplices més que víctimes"; mentre hàgim d'escoltar, amb la mateixa impotència, els acudits cínics d'alguns ensenyants que es queixen que els alumnes, quan escriuen en castellà, incorren en greus calcs del català des del punt de vista lèxic o sintàctic, i se'n senten ofesos; i, finalment, mentre no hi hagi, començant per l'escola, un canvi radical dels hàbits lingüístics, de manera que el català passi de ser una mena de llengua símbol (amb el prestigi, si voleu, que li atorga el fet que s'estudiï a una bona colla d'universitats arreu del món) a ser una llengua simplement d'ús normal i quotidià. ¿Qui sap si per afavorir aquest ús, i en les excepcionals condicions de precarietat en què ens movem, no ens hauríem de replantejar fins i tot nosaltres algunes tècniques pedagògiques? Vull dir, no mitificar excessivament l'estudi de totes aquelles regles i estructures que regeixen l'ús lingüístic, fer que l'ensenyament de la llengua no sigui un procés estrictament "gramatical" i intentar de desvetllar, en canvi, el gust per la lectura, l'aprenentatge de la llengua més aviat en els seus usos quotidians i normals i fer accedir els nostres alumnes, doncs, a un coneixement de la llengua que passi més aviat pel seu domini instrumental. Amb això no solament intensificaríem, possiblement, l'hàbit d'ús d'aquesta llengua, sinó que tendiríem a fer augmentar el seu nivell de qualitat, actualment tan desgavellat. Tot plegat són reflexions, ja ho sé, molt matusseres i que caldria matisar molt i molt.

Es incontestable, però, que amb totes aquestes mancances, i d'altres que no esmento, no hi ha, ni hi haurà, normalització en l'àmbit de l'ensenyament. D'altres àmbits (administració pública i privada, retolació de comerços, mitjans de comunicació de tota mena, món editorial, etc.) refuso de parlar-ne amb detall per manca d'espai i perquè els perdonavides de sempre no puguin titllar-nos, finalment, d'exagerats i victimistes. De victimisme, res. Aquesta és la situació objectiva per al qui vulgui veure-ho. Una situació exposada sumàriament a grans trets, sense ànim d'anàlisi ni de matisació, perquè no és el lloc ni el moment. Ni victimisme ni tendència apocalíptica. D'això mateix foren acusats els signants d'un dels manifestos més lúcids d'aquests darrers anys, que fou publicat (gairebé fa deu anys!) al nº 15 de la revista "Els Marges", i on, a més de fer una anàlisi força rigorosa de la situació, varen profetitzar un futur força negre per a la pervivència de la nostra llengua. De moment la profecia duu camí d'anar-se acomplint. El títol de l'article en qüestió, prou significatiu: "Una nació sense estat, un poble sense llengua?". Us hi remeto. Jo l'he tingut molt present a l'hora d'escriure aquestes quatre ratlles. Res de victimisme, doncs. Sortosament, encara, l'esperança i la il·lusió intactes per continuar treballant.

Francesc Danés

PREN-TE TEMPS

Pren-te temps per riure...
diuen que és la música de l'ànima.
Pren-te temps per descansar...
a un cos i un esperit alleugerits els podràs demanar moltes i grans coses.
Pren-te temps per distreure't...
el capficament, l'angoixa, l'stress no reporten res de bo.
Pren-te temps per jugar i divertir-te amb il.lusió...
diuen que, estar il.lusionats és font de d'energia i de joventut.
Pren-te temps durant aquesta Festa Major per acollir, el millor que puguis, a familiars, parents i amics...
és quelcom molt gratificant, dóna benestar interior.
Pren-te temps per mostrar-te amable de paraula i d'obra...
''L'amabilitat, deia Kant, és la bellesa de la virtut''.
Pren-te temps per ser fort interiorment...
així ningú ni res no podran mai fer-te mal.
Pren-te temps per viure i deixar viure...
als teus i als qui tractes. T'ho agrairan.
Pren-te temps per a ser generós...
és el camí que mena a la felicitat.
Pren-te temps durant aquests dies de la Festa Major per donar i donart-te...
la vida és massa curta per esdevenir egoista.
Pren-te temps per imitar el sant Patró...
i així tenir una ànima gran i valenta per saber afrontar qualsevol desànim, maledicència o contrarietat.
Pren-te temps per celebrar bé la Festa Major...
és la festa patronal de tot un poble i que sols es fa un cop a l'any.

Josep M. Alimbau i Argila

ELS AMICS DE LA MÚSICA

Com cada any per aquestes dates us comentem les activitats dutes a terme i aprofitem l'avinentesa per desitjar-vos una bona Festa Major.

D'enguany destacaria l'augment de l'oferta de concerts, ja que a part dels ja tradicionals de l'estiu, n'hem fet un important cicle a la primavera que ha tingut molt d'èxit i ressó entre els estudiants de música.

També és de destacar la varietat en la programació dels concerts, tant pel que fa a l'estil com pels intèrprets, ja que hi ha hagut concerts .de JAZZ MODERN, ESPECTACLE INFANTIL, CORALS, DUETS, ORQUESTRES DE CAMBRA, etc. tots ells però, tenen un mateix denominador comú (i és de sempre el nostre objectiu) que és LA MÚSICA DE QUALITAT, SIGUI DE L'ESTIL QUE SIGUI.

Del Festival d'estiu cal destacar la presència del COR MADRIGAL DE BUDAPEST (considerat un dels millors del món), la ja tradicional presència del violoncel·lista LLUÍS CLARET, així com la "presentació" del grup local "IRIS", sense oblidar la qualitat de la resta de concerts que configuren una programació molt digna i que dóna prestigi al nostre poble.

A Sant Hilari doncs, entre les corals, l'escola de música i els concerts d'Els Amics de la Música, hi ha caliu tot l'any.

Actuació d'Antoni Olaf Sabater.

Cor Madrigal de Budapest.

PROGRAMA DEL QUE HA ESTAT L'XIè FESTIVAL INTERNACIONAL DE MÚSICA DE SANT HILARI SACALM

Dimarts 26 de juliol a les 22,15	COR SANT ESTEVE DE VILA-SECA I SALOU Director: Joaquim Garrigosa
Divendres 29 de juliol a les 22,15	JOVES INTÈRPRETS: TRIO SCHERZO Jordi Masó, piano Ulrike Kaese, violí Joel Pons, violoncel GRUP IRIS Sextet vocal i piano
Dimarts 2 d'agost a les 22,15	LLUÍS CLARET, violoncel ALBERT GIMÈNEZ ATENELLE, piano
Divendres 5 d'agost a les 22,15	QUINTET DE VENT AULOS J. M. Brotons, flauta R. Julià, oboè A. Reverté, clarinet M. Barea, trompa E. Bazaco, fagot
Dimarts 9 d'agost a les 22,15	CAMERATA INTERNACIONAL DE GIRONA Vartan Manoogian, director i solista
Divendres 12 d'agost a les 22,15	COR MADRIGAL DE BUDAPEST Klara Takács, contralt solista Ferenc Szekeres, director

En arribar a la desena edició, l'any passat, ens plantejàvem la conveniència de continuar amb l'organització d'aquests Festivals. S'havia acomplert una etapa important i vàrem pensar que tal vegada calia fer un descans en una activitat que, alhora que duia molt d'enrenou i un volum de feina considerable, no acabava de despertar l'interès que nosaltres hauríem volgut.

Però hem continuat. No solament hem volgut organitzar aquest onzè Festival amb el mateix rigor i la il·lusió de sempre, sinó que, a més, hem ampliat el nostre oferiment musical organitzant concerts de primavera. S'ho mereixen els nostres socis, la gent que ens segueix, malgrat que sigui poca, i sobretot els nostres infants i joves. És pensant en ells que no volem estalviar cap esforç, perquè som conscients que el gra que avui escampem demà treurà brotada.

En la programació d'aquest any hem volgut, també, donar un major protagonisme als grups corals en un intent d'oferir un plantejament musical que tal vegada serà del gust d'una major part de públic.

Amb aquestes premisses, la continuïtat i la il·lusió, hem organitzat el Festival d'enguany. Gràcies per la vostra fidelitat.

Els Amics de la Música

TITELLES

Després de dinar era costum anar a "l'Unió" (cafè d'en Xicus); alguns homes en entrar feien un mutis per l'esquerra i pujaven a la saleta de joc a fer una partida de cartes. Els pares i els avis... amb els nens s'asseien a la gran sala de "l'Unió" al voltant d'unes taules rodones de marbre i prenien el cafè, que el cambrer portava en una cafetera de metall, tal com encara es fa en alguns wagons-restaurants (el cafè exprés encara no existia). El cognac i els licors ("Anís del Mono", "Aromes de Montserrat"...) els servien en unes copetes de vidre molt gruixut; algú prenia una infusió de til·la, de poliol o de menta però allò més característic, potser perquè actualment està en desús, era el "bolado", (un sucre esponjat amb glaça feta de clara d'ou i sucre que es desfeia en dissoldre's en aigua).

Les representacions duraven de les 3 a 2/4 de 4 aproximadament i tenien lloc del 15 de juliol a primers de setembre; hi havien un o dos entreactes, durant els quals el mestre Llorenç Carbonell interpretava al piano fragments de sarsuela...

El teatret, de color blanc, tenia uns dos metres d'ample i estava al fons de la sala, a mà esquerra i al costat del departament on hi havia els billars.

L'animador era l'Arturo i l'acostumaven a ajudar alguns joves "de la colònia"; recordo l'Esteve Ariza, en Joaquim Raich...; per cert que sovint els fustigava dient: "quant en sabreu fumareu el camp"...

Per fer les diferents veus utilitzava llengüeta i així en Titella tenia una veu aguda, en Cristòfol de baix, la senyora Marieta de soprà...

Les historietes no seguien un text definit sinó que eren improvisades. N'era protagonista en Titella, que tenia molts enemics, d'aquí que les historietes no s'acabessin mai. Un dels principals era en Cristófol, però el més dolent de tots era el dimoni, vestit, és clar, de vermell i amb banyes. Quan sortia de trascantó tots els nens ho avisaven amb gran cridòria. Els problemes es resolien sempre per la via ràpida a base de castanyots, i quants més millor. En Titella, que era el bo, sempre sortia triomfant; amb un bastó repartia llenya de valent, a tort i a dret i quan la víctima aixecava encara el cap el rematava amb aferrissament, essent corejat pels infants posats dempeus.

I al final, tots contents, sortien grans i xics cantant amb entusiasme la cançó del tu-ru-rú.

Jaume Pla

(Cinta Ximeno) L'Arturo dels "Titellas" (Gent de la Terra VIII)

LLAR INFANTIL "LES CENT FONTS" OBERTS AL DIÀLEG

Des de l'any 1983, en què el Departament de Sanitat i Seguretat Social, juntament amb el Departament d'Ensenyament, va publicar la nova "NORMATIVA DE LES LLARS D'INFANTS", han tingut lloc a les guarderies, uns canvis significatius importants, que any rera any s'intenta assumir i posar en pràctica.

La realitat social en el camp de l'educació, obliga a tenir contactes periòdics amb els pares; aquest diàleg s'ha de començar a establir a les Llars d'Infants.

Hem de treballar, cada vegada més, perquè a l'Escola Bressol hi hagi una organització pedagògica més actualitzada i compromesa i que tots plegats –pares i professors– acceptem la diversitat de capacitats i la manera de ser dels nostres petits.

Al llarg del curs és molt positiu intercanviar idees amb els pares i concretar conceptes de cara a una bona educació i millor aprenentatge dels fills. Per això portem a terme: l'assemblea, reunions de pares, entrevistes, etc.

L'objectiu d'aquesta comunicació és també explicar als pares i posar-los al corrent de tot allò que el nen haurà d'assolir a l'escola i de com ho aprèn, a fi d'evitar possibles contradiccions quant a continguts, objectius i hàbits; com es treballa, com es valoren els seus progressos i en definitiva, com se'ls ajuda a formar la seva personalitat... Per tant, tots aquests contactes ens han d'ajudar a –pares i professors– a tenir present que aquesta etapa evolutiva de l'infant, té una importància decisiva tant pel que fa al seu desenvolupament físic i intel·lectual com a l'emotiu i social.

La nostra escola vol restar oberta a les necessitats reals i concretes del nostre poble de Sant Hilari. Per poder fer tota aquesta tasca tan meravellosa, als més petits de la nostra Vila, comptem amb la vostra col·laboració.

Moltes gràcies!

L'equip educatiu

FOTOS QUE FAN HISTÒRIA

Foto cedida per Ll. Comas

Alumnes del Col.legi Parroquial de l'any 1901:

1.- Florenci Rossell
2.- Marià Casas
3.- Joan Xandri
4.- Frederic Pernau
5.- J. Fàbregas
6.- J. Fàbregas
7.- Candi Ridaura
8.- Pere Serras
9.- Honest Masnou

Foto cedida per S. Bosch

És de l'any 1937-38 quan durant la guerra es feia classe al Col.legi de les Germanes Carmelites.

D'esquerra a dreta començant per dalt:
A. Duran, R. Moner, Ll. Campmajó, P. Miralpeix, A. Masó, Pujol, J. Bruguera, M. Vila, C. Fornés, A. Rossell, F. Broto, C. Guabau, M. Casas, A. Brugués, Sr. Alcázar (mestre), M. T. Serras, R. Ramoneda, C. Mimó, D. Mas, D. Rosquellas, L. Ramon, J. Rovira, S. Bosch, Ll. Carreras, P. Savalls.

Treballs guanyadors del Concurs organitzat amb motiu de l'Homenatge a la Vellesa; el tema era:

"BENAURATS ELS QUI CUIDEN ELS AVIS"

Benaurats els qui cuiden els avis
benaurada la gent que ho fa
perquè els ancians ja són més avis.
Visca els que cuiden gent gran!

Això és un acte d'amistat,
això és un senyal d'amor
i amb aquesta felicitat
els omplirem de pau el cor.

Mira, aquí hi ha una velleta!
Ajudem-la a passar el carrer!
Tothom té esquerra i dreta
i té el dret de passar-s'ho bé.

I què faríem sense els vells?
Ells han cuidat els nostres pares
i nosaltres cuidarem d'ells.

Raúl Herranz, 11 anys, 6è d'E.G.B.
Col.legi Sant Josep

Un racó del nostre cor,
molts estels il.luminats,
una llàgrima d'amor
per aquests sers tan apreciats.

Perquè ells us cuiden, avis.
Perquè us donen alegria.
Perquè us fan sentir millor
oferint-vos companyia.

Són aquella mà amiga
sempre al vostre costat,
quan a vegades la vida
sembla que s'ha acabat.

Són ells qui us estimen,
són ells els qui tenen voluntat.
Són ells qui també es mereixen
un bocí de felicitat.

Donem-los tots junts les gràcies
pel seu treball dia a dia.
Per tantes i tantes coses,
que ens fan més fàcil la vida
sempre amb una mà amiga.

1r premi de 7è curs
Mercè Busquets Pallarols, 12 anys

La vellesa, una posta de sol que ja fa temps que dura, un camp de blat a punt de segar, és, per nosaltres, un tresor perdut al fons del mar.

És com la més pura de les fonts que ja veu la seva fi, com la més madura i dolça cirera, que està a punt de caure del formós cirerer.

Que n'és de bella i agradable! Però, tot i així, no la coneixem. L'arraconem com si d'un cotxe vell es tractés, que ja no funciona, que ens fa nosa, que no ens és útil.

Ella és un llarg cabdell de llana, nosaltres, les malaïdes tisores que el volem tallar. Ella és un bressol d'escuma, nosaltres la veiem com un llit de punxes on és impossible dormir.

Per què som així? Hem de dedicar-li amor i acceptar-la, i és que, no ens demana res més que això.

Josep Taberner Riu
1r premi de 8è curs, 13 anys

EL BÀSQUET A SANT HILARI

En aquest mateix programa, l'any passat anunciàvem la creació del CB Sant Hilari com a nova entitat esportiva i com a promotor de l'esport de la cistella al nostre poble. És hora de passar comptes.

El balanç és d'allò més engrescador, perquè un esport començat del no res va propiciar als afeccionats de Sant Hilari bones estones de bàsquet, i també facilitar que els nostres joves poguessin practicar un esport que cada dia té més empenta. Amb aquestes dues premisses es pot dir que els objectius proposats s'han aconseguit amb escreix, ja que ningú no podia pensar veure algun equip nostre capdavanter de les classificacions, ni tampoc poder veure al pavelló jugadors que alguns d'ells estan destinats a formar part de les plantilles d'equips de categoria nacional.

Les dificultats per començar foren moltes, des de les purament administratives i econòmiques passant per les humanes a l'hora de confeccionar els equips corresponents. Per iniciar els campionats calien unes dues-centes mil pessetes, que varen sortir dels llocs més inverosímils; cal tenir en compte que tots els jugadors van haver de "pagar" 5.000 ptes. per a poder tramitar les diligències federatives i començar el campionat.

L'esforç econòmic de la temporada, a més dels jugadors, ha anat a càrrec dels encomiables socis, dels anunciants, dels col.laboradors i de l'Ajuntament quan a cessió d'instal·lacions i sobretot, de la casa esponsor "Aigua Natural FONTDOR". Entre tots plegats han fet possible que els colors grocs del Sant Hilari es passegessin per diferents camps de la província.

L'aspecte esportiu quedava a un nivell secundari, perquè es tractava més de posar el bàsquet en marxa que no pas aconseguir unes classificacions dignes.

La sorpresa ha estat molt agradable perquè els nostres equips federats obtenien uns meritoris resultats, fet que demostra la qualitat i el temperament dels jugadors i entrenadors.

L'equip cadet va quedar classificat en tercer lloc de la lliga i va poder disputar, sense gaire sort, la fase d'ascens.

Els sèniors obtingueren una meritòria quarta posició, i finalment els juvenils, varen quedar primers del seu grup en la lliga i segons a la fase d'ascens. Només el bàsquet-average els va privar de quedar campions provincials de la seva categoria, però van obtenir l'ascens.

Aconseguir aquestes fites ha estat la suma d'esforços individuals i col·lectius, de jugadors i entrenadors, junta, socis, anunciants, patronat d'esports i d'altres. Hem de fer una menció especial a la col·laboració dels pares que han fet els desplaçaments de juvenils i cadets, una de les feines més carregoses per l'obligatorietat que suposa en un moment determinat.

El passat 25 de juny el CB Sant Hilari va cloure la temporada amb un sopar de germanor entre jugadors, entrenadors i junta, en el transcurs del qual es lliuraren uns senzills obsequis als membres de tots tres equips. D'aquesta manera es posava pany i clau a una bona temporada.

Aquella "empresa" que en un principi naixia plena d'interrogants i temors havia acabat amb èxit, ja que també la part econòmica va anar força bé gràcies a la festa que dedicada al bàsquet es va fer per Sant Josep, amb l'orquestra de "Janio Marti". Per tant, el CB Sant Hilari iniciava amb bon peu el seu camí pel difícil món del bàsquet i en sortia amb el cap ben alt, per la porta gran, que dirien els toreros.

Equip cadet del C. B. Sant Hilari.

Equip juvenil del C. B. Sant Hilari, subcampió provincial.

Els objectius de cara a la temporada vinent continuen essent modestos, perquè cal tocar de peus a terra i no deixar-se portar per triomfalismes. Es vol mantenir ben alt el nivell del bàsquet i, sobretot, fomentar aquest esport com una alternativa pel jovent de Sant Hilari. De moment es renuncia a pujar de categoria en juvenils perquè no es vol estirar més el braç que la mànega; i tenim la satisfacció de poder dir que tindrem un nou equip en competició, el de cadets femenines, primer pas per engrescar i promoure el bàsquet entre les nenes. Com es pot veure no es pretenen grans coses, perquè som conscients de les dificultats que tots els començaments suposen i és millor anar pujant l'edifici de mica en mica però sòlidament.

La disputada Final entre el Cacaolat-Granollers i el Valvi-Girona.

Ara, nous senyors a la junta, nous i vells jugadors i noves il·lusions posaran en marxa la competició de bàsquet la darrera setmana d'agost, amb els entrenaments corresponents i amb ganes de tornar a fer viure el bàsquet al nostre pavelló. El que ho aconseguim depèn de tots plegats i per això, de la mateixa manera que avui donem les gràcies a persones i entitats per l'ajuda rebuda, ja demanem el vostre esforç i recolzament per la propera temporada que començarem.

Deixem pel final el tema del bàsquet de més alt nivell que enguany hem vist al nostre pavelló, perquè s'ho mereix. L'afecció de Sant Hilari va viure durant el mes de març una efemèrides que tardarà a veure aquí, ja que es va disputar una fase de sector del Campionat d'Espanya de bàsquet juvenil, que englobava les comunitats autonòmiques de València, Balears, Aragó i Catalunya.

Els equips participants varen ser el CB Boscos, de Ciutadella; el CB Pamesa, de València; el CB Cacaolat-Granollers i el CB Sant Josep Valvi-Girona.

Semblava que la seva organització vindria gran al CB Sant Hilari, però gràcies a l'esforç de tots plegats, especialment de la Federació Gironina de Bàsquet, ens en vàrem sortir amb "nota", tant pel que fa a organització com a nivell esportiu. Només s'ha de dir que el pavelló va quedar petit i que la final es va decidir a l'últim segon a favor de l'equip de "casa", el Valvi-Girona; ¿què més es podia demanar? La resposta del públic va ser formidable i es varen viure unes jornades molt maques pels afeccionats, amb partits que difícilment oblidarem.

Tota la fase va ser molt disputada, però hi havia un favorit clar, el Cacaolat-Granollers, amb més altura i experiència, però els joves del Valvi, amb una gran serenitat en el joc, disciplina i coratge, s'emportaren el passaport cap a la final del Campionat d'Espanya que es disputaria a Maó. El partit decisiu entre Cacaolat i Valvi tingué un final molt emocionant, ja que amb una diferència de dos punts a favor dels gironins el Cacaolat-Granollers igualava el marcador dècimes de segon després que el clàxon indiqués el final del partit. El partit va acabar amb un 59-61 a favor del Valvi. L'alegria i la decepció originaren i motivaren que les llàgrimes afloressin a la cara de jugadors i directius; és la tragicomèdia de l'esport: no poden guanyar els dos equips, encara que en aquest cast un matx nul hagués estat d'allò més just i bonic. El comportament del públic, seguidors i jugadors va ser en tot moment molt correcte i va facilitar el desenvolupament del campionat.

El mes de juny també es va disputar al nostre pavelló municipal, la final de Catalunya de 2a categoria, femenina i masculina. En la primera hi participaren els equips de CB Sant Adrià 104 i el Grifeu de Llançà, amb el meritori triomf de les gironines per un punt; en la categoria masculina el guanyador va ser el CB Alisos, de Barcelona, enfront del també barceloní CB Vall.

Com es pot veure, la temporada va ser d'allò més interessant en tots els aspectes. El CB Sant Hilari està en marxa i entre tots hem de procurar que vagi per un bon camí i que deixi el rastre de l'amistat i les bones maneres per allà on passi.

A. Serradesanferm
En nom de la Junta del CB Sant Hilari

El SANT JOSEP - VALVI - GIRONA primer a la fase sector del Campionat d'Espanya de Bàsquet juvenil.

ACTES RELIGIOSOS

Dijous, dia 25

Tarda, a 3/4 de 7: Repic de campanes per anunciar la Festa Major.

Divendres, dia 26

Matí, a les 12: MISSA SOLEMNE CONCELEBRADA. Farà l'homilia Mn. Joan Jiménez, Rector de Viladrau. Els cants aniran a càrrec de la coral parroquial ''Els Petits Cantaires''.

Diumenge, dia 28

Tarda, a les 8: Missa Solemnitzada en sufragi dels difunts de la parròquia.

Dilluns, dia 29

Tarda, a les 8: Missa Solemnitzada en conmemoració del martiri de Sant Joan Baptista.

ACTES RECREATIUS

Dijous, dia 25

Tarda, a les 8: Al Saló de Sessions de l'Ajuntament, Pregó de Festa Major a càrrec de la coneguda dibuixant Pilarín Bayés.

Seguidament actuació de la coral local ''Els Nois Alegres'', que interpretaran ''El Cant de la Senyera'' i la ''Sardana Hilarienca'', al pati de la Casa Consistorial.

A les 10 de la nit: Cercavila amb pirotècnia amb el grup ''El Drack''.

A continuació: CONCERT DE ROCK, al Camp de Futbol, amb els conjunts ''La Mujer Pianista'', ''Sopa de Cabra''.

Divendres, día 26

Matí, a les 11'30: CERCAVILA amb el Grup Aldarull, amb acompanyament dels Gegants i els Caparruts de Sant Hilari.

A la 1 del migdia: Al Saló de Sessions de l'Ajuntament, presentació del llibre *"El General Josep Moragues, heroi i màrtir de Catalunya"*, d'Antoni Pladevall i Font. Hi assistirà el President de la Diputació de Girona, Sr. Josep Arnau.

Tarda, a les 4: TIRADA AL PLAT LOCAL al Camp de Tir Sant Hilari.

A les 4'30: EXHIBICIÓ DE SUBMARINISME a les piscines municipals, amb el grup d'especialistes ''Cris''.

A les 6: CONCERT DE FESTA MAJOR al Pavelló amb l'Orquestra MARAVELLA.

A les 8: AUDICIÓ DE SARDANES a la Plaça Mn. Jacint Verdaguer amb la Cobla GENISENCA. La segona serà la del ''Ball dels Gegants''.

A les 8'30: PARTIT DE FUTBOL entre els primers equips del C. E. SANT HILARI i C. D. ARBÚCIES al Camp Municipal d'Esports.

Nit, a les 11: BALL DE FESTA MAJOR al Pavelló amb l'Orquestra MARAVELLA i l'espectacle de REGINA DO SANTOS i el seu Ballet.

Dissabte, dia 27

A les 11'30 del migdia: ESPECTACLE DE TITELLES ''NAIP'' per a la canalla, a la Plaça Mn. Jacint Verdaguer.

A les 12'30: SARDANES per la Cobla GENISENCA a la Plaça Mn. Jacint Verdaguer.

Tarda, a les 5, VII BAIXADA DE CARRETONS (Programes a part).

Nit, a les 11: BALL al Pavelló amb l'Orquestra AMOGA i el Conjunt ''LOS DIABLOS''.

A la matinada, i després del ball: XOCOLATADA MATINERA en un lloc sorpresa, amb acompanyament de les XARANGUES.

Diumenge, dia 28

A les 12 del migdia: CERCAVILA amb el grup ''La Sinforosa'', amb sortida dels Gegants i Caparruts de Sant Hilari.

Tarda, a les 5: Actuació de l'ESBART DANSAIRE ''BALLETS DE CATALUNYA'' al Cinema Catalunya.

A les 7'30: SARDANES per la Cobla ''UNIÓ D'ANGLÈS'' a la Plaça de Mn. Jacint Verdaguer. La segona serà la del ''Ball dels Gegants''.

Nit, a les 10: A la Plaça del Dr. Gravalosa, CANTADA D'HAVANERES amb el grup ''PEIX FREGIT'', amb rom cremat per a tothom.

HI HAURÀ XARANGUES TOTS ELS DIES, QUE RECORRERAN ELS CARRERS I LES PLACES DE LA VILA.

HILARIENCS, BONA FESTA MAJOR!

NOTES:
- Per reserva de taules del Pavelló podeu dirigir-vos a l'Ajuntament.
- Durant els dies de la Festa Major estaran exposats al Museu els Cartells que han participat al concurs de la ''Portada del programa de Festes''.
- Els organitzadors es reserven el dret de modificar aquest programa si causes imprevistes hi obliguessin.

PATROCINA: AJUNTAMENT DE SANT HILARI SACALM
ORGANITZA: ÀREA DE CULTURA I FESTES DE L'AJUNTAMENT

LA TRADICIÓ POPULAR DEL VIA CRUCIS

L'hilarienc ha conservat la tradició processonal del Via Crucis. Transmetent-la de pares a fills, aquesta tradició s'ha convertit en una manifestació popular que, fins i tot, sobrepassa la nostra geografia ja que molts forasters vénen a Sant Hilari el Divendres Sant per a participar en la celebració del Via Crucis.

Per aquesta raó, l'Associació del Via Crucis s'ha proposat com objectiu prioritari preservar, i enriquir si és possible, la identitat hilarienca del Via Crucis, és a dir, fer que aquest sigui l'expressió de la manera de ser del poble de Sant Hilari. Per a assolir aquest objectiu hem orientat la nostra gestió en tres direccions: en primer lloc, cap a la conservació i millora del Via Crucis que ens han llegat els nostres avantpassats; en segon lloc, cap a la integració de les joves generacions en l'actual Via Crucis; per últim, cap a la difusió internacional del Via Crucis, com un símbol del nostre patrimoni cultural.

El Via Crucis és una manifestació popular en la qual coexisteixen diferents aspectes: l'aspecte religiós, artístic, sociològic, etc.; és obvi que per a tractar aquests aspectes amb eficàcia, és necessari comptar amb la col·laboració d'especialistes. Així, per exemple, per a estudiar la faceta artística del Via Crucis és necessària la col·laboració d'historiadors de l'art. Per a satisfer aquesta necessitat va sorgir la idea de presentar la nostra candidatura per a organitzar el primer Congrés Internacional de Teatre Religiós. Finalment, després de diverses actuacions i tràmits, s'ha aconseguit que aquest Congrés se celebri al nostre poble del 18 al 25 de març de l'any vinent, sota els auspicis de l'Excm. Ajuntament de Sant Hilari, de la Federació Internacional per a la Investigació Teatral i de l'Institut Internacional per a la Investigació Teatral.

La celebració del Congrés a Sant Hilari servirà per avançar en les tres direccions que he esmentat abans i que explicaré tot seguit:

a) La conservació i millora del Via Crucis: la Federació i l'Institut Internacional (que agrupa molts departaments universitaris i organismes de diferents països) ha posat a la nostra disposició l'assessorament jurídic, científic i acadèmic per a l'organització del Congrés. A la Federació i a l'Institut hi pertanyen, entre altres especialistes i intel·lectuals, vint-i-sis professors universitaris investigadors de la història del teatre que ens donaran a conèixer aspectes de l'art religiós relacionat amb el Via Crucis. La seva aportació serà fonamental per a la valoració històrico-artística del nostre Via Crucis, per a la seva valoració actual. Pel que fa a això, cal assenyalar que durant el Congrés s'ha programat una exposició per a la recuperació de la documentació sobre la història del Via Crucis, és a dir, per a la recuperació de la memòria popular. Aquesta exposició s'inscriu en el projecte que té l'Associació de fundar un museu permanent sobre el Via Crucis de Sant Hilari.

b) La integració de les noves generacions: l'Associació ha cregut convenient preparar els escolars per a que puguin participar en el Congrés en les millors condicions. Amb aquest propòsit, hem organitzat un curset de la història del teatre per als estudiants, el qual s'impartirà prèviament a la celebració del Congrés. El futur del Via Crucis pertany als joves i crec que és la nostra obligació proporcionar-los els mitjans per a que, en l'esdevenidor, puguin enriquir culturalment el Via Crucis.

c) La difusió internacional: Oberammergau a Alemanya o York a Anglaterra celebren manifestacions semblants a les del nostre Via Crucis. Aquestes manifestacions populars són internacionalment conegudes. També ens sembla que, com aquests pobles, hem de donar a conèixer el nostre Via Crucis. I encara més, pensem que hem d'assentar les bases per a que existeixi una intercomunicació entre els pobles que tenim una manifestació de la religiositat popular. Per això, estem promovent la fundació d'una associació internacional que agrupi tots aquests pobles. Fins ara ens hem posat ja en contacte amb gairebé una trentena de pobles de l'estranger: Oberammergau a Alemanya, Ligny a Bèlgica, Eshterach a Luxemburg, St. Margarethen a Àustria, etc.

No voldria acabar sense expressar el meu agraïment a tots els que fan possibles aquestes tasques, especialment als membres del Comitè Organitzador del Congrés. De manera molt especial també, vull expressar el meu reconeixement a l'ajut que ens ha prestat el representant a l'Estat Espanyol de la Federació i l'Institut, el professor Josep Àngel Gómez, així com al suport institucional de l'Ajuntament.

Lluís Planas
President del Via Crucis Vivent

El Calvari, punt culminant del Via Crucis.

PROGRAMA DEL CONGRÉS

Ponències

1. La Passió a Prizzi, Itàlia.
2. La Cerimònia del Ramlila a l'Índia.
3. Teatre Sacre al Japó.
4. Aspectes religiosos del teatre a Xina.
5. Tazieh, espectacle ritual de l'Iran.
6. Aspectes teatrals de la regió a Xina.
7. La Passió a Sicília, Itàlia.
8. La tradició de la Passió a França.
9. Teatre i Reforma a Suècia.
10. Teatre religiós des de l'Edat Mitja a l'actualitat a Suècia.
11. La representació del Drama dintre l'església medieval.
12. La representació del Drama Litúrgic en el teatre americà d'avui. U.S.A.
13. Teatre religiós medieval a Anglaterra.
14. La Reforma i el teatre religiós a Escòcia, Gran Bretanya.
15. Teatre, religió i ateisme a Gran Bretanya.
16. La dramatització de la mort i la resurrecció: la processó fúnebre a Egipte.
17. El Drama al.legòric religiós als Països Baixos.
18. La Passió de Kostenberg, Àustria.
19. Teatre religiós espanyol.
20. La restauració de la història o la història del teatre: La Passió de Sant Hilari Sacalm el divendres Sant de l'any 2000.
21. La Passió de Skofjeloski, Iguslàvia.
22. La Passió de Thegelen dels Països Baixos.
23. La Passió de Sordevolo, Itàlia.
24. Màscares i divinitats al Camerun.
25. Els poders màgics dels esperits del mal, teatre africà.
26. Passió i representació de la Passió a la Baixa Edat Mitja a Àustria.

LLISTA DE CONFERENCIANTS:

1. CESARE MOLINARI ..... ITÀLIA
2. CHRISTIANE TOURLET ..... FRANÇA
3. LAURENCE CAILLET ..... FRANÇA
4. JACQUES PIMPANEAU ..... FRANÇA
5. FARROKH GAFFARY ..... FRANÇA
6. ISABELLE ANG ..... FRANÇA
7. CARMELO ALBERTI ..... ITALIA
8. MARTINE DE ROUGEMONT ..... FRANÇA
9. WILLMAR SAUTER ..... SUECIA
10. KIRSTEN GRAM ..... SUECIA
11. DUMBAR OGDEN ..... ESTADOS UNIDOS
12. ANGEL BERENGUER ..... ESTADOS UNIDOS
13. KENNETH RICHARTS ..... GRAN BRETAÑA
14. ALASDAIR CAMERON ..... GRAN BRETAÑA
15. CLAUDE SCHUMACHER ..... GRAN BRETAÑA
16. EN TRÀMIT ..... EGIPTE
17. ERIC ALEXANDER ..... HOLANDA
18. ULF BIRBAUMER ..... ÀUSTRIA
19. LUISA ALIPANDRINI ..... ITÀLIA
20. JOSE ANGEL GOMEZ ..... ESPANYA
21. MARKO MARIN ..... YUGOSLÀVIA
22. ROBERT ERENSTEIN ..... HOLANDA
23. SIRO FERRONE ..... ITÀLIA
24. MK. MIKANZA ..... ZAIRE
25. SETHELI ASHONG-KATAI ..... GHANA
26. WOLFGANG GREISENEGGER .... ÀUSTRIA

CARTA TEATRAL ALS ESCOLARS DE SANT HILARI

Les circumstàncies històriques han fet que el vienès o l'holandès coneguin, millor que altres pobles, la història de la música o la botànica de la tulipa. El concert musical a Viena o les manifestacions florals a Holanda són tradicions populars. De la mateixa manera, es pot dir que per la circumstància històrica de la processó del Via Crucis Vivent, la tradició de l'art dramàtic religiós forma part de la cultura hilarienca.

És precisament per aquesta circumstància històrica que Sant Hilari ha estat designat per a organitzar el primer Congrés Internacional de Teatre Religiós, és a dir, per a organitzar una reunió amb gent de diferents països (Japó, Suècia, França, Estats Units, Zaire, etc). Els participants en aquesta reunió intercanviarem informació sobre teatre de tema religiós: informació que va des del teatre xinès al teatre de l'Iran, o des del teatre americà al teatre africà.

Durant el Congrés, especialistes de la història del teatre ens presentaran –acompanyant-se amb imatges– el teatre de tema religiós dels seus països. Els congressistes orientals ens mostraran la forma artística del Ramlila o del Khyal, els italians i austríacs, la forma de la Passió. Per a que et facis una idea de la diferència artística que existeix entre una passió (manifestació popular molt semblant a la del Via Crucis Vivent) d'Europa i el Ramlila o el Khyal d'Àssia te n'indicaré algunes característiques: tant en la passió com en el Via Crucis, es representen uns personatges evangèlics o bíblics com Jesús, la Magdalena o el Cirineu, mentre que a l'Orient es representa a Krishna o Brahma, és a dir, personatges dels llibres sagrats com el Ramayana. El Khyal es representa sobre escenaris construïts com si fossin nius gegantins damunt d'uns alts pilars i el públic –entre el qual es troba el promotor de la cerimònia pujat a dalt d'un elefant– contempla l'espectacle des de terra.

El Congrés Internacional és una bona ocasió per a que ampliïs els teus coneixements sobre el teatre de tema religiós. L'Associació del Via Crucis ha considerat que treuràs més profit cultural del Congrés si et documentes sobre la història del teatre i, per això, ha organitzat un curs de la història del teatre que s'impartirà abans de l'inici del Congrés. En aquest curs es farà un repàs als 2.500 anys de la història del teatre: des del naixement del teatre a l'Antiga Grècia fins a les darreres tendències artístiques del segle XX.

El programa del curs consta de diferents projeccions per a il·lustrar les explicacions. Com exemple, et descric una de les imatges de l'antic teatre a Grècia. Aquells actors utilitzaven una màquina teatral, anomenada màquina d'Hero, per a produir efectes de sorpresa: sobre aquesta màquina, es muntava l'escenografia. Com que la màquina estava provista de rodes i concebuda per a desplaçar-se automàticament, succeïa que l'espectador quedava bocabadat quan veia que l'escenografia (un paisatge, una casa, etc.) es movia de manera "màgica".

En fi, en el curs de la història del teatre tindràs ocasió de conèixer, entre altres coses, les principals formes artístiques del teatre perquè, com la música, la pintura, l'escultura o l'arquitectura, també el teatre és un art.

Josep Àngel Gómez
Doctor en Teatrologia

El carro d'Hero.

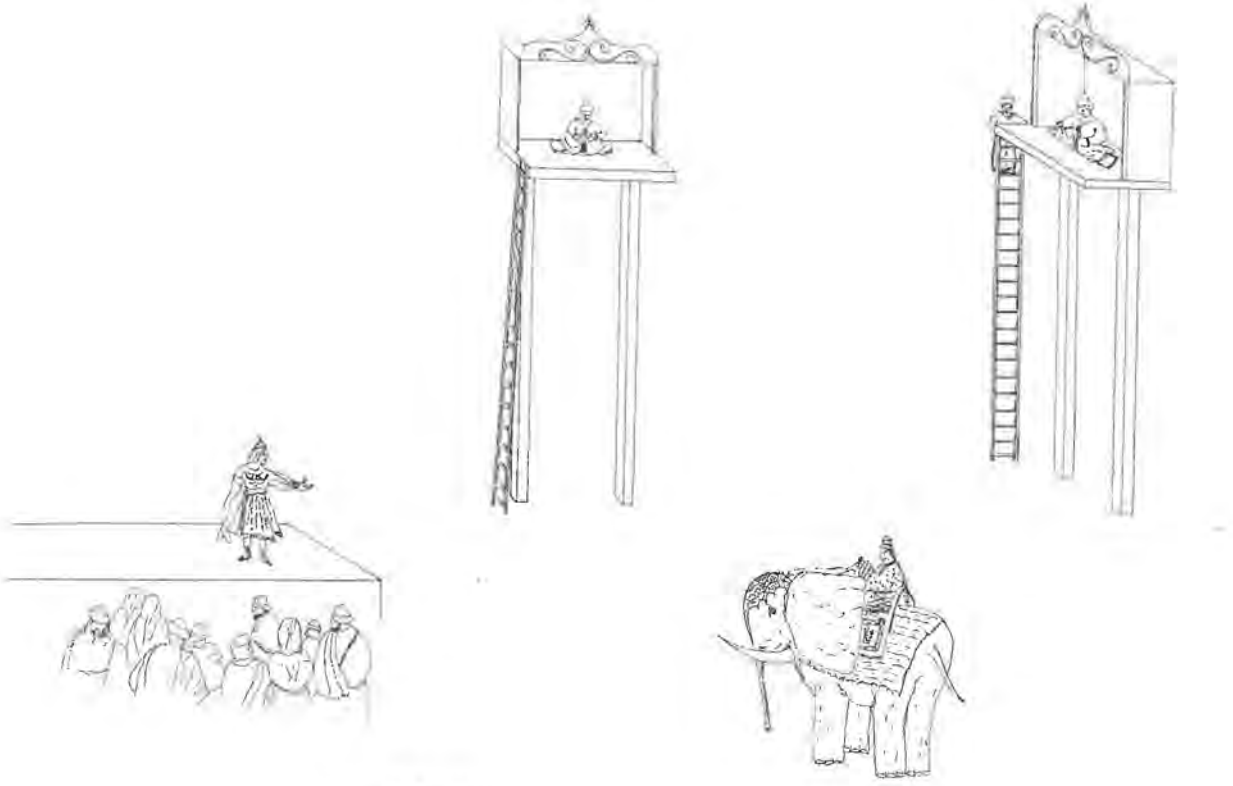

El Ramlila.

Amb motiu de la celebració del
CONGRÉS INTERNACIONAL DE TEATRE DE TEMA RELIGIÓS
el VIA GRUCIS VIVENT,
sota els auspicis de
L'EXCM. AJUNTAMENT
organitza per a les escoles un
CURS D'HISTÒRIA DE L'ART DRAMÀTIC
a càrrec del Professor JOSEP ÀNGEL GÓMEZ
Doctor en Teatrologia per la Sorbona

PROGRAMA DEL CURS D'HISTÒRIA DE L'ART DRAMÀTIC

I LA TRAGÈDIA GREGA I LA COMÈDIA LLATINA
II MISTERIS ROMÀNICS I LES PASSIONS GÒTIQUES
III LA TRAGI-COMÈDIA DEL RENAIXEMENT ITALIÀ I LA COMÈDIA DE L'ART
IV EL DRAMA ISABELÍ ANGLÈS
V AUTO SACRAMENTAL BARROC I COMÈDIA ESPANYOLA DE CAPA I ESPASA
VI LA TRAGÈDIA HEROICA NEOCLÀSSICA I LA COMÈDIA FRANCESA
VII EL DRAMA ROMÀNTIC I L'ANTIDRAMA DE LES AVANT-GUARDES
VIII NOVES TENDÈNCIES TEATRALS
IX EL DRAMA ORIENTAL I ÀFRICA

CLOENDA DEL CURS A CÀRREC DEL
Sr. Xavier Rossell, Batlle de Sant Hilari,
Sr. Ramon Farrés, Cap dels SS.TT. d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya a Girona
Sr. Lluís Planas, President del Via Crucis Vivent

Es lliurarà un DIPLOMA D'ASSISTÈNCIA als alumnes inscrits al curs.

EL DRAMA PROCESSONAL A SANT HILARI SACALM

Tenyiren llençols i vànoves. De les vànoves en feren vestits pels apòstols, dels llençols vestits pels romans.

Així fou com, acabada la guerra civil l'any 1939, es continuà amb la tradició interrompuda del *Via Crucis Vivent*. A una solució semblant es veieren abocats els actors de la *companyia Partisana*, que dirigia *Kumbatovic*, durant la guerra de Iugoslàvia, en haver de tenyir la roba militar per vestir els personatges de les obres de Molière.

Sant Hilari té una llarga tradició processonal. Ja el 16 de gener del 1655, el Visitador General, Segimon Parganta, manà als obrers de l'església de la vila que paguessin vint-i-dues lliures i el dinar al sagristà que manés la processó.

Una característica de la tradició processonal hilarienca és la manca d'acatament que els vilatans han fet de les normes processonals o festes religioses. D'aquí, les freqüents prohibicions que han sofert en l'esdevenir de la seva història. El Bisbe de Vic, Ramon Pasqual, després d'emetre un edicte de prohibició, dóna llicència, el vint-i-quatre de juny del 1687, per a fer "*Les processons acostumades mentre tornin a l'església a les dues de la tarda, i l'acompanyin amb devoció i compostura i sense portar armes de foc*". Adés, es prohibí expressament al Batlle que en dies de festes religioses es poguessin fer balls de contrapàs, música o altres divertiments.

No falten les batusses entre la Rectoria, l'Alcaldia i el Poble envers la conveniència o no de determinades consuetuds (costums). El 15 de febrer de 1859, Pau Ridaura i altres veïns de Sant Hilari es queixaren al Governador de Girona pel que fa a la llicència limitada que el Batlle decretà per la celebració del Carnaval. Segons els demandants "*són de tradició immemorial en aquesta vila els balls anomenats de Carnestoltes (...) amb màscares i disfresses de tota mena*". La restricció es fonamentava en no fer coincidir els horaris de l'esmentada festa amb la celebració dels oficis religiosos.

Cal esmentar, però, que el 1811 el Papa Gregori XVI havia donat permís per a què el dejuni del Bisbat de Vic no coincidís amb el dia de Carnaval.

El 18 d'octubre de 1825, Pere Pijoan en companyia de Gaudenci Sala, Isidor Min i altres, presentaren un recurs al Batlle de Sant Hilari en contra del rector Jaume Molist. El motiu era:

"*(...) que el mossèn d'aquesta vila pretén que certs difunts passin per un carrer anomenat de la Presó quan aquests són portats a l'església per a l'enterrament. Aquesta novetat, Il·lm. Sr., t'he sorprès a la meitat del poble, ja que està establert, per una antiga consuetud, de passar per la Plaça de la Pilota seguint posteriorment per un carreró que desemboca a la Plaça Reial. Aquesta consuetud no havia estat interrompuda sinó en temps de la Guerra de la Independència, en estar allotjat durant un llarg període de temps, el Capità General de l'Exèrcit de Catalunya en una casa de dita Plaça de la Pilota, i on la Guàrdia del Capità hi prohibí el pas de la processó.*

(...) Succeeix constantment que quan arriba el difunt al lloc de la disputa, el capellà i els altres clergues tomben vers el carrer de la Presó, mentre que parents i altres acompanyants es dirigeixen per la Plaça de la Pilota a la Plaça Reial on es reuneixen tots altre vegada. D'aquesta separació en resulta un notable escàndol, i molts cops s'hi afegeixen crits i protestes per part dels acompanyants del difunt".

Reconstrucció de la Processó de Diumenge de Rams. Primera meitat del s. XIX.

Aquesta disputa obligà al Batlle a desplaçar-se dues vegades al Govern Militar i Polític de Vic, el qual resolgué finalment en favor del poble. No podíem acabar aquest capítol de disputes processonals sense fer esment a les hagudes entre capellans, cas de la del 1790. En aquells temps era costum que el Beneficiari encensés el Santíssim Sacrament en les processons, tant en les que es feien dins de l'església com en les que feia pel poble. Succeí, però, que el Beneficiari de Sant Martí, en Salvi Miralpeix, en contra de l'opinió del Rector, pretenia precedir els Vicaris en les funcions i processons i no encensar el Santíssim Sagrament, a més d'escapolir-se d'altres funcions pròpies del seu càrrec. Aquesta postura originà una forta controvèrsia entre el Rector i el Beneficiari que obligà la intervenció del Tribunal Eclesiàstic, la qual cosa prolongà el conflicte per dos anys.

La processó del Dijous Sant té a Sant Hilari una història documentada de 250 anys almenys.

Abans del 1731 ja se celebraven a Sant Hilari processons en les quals es representaven personatges de l'Evangeli com *Maria Magdalena, Maria de Betània i Maria "La pecadora"*. En l'escrit del sis d'octubre d'aquell any, Josep Costa, Visitador de la Parròquia, manà i ordenà al Rector de Sant Hilari, Jaume Pujol del Brull, que per evitar el divertiment en la processó del Dijous Sant *"no es permeti a les minyones fer el paper de les tres maries en tan Santa funció, com s'ha acostumat a fer fins ara"*.

Ja el 1726, Ramon de Maymon, Bisbe de Vic, en la visita que efectúa a Sant Hilari el 19 de juny, manà al Rector que:

"no permeti en cap funció de l'Església que les noies grans i les minyones duguin el tabernacle de Maria Santíssima ni cap altre, ni els cadàvers en els enterraments, ni tampoc que concorrin a les processons vestides de blanc".

La processó del Dijous Sant del segle XIX –en la qual es duia el tabernacle de *Maria Santíssima Dolorosa*– es feia de la manera següent: al voltant de les tres o les quatre de la tarda es cantava als passos; encapçalaven la comitiva les dones portant ciris i, enmig d'aquestes, dos capellans que cantaven el *Mater Dolorosa Santíssima*; al darrera, acompanyat per dos capellans que cantaven un *Miserere*, un home vestit amb una túnica negra portava el Sant Crist.

En diferents contrades desfilen a les processons els anomenats *Disciplinats*, homes que es flagel·laven fins a sagnar. Durant molts anys també formaren part de la processó de Sant Hilari fins que el Rector ho prohibí a mitjans del segle XIX. A Itàlia, per exemple, cap a la meitat del segle XIII, un grup d'exaltats religiosos conduïts per Raniero Rasani, es flagel·laven també fins a sagnar. Per això se'ls coneixia amb el nom de *Flagellanti* o *Disciplinati (Disciplinats)*.

Al segle passat, tots els divendres de Quaresma se celebrava una processó de Via Crucis a l'interior de l'església, excepte el Divendres Sant. El costum de celebrar el Via Crucis el Divendres Sant data del 1969. (El 1974 se celebrà en dissabte, després d'haver estat suspès el divendres per la pluja). També al segle passat, a més de la processó del Dijous Sant es *"feia la processó llarga del Via Crucis pel poble"* el diumenge de Rams. Aquesta processó dominical començava a dos quarts de tres de la tarda i recorria les Estacions que estaven disposades *"pel fossar* (que dóna al carrer de la Rectoria) *per la Plaça d'amunt, per la Plaça de la Pilota, la Plaça de les Hortes i tornava pel carrer més alt"*. La comitiva s'organitzava: primer les dones, enmig de les quals desfilaven els dos capellans que resaven la Lletania i narraven les Estacions, a continuació seguien dos o més sacerdots i un sagristà amb túnica negra que duia la creu a coll.

Pel que fa a les obligacions que concernien als sagristans, trobem, el 24 de juny de 1820, un acord entre l'Ajuntament i la Rectoria referent al nou sagristà Josep Armans. Entre altres, s'assenyalava que pel diumenge de Rams s'ocupés de fer un ramet de llorer amb dues fulles de palma per a cada capellà i membre de l'Ajuntament, inclòs el Secretari. Aquestes palmes les hauria d'anar a cercar a casa de l'obrer.

També el mateix diumenge, després de la benedicció de rams, a dos quarts de deu del matí, s'oficiava un *drama litúrgic*, habitual en les misses de *Passió*: el que feia el paper de Jesús se situava a l'Altar Major, el que feia d'Evangelista pujava a la Trona i, finalment, els que representaven el poble ocupaven la zona del cor.

Diferents variacions s'han esdevingut en la composició del Via Crucis del segle XX.

Les espardenyes d'espart, que durant els anys trenta calçaven els apòstols i les armadures de cartró dels soldats serien substituïdes, més tard, per altres models més fidels a la història de la indumentària. Aquests reberen posteriorment la influència del disseny del vestuari de les pel·lícules *"Quo Vadis "(1951) i "Ben-Hur" (1959)*.

Un dels canvis més importants que la memòria col·lectiva recorda és el que fa referència als anys 1941-1942, quan el Via Crucis escenificà nous episodis. A principis del segle passat era normativa que a la processó hi concorreguessin tant el Clergat (Vicaris, Beneficiats amb la Custòdia, escolans...) com els membres de l'Ajuntament (Batlle, Síndics, Secretaris...), norma que es trencà ara fa uns disset o divuit anys.

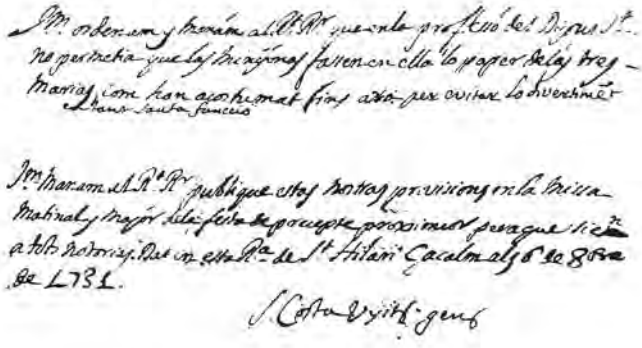

Josep Costa. Visitador de l'església de Sant Hilari l'any 1731.

ESQUEMA SINÒPTIC DE LA FORMACIÓ PROCESSIONAL A SANT HILARI

1

? ? + + ? ? ? ?

1731

2

Autoritats

Disciplinats

Primera meitat del segle XIX

3

Segona meitat del segle XIX

4

Misteris. Els primers eren de fusta coberts amb roba. Els actuals són una còpia amb alguna variació.

Copiosos

Primer terç del segle XX

5

Nens amb vituperis

Procés i condemna de Jesús

Hilari Busquets Cullell (nét)

Segon terç del segle XX

6

Tercer terç del segle XX

1969, Arxiprest J. Bardolet; la processó es canvia en divendres. 1970, cinc nous vestits pels armats. 1974, es suspèn per la pluja, es fa el dissabte. 1976, es representa en el Turó d'en Jové. 1977, en els jardins d'en Joaquim Ripoll. 1978 ...Polisportiu. 1987, es creen tres nous quadres.

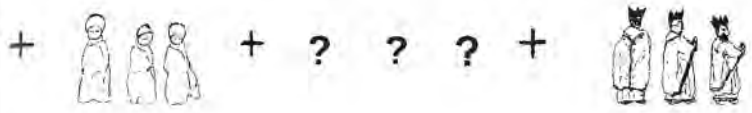

Dones vestides de negre portant ciris

Francesc
Busquets Paretes
(avi)

Cirineu

Armats

Oració a l'Hort

F. Busquets
Ferrer
(fill)

12 apòstols

Els armats eren
nois joves amb
cuirasses de cartró

La processó finalitzava
a l'església. Es celebrava
en Dijous

12 apòstols i
3 sumos sacerdots

Verònica

25 armats

Crucifixió mort i enterrament de Jesús.
Pça. Dr. Gravalosa, anys 40.
Turó d'en Rovira 1955-56.
1966, Filmat per TVE.
Es celebra en Dijous.

Dins la tradició processonal era una constant la presència de cors de trenta a trenta-cinc membres cada un, de nens portant els *vituperis*, de grups de fidels amb atxes i, dels anomenats *Armats* (en un primer moment, es tractava de vailets que havien de pagar una pesseta per poder vestir-se com a tals). També hi desfilaven els misteris acompanyats pels seus portadors. El Sant Crist era enaltit per portants que al 1966 anaven uniformats amb vesta negra. El pas de la Dolorosa i el Sant Sepulcre tancarien la comitiva.

Coincidint amb la presència de les cambres de Televisió Espanyola, aparegué la figura de l'armat a cavall.

El 1969 el nombre de soldats romans era de vint-i-cinc, nombre que s'ha mantingut fins a l'actualitat. Un any després, cinc d'aquests armats estrenaren vestits. El 1972 els armats passaven pel carrer d'en Rocosa, on actualment s'escenifica la segona caiguda i on quatre persones simulen estar sopant. La resta d'estacions, antigament simbolitzades per creus d'uns seixanta cm, responen al formulari que s'ha fet més popular: comença per la condemna de Jesús, les estacions afegides a les caigudes i la trobada de Jesús amb la seva Mare i la Verònica. No obstant, aquest tradicional formulari, trobem altres Via Crucis on no es començava amb el pretori i el judici, sinó que ja des de l'Últim Sopar o des de l'escena de l'Hort de Getzemaní, cas del Via Crucis de Sant Hilari, a principis de segle, quan l'escena final de la *Crucifixió, mort i enterrament de Jesús* es localitzava en un recinte tancat: l'església. No serà fins els anys quaranta quan la crucifixió es presentarà al Turó del Calvari.

Per la tradició oral, significada en la família Busquets, en la qual la representació del paper de Jesús es remunta a tres generacions (Francesc Busquets Paretes, nat el 5 d'agost del 1841, féu el paper de Jesús fins als 65 anys i el deixà en herència al seu fill F. Busquets Ferrer, i aquest al seu fill Hilari Busquets Cullell) sabem que el Turó del Calvari ha tingut diferents emplaçaments fins que l'any 1978 se'n trobà un de definitiu: el Turó de la Baga.

No fa gaire temps, un malaurat incident causà un ensurt a l'actor que interpretava el paper de Judes. El mecanisme de la forca fallà. Quelcom similar a aquest fet del Via Crucis de Sant Hilari succeí a mitjan segle XV a Metz (França), on un sacerdot quasi és penjat quan interpretava el mateix paper. Al mateix segle, però a Coventry (Anglaterra) i en la *Passió de Crist*, a l'encarregat de penjar Judes se'l remunerava amb quatre penics.

Josep Àngel Gómez
Xavier López

Els Petits Cantaires hem fet dotze anys

Ja fa dotze anys que la nostra Coral va començar a alegrar els oïdes de petits i grans, de forasters i convilatans. Al llarg d'aquests dotze anys han estat moltes anècdotes les i moltes les alegries. Hem fet oir les nostres veus als indrets més variats, des de la Plaça de l'Església fins al racó més amagat del bosc, des de la muntanya fins arran del mar. I tot això amb una única finalitat: omplir de joia els cors de tots aquells qui ens escolten.

Des del damunt d'aquesta talaia de dotze anys podem divisar moltes coses: cents de companys que han format part de la Coral, cares rialleres de totes les persones que ens han escoltat, multitud de pobles i ciutats que ens han acollit i, sobretot, milers de nous amics que hem aconseguit.

Grup instrumental escola de música, Petits Cantaires (grup de petits).

Trobada de corals. Petits Cantaires (mitjans i grans) i l'Espinguet de Vilafranca.

Enguany voldríem destacar el gran augment de cantaires que hi ha hagut: érem més d'un centanar. Ens agradaria però que la nostra família augmentés encara més. Voldríem que la nostra alegria fos compartida per molts més companys. Fixeu-vos, si no, en les coses que hem fet:

- Castanyada, joc i xerinola a Joanet.
- Trobada amb els companys de Vilafranca del Penedès (aquí i allà).
- Acompanyament de la Cabalcada dels Reis d'Orient.
- Trobada a Torelló amb companys d'arreu de Catalunya.
- Hem tingut, un any més, l'honor de homenatjar els nostres avis.
- Hem fet diversos concerts.
- Ens trobem cada dissabte, assagem i ens divertim.
- Superexcursió i concert a Sant Antoni de Calonge. Dos autocars ben plens.

Aquesta i d'altres són les coses que fan de la nostra Coral una família ben avinguda, una família en la que no hi caben tristesa ni avorriment. Nosaltres no parlem un llenguatge enrevessat. No fem com alguns que només parlen per a ells mateixos. No, aquest no és el nostre punt de mira. Nosaltres volem que tothom ens entengui, volem que tothom sigui feliç al nostre voltant i que tothom guardi un bon record de nosaltres. El nostre llenguatge és el cant i amb el cant volem transmetre la nostra alegria a tothom.

Coral Infantil Petits Cantaires

NOTES DE SOCIETAT...

ARA

Grup de matrimonis que enguany han celebrat les Noces d'Argent.

ABANS

Sembla talment una tertúlia literària...
D'esquerra a dreta: J. Vernedas, J. Mª Xandri, S. Padrós, en ''Conrado'', en F. Parareda i en S. Bosch.

Una colla d'amics...
D'esquerra a dreta: M. Sala, J. Montalt, J. Vernedas, J. Bruguera, ''Ficanys'', J. Pons i R. Mimó.

Any 1955, Festa de benedicció de la Senyera del Cor local "ELS NOIS ALEGRES". En foren padrins la Sra. Maria Serras i el Sr. Alfred Ballesteros. La Senyera era un disseny d'en Josep Mª Xandri.

Document gràfic de quan encara es donaven classes als sòtans de l'edifici de l'actual Ajuntament.

Foto: A. Serradesanferm.

1948, a la sortida d'uns exercicis espirituals. *Foto cedida per J. Vernedas.*

Començant per l'esquerra i per dalt:
A. Porta, J. Terris, Timoneda, Lloveras, A. Sala, "Paco", J. Fradera, A. Puigdemajols, J. Clopès, A. Llinares, Masó, J. Duran, J. Raset, C. Brugués, de Taradell, S. Pidevall, Mn., Pere Portell, Mn. F. Carbó, "Xispa", F. Brugués, Bonvehí, J. Pallarols, F. Ripoll, J. Montolat, J. Fuguet, J. Parareda, J. Vernedas, Pla.

Recull d'ÀNGEL SERRADESANFERM.

EL PRESIDENT DE LA GENERALITAT INAUGURA LA CARRETERA I VISITA SANT HILARI

Inauguració de la Carretera amb el simbòlic tall a la cinta.

El President dirigint unes paraules al públic assistent.

Aquí contesta amablement les preguntes que li fan un grup d'alumnes per una entrevista.

El President rep un obsequi del poble de St. Hilari, una col.lecció d'eines obra de l'artista local Xavier Vila.

Agraïm profundament
la col.laboració
de totes aquelles firmes
industrials i comercials
que ajuden a
fer possible
l'edició d'aquest
programa.

NOTA: Aquesta llista de COL.LABORADORS està feta amb tota bona voluntat. Acceptem que hi hagin errors però són totalment involuntaris i demanaríem que aquests es comuniquessin a l'Ajuntament per tal d'esmenar-ho en propers Programes de Festes. S'entén per col.laborador aquell que paga una quota.

ASSEGURANCES - AGÈNCIA
Mapfre - G. Assegurador
Miquel Suy
Francesc Vilabella Güell
Agència Guilleries
GESMAN

BARBERIA
Josep M.ª Rovira

BARS
Snack-Bar «Aquari»
Bar Agustín
Bar Tomás
Bar Boada
Cafè Centre
Bar Club
Bar Fèlix
Bar «Dogo»
Bar Torrent
Bar L'Espelma
Bar Montseny
Bar del Serrat
Bar Pacheco
Bar «El Toc», Franckfurt
La Taverna d'en Mallol
Bar El Grèvol
Bar El Lloro
Bar Cristo
Bar Sant Hilari
Café Bar ''MÍNIMS''

BÀSCULA
Ll. Juanhuix Juanhuix

CAIXES DE CARTÓ
Embalatges Salvador
Embalatges Montseny
Roinsa

CARNISSERIAS I CANSALADERIES
Jaume Busquets Güell
Marià Casas Clopés
Enriqueta Collbatallé Gros
Cansaladeria Boada
Cansaladeria Gil
Jaume Masó Rosquellas
Cansaladeria Porta
Jordi Puig Boada
Joaquim Valls Bonet

CENTRES D'ENSENYANÇA
Llar infantil «Les Cent Fonts»
Col.legi Sant Josep
Col.legi Públic de St. Hilari
Colònies Escolars
Escola Natura Guilleries
Escola de Belles Arts
Escola de Formació Professional
C.Rdes. M. Immaculada Concepció

COMESTIBLES
Josep Andreu Clopés
Dalmau Boada
Sabina Bruguera Busquets
Josep Cullel Taberner
M. Bayés Serradesanferm
Manuela Martıńez
Autoservei «Tandy»
Maria Ripoll
SPAR Barcia
Pere Güell
Emília Pardo
Josefa Durán
Aurora Aguilera
Botigues «El Sigle»
Josefa García Carrillo
Pernils La Fuente
Jaume Homs Rodríguez
Joan Masnou Gallifa
Ramon Mimó Planas
Ramon Molas Mollfulleda
Florenci Moragas Fontanet
Joan Rotllant Rovira
Joaquim Valls Bonet
Conxita Roura
Martí Miralpeix
Joan Janot. Dietètica

COMPRA-VENDA DE COTXES
Guilleries
Montseny
Trima
Germans Fauria
Opel

CONFITERIES
Amadeu
Fornés
Narcís Malet Torrent
Torrent

CONSTRUCTORS D'OBRES I PROMOTORS
Pere Bosch Cornellà
Germans Prat
Miquel Molist Muntalt
Josep Pujol Canaleta
Xavier Rossell Terris
Construccions St. Hilari, S. A.
Jaume Collbatallé Rotllant
Construccions «La Selva»
Francesc Rojas Escobar
Cèsar Lahoz
J. Busquets
Construccions Miralepix, S. A.
Antoni Juvanteny
Antoni Brugué
Salvador Busquets
J. Verdaguer
Construccions Guilleries
Construccions Xavier Casas
Construccions J. Roura

CONSULTORIS DE BELLESA
Elvira Carrasco
Raquel Fuguet
Matilde Soler Tarrats
Carme Miquel
Carme Dalmau

ELECTRODOMÈSTICS
Joan Fauria Bosch
R. Fauria Miralpeix (Watt's)
Ramon Planiol
Antoni Rossell
J. Vilamala

ENTITATS BANCÀRIES
Banesto
Banco Hispano Americano
Banco Popular Español
Caixa de Girona

Caixa de Pensions per la Vellesa i d'Estalvis

ESPECTACLES
Club Villaret
Cinema Catalunya

ESTANCS
Carme Duran Moner
Ramon Mimó Planas

FÀBRIQUES D'EMBOTITS
Embotits Hilariencs
Embotits Guilleries

FARMÀCIES
Ramon Broto Twose
Xavier Muntalt Brugués
Anàlisis R. Broto

FERRETERIA
Àngel Camó Juanola

FINQUES
Juvé, S. A.
A. C. S. A.
Residencial Cal Sastre
Immobiliària «Sant Hilari»
Disseny de Llars, S. A.
Noves Llars, S. A.
Promotora Hialrienca, S. A.

FOTÒGRAF
Amadeu
Bosch
Rossell

FUSTERIES I MOBLES
Mobles Andreu, S. A.
Mobles Font
Fusteria i Mobles ''JOVIS''
J. Jumbert Solé
Mobles Rosquellas, S. A.
Vidal Llopis
Antoni Pujol
Joan Muntalt
Nou Disseny

FUSTES
Fustacalm
Fustes St. Hilari, S. A.
Sara Corren

FERROS FORJATS
Art Català
Josep Fauria Miralpeix
Ganiveteria La Forja-Vila
Taller Nou
Romà Solà

GARATGES
Fàbrega
Hospitalet

HOTELS, HOSTALS, FONDES I RESTAURANTS
Hotel Suizo
Hotel Ripoll
Hostal Brugués
Hostal del Grèvol
Hostal Mimó
Hostal París
Hostal Canals
Hostal Fugarolas
Hostal Isidre
Hostal Torras
Hostal M.ª Verdolet
Hostal Sant Miquel
Fonda Rita
Restaurant «La Pedra Llarga»
Residència Roma
Residència Tarrés
Hostal del Sobirà
Restaurant ''Ca La Marta''
Restaurant ''La Bàscula''
Can Camas
Els Cortals
Cal Sastre

GRÀFIQUES
Impremta Johil
Ind. Gràfiques Duran, S. A.

JARDINERS
Carles Godayol
Jardineria Masferrer
Joan Boix

LAMPISTES I MANYANS
Instal.lacions Carreras
Jaume Pallarols Bruguera
Rafael Tarrés (Calefacció)
Pla i Soler (Calefacció)
Josep Fauria Miralpeix
Josep Vilamala
Joan Moner
Josep Juvanteny
Àngel Ramon
Porcel
J. Campeny

LLENYA
Lluís Juanhuix
P. Gubern
Jordi Sala
Hilari Busquets

LLIBRERIES
Llibreria Deza
Esports Joan

MANANTIALS EN EXPLOTACIÓ
Font del Pic
Font Vella
Font Picant
Aigües Potables de Saleta

MATERIALS CONSTRUCCIÓ
Antoni Masó Bosch
Guilleries

MECÀNICS
Cayo, S. L.
Joan Cerver Coll
Germans Fauria - Renault
Josep Malet Torrent - Motos
Taller Moca
R. Fauria (Elec. Autom.)
Taller Guilleries - Citroën
Taller Montseny - Peugeot
Tallers «El Turó»

MERCERIES I CONFECCIÓ
La Balma
Can Candí
Goriot
Confeccions Masnou
Can Joan Ridaura
Temari
Boutique ''D'ara''
Confeccions Artola
Teresa Tort
EL Siglo
L'Agulla
Corseteria «Margarita»
Dolors Rotllant
Merceria ''Nova''

Josefa Masó

METGES
Joan Castells
M.ª Rosa Gorgot
J. Torres (Practicant)
Clínica Dental E. Arrú

OBJECTES DE REGAL
Esports Joan
Casa Bosch
Objectes de Regal Brugarola
Joan Fauria Bosch
Antoni Rossell Suñer
La Vaixella
Watt's
Tot Terrissa

PANADERIES
Carme Duran Moner
«La Garba» - Conxita Roura
Unió Panadera, S. L.
Estrada

PERRUQUERIES
Rosa Maria
Àngela Casas Clopés
Mensus
Carme Raset Bruguera
Maria Carme
Cecília Rosquellas
Isabel Sorroche
Margarida Masó
Montserrat Mas
Conxita Rosquellas
Maria Estragués
Unisex - Glòria
Styl

PEIXATERIES
Joaquim Permanyer Tarrats
Peixos ''Pere''

PINTORS
Arteaga
Jaume i Josep Fàbregas
Xavier Masnou
J. Jiménez
Aradas

POLLERIES
Rotllant
Güell «Clotas»

SABATERIES
Calçats Pilar
Calçats Comas

SERRADORES
Salvador Fontané Plenacosta
Derivats Forestals Sala, S. A.

TORNERIES
Ibermoble S. A.
Lindenart
Artesania «Sant Josep»
Artifusta, S. L.
Ramon Donadeu
Bell-Art, S. A.
Indústries Carri
Artesania Danés
Manufactures Sacalm
J. Vila Portet S. L.
Fiam
T. Guilleries
Torneria i Mobles Font
Francesc Gol Busquets
Ibercado
Indústries Puigderrajols
Joan Ribas Bosch
Angel Ripoll, S. A.
Pere Roura Gubau
Joan Cullell
Indústries Joaquim Ripoll
Indústries Sam
Indústries Oval
Hispartesania
Lluís Adillon
Bell Moble, S. A.
Pere Moner Casas
Brugarola S. A.
Salvador Auger
Il.luminació i decoració COTER

TAXIS
Francesc Duran
Josep Martínez
Cecilio Arboleas

TÈXTIL
B. Jiménez

TRANSPORTISTES
Transmartí
Miralpeix
Transports Solé
Transports Moragas
La Hispano Hilariense, S. A.
Transports Coll
Transports Massaneda
Transports Floriach
Transports Ros
Transports Solà
Transports Güell
Transports Hospitalet
Transports Ruíz - Ruano
Transports E. Solé
Transports Josep Elias

VARIS
Rellotjeria i Joieria Breix
Tapisseria Cuberta
Floristeria «Sant Hilari»
Estació Servei «Sant Hilari»
J. Estragués (Compra-Venda de patates)
Auto-Escola Font
Tintoreria E. Bosch
Ambulàncies Guilleries
Drogueria Jumbert
Sala d'Art Sant Hilari
Planxisteria Trima
Video Club Catalunya
J. Valls Juvanteny (Patates i Cereals)
Adm. Finques Francesc Vilabella
F. I. T. E. R.
Video Club Sant Hilari
Recanvis Fuguet
Lluís Ramón (serres)
Video Club J. J.
Sala d'Art
Quiosc Frigo
Dinamic - Servei Animació Muntanya, S. A.
Perfumeria i drogueria Can Torrent
Alimentació J. Mollfulleda

VINS I BEGUDES
Magatzem Duran - J. Mimó
Bodega Andreu Roig
Carbòniques Monsela
Joan Valls Juvanteny
Josep Donadeu Feliu

Informació Municipal

Unitats d'Actuació Urbanístiques

El Pla General d'Urbanisme de Sant Hilari preveu el desenvolupament de diferents Unitats d'Actuació que han de permetre la urbanització de diferents sectors de la població.

Festa de l'Arbre

Enguany cada centre escolar ho va celebrar de manera particular perquè es pretenien uns determinats i diferents objectius.

De manera conjunta es va fer una animada xerrada-col.loqui al cinema Catalunya entre un nombrós grup d'alumnes dels dos centres d'E.G.B. i els senyors Josep M.ª Pons, responsable de l'Àrea de Defensa Forestal, la Teresa Saló, de l'Escola de la Natura Guilleries, i Josep M.ª Ribot, Director del Consorci Forestal de Catalunya.

Durant el mes d'octubre es passaran uns audiovisuals sobre la flora i la fauna mediterrània.

Classes de Català per adults i Graduat Escolar

Com en altres anys també s'han impartit classes de català per adults, en un primer i segon nivell . Es feien al Casal dels Avis tres dies a la setmana i en horari nocturn.

També s'han continuat donant classes a adults amb la finalitat d'aconsseguir el títol de Graduat Escolar.

Sant Jordi: 23 d'Abril

L'Ajuntament també va obsequiar els diferents centres de la vila amb un lot de llibres.

Enguany varen augmentar considerablement les parades on es venien roses i llibres per part dels alumnes de les escoles a la població de cara a obtenir diners per l'excursió de fi d'estudis.

Concurs literari escolar dedicat als Avis de la població.

Fa un parell d'anys que s'aprofita el dia d'homenatge als avis per a celebrar un certamen literari sobre un tema relacionat amb la vellesa.

Enguany s'havia d'escriure tot recordant l'esforç que realitzen aquelles persones que d'alguna o altra manera estan al servei dels nostres avis.

Hi participaren alumnes del cicle superior d'E.G.B.. Aquests són els guanyadors:

6è. Curs d'EGB:
1er. Raúl Herranz Maideu
2on. Irene Cullell Fernàndez

7è. Curs d'EGB:
1er. Mercè Busquets Pallarols
2on. Jordi Moragas Rotllant

8è. Curs d'EGB:
1er. Josep Taberner Riu
2on. Olga Bonvehí Deza
accèssit a Montse Tarrés Molina

Unitat d'Actuació n.º 3

Aquesta unitat desenrotlla urbanísticament la zona que abans ocupava la riera de Vallicrosa, entre el pont de la Gasolinera i el Tívoli i els seus voltants.

El Ple de l'Ajuntament va aprovar l'exposició pública del Pla de Reforma Interior (PERI) per a recollir suggeriments i alternatives al planejament inicial d'Urbanisme. Prèviament els Serveis Tècnics de la Direcció General d'Urbanisme que ha redactat el PERI, va donar unes explicacions dels trets bàsics de la Unitat d'Actuació, als veïns afectats amb l'ajuda d'una maqueta on es poden veure les principals línies urbanístiques.

Properament sortirà a exposició pública per espai de trenta dies, un cop s'hagi publicat al Butlletí Oficial de la Provincia.

Maqueta de la U. A. n.º 10. Em primer terme la Carretera de la Font del Cirerer. En blanc el que ja hi ha edificat.

Unitat d'Actuació n.º 10

És la que preveu la futura urbanització dels terrenys que queden entre el Carrer Busquets i Punset i el Camp de futbol.

De moment s'ha presentat un Estudi de Detall, d'iniciativa particular per desenvolupar urbanísticament aquesta zona, inclosa en el Pla General d'Ordenació Urbana de Sant Hilari. L'Ajuntament hi ha donat el vist-i-plau i la Comissió Provincial d'Urbanisme se n'ha donat per assabentada.

Aquesta Unitat d'Actuació permet l'obertura d'un vial que comunica el carrer de Busquets i Punset amb el de Sta. Margarida i es realitzarà quan s'hagin dipositat les garanties prèvies per part dels propietaris del terreny i quan s'hagi aprovat el corresponent Projecte d'Urbanització.

Si aquesta Unitat d'Actuació es porta a terme, l'Ajuntament aconseguirà bàsicament un aparcament públic i una zona verda.

Unitat d'Actuació n.º 5

És la zona que ocupa l'antic solar de ''La Hispano''.

La Comissió Provincial d'Urbanisme ha aprovat definitivament el Pla de Reforma Interior (PERI) pel desenvolupament d'aquesta Unitat d'Actuació. També va aprovar la modificació puntual del Pla General d'Urbanisme de Sant Hilari, modificació necessària per les condicions particulars pactades amb el promotor, que encara que les milloraven, diferien de la normativa del Pla.

L'Ajuntament es gaudirà d'un solar de 293 m^2 amb plantes soterranis i baixa, edificades en estructura i podrà aprofitar la totalitat del dret a vol.

El solar tindrà entrada de vehicles al soterrani i a la vegada disposarà d'una sortida d'emergència a un passatge que donarà al carrer Josep Ximeno.

Col.lectors d'aigües residuals de la població.

S'ha aprovat inicialment el projecte de Col.lector de les aigües residuals de Sant Hialri redactat per la Junta de Sanejament de la Generalitat de Catalunya, amb un pressupost de 27.397.904 ptes. Una vegada es disposi dels terrenys, s'anirà a l'execució de les obres, encara que són un tràmit enormement lent i que segueix el seu curs.

Es preveu que l'obra es realitzi dins l'actual legislatura.

Se'n fa càrrec la Junta de Sanejament de la Generalitat.

Es tracta de conduir les aigües des del pont de Can Serrano a la futura estació depuradora.

Exposició d'artesania de Sant Hilari a Barcelona

Al Centre Permanent d'Artesania de la Generalitat es va fer una exposició de productes artesans de les zones declarades d'interès artesanal.

Hi participaven, La Bisbal, Breda, La Vall del Ges, Olot, Verdú, Miravet, Quart i Sant Hialri Sacalm.

La mostra va estar oberta des del 5 Maig al 9 de Juny al Passeig de Gràcia n.º 55.

Sant Hilari hi mostrava diferents productes de 15 indústries de la localitat centrats bàsicament en la Torneria de Fusta i el treball del ferro.

Pou Poliesportiu

Es va construir un Pou a la zona esportiva de propietat municipal per tenir l'aigua que es necessita a les piscines i demés instal.lacions esportives.

Es un pou de perforació entubat (27 cm. de diàmetre) i dóna un cabal fixe de 7000 l/hora.

Millores a les piscines municipals.

Millores a les instal.lacions del Pavelló Municipal i Piscines

El Valvi-Girona va regalar al municipi de Sant Hilari uns aros flexibles per evitar que es puguessin trencar els taulers quan els jugadors s'hi arrepengen.

Degut al mal estat dels taulers anteriors i per poder col.locar els aros flexibles s'han canviat els taulers de les dues cistelles.

Pel que fa a la piscina s'han fet diferents obres de millora per subsanar els problemes que es varen detectar l'any passat. S'ha posat un paviment al voltant de totes les piscines en substitució de l'herba i també una vorada per evitar l'entrada d'aigua procedent de la pluja a les piscines.

També s'ha replantat la gespa i s'han millorat altres instal.lacions que n'afecten el funcionament general.

Quadre d'en Jaumet.

L'Ajuntament ha adquirit una obra de pintura de l'artista Pere Pla Parés que representa la figura d'en Jaumet de Flabiol. Es considerà oportuna la seva compra pel prestigi de l'artista, per la figura d'en Jaumet i per ampliar el patrimoni artístic municipal.

Llibre sobre el General Moragues

Al llarg d'aquests dies de festa es fa la presentació del llibre sobre la biografia del General Moragues, fill il.lustre de Sant Hialri Sacalm.

El llibre és obra de l'historiador Antoni Pladevall i Font i és editat per l'Ajuntament de Sant Hialri en col.laboració amb la Diputació Provincial de Girona.

Depuradora

La ubicació de la depuradora ha canviat del seu emplaçament inicial per qüestions tècniques. La Junta de Sanejament de la Generalitat ha fet un estudi d'alternatives i ha redactat un avant-projecte de l'estació depuradora que ha estat aprovat pel consistori.

L'estudi preveu que s'instal.li en aquell prat que hi ha sota on hi havia l'antiga ''Casilla'' de la Font Picant.

El seu cost previst és de 70 milions de pessetes, però es preveu que en el moment d'executar-se l'obra en pujarà molts més. El seu cost va a càrrec de la Junta de Senajament de la Generalitat de Catalunya, així com el seu manteniment.

S'intentarà que es construeixi durant l'actual legislatura.

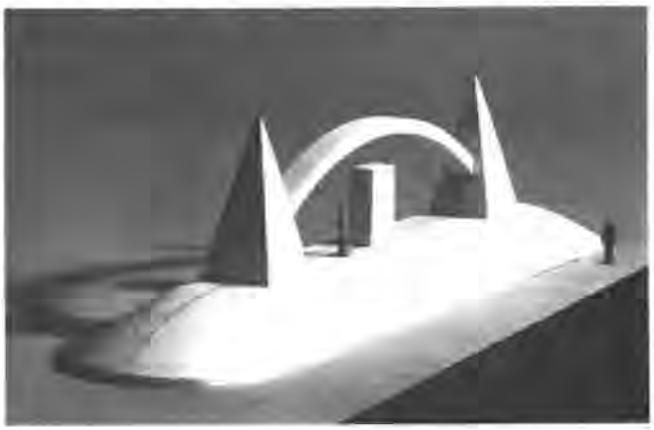

Projecte del Monument que es vol dedicar al Mil.lenari, obra de Domènec Fita.

Solars sense tancar

S'ha posat un arbitri que afecta els solars sense tancar i les façanes en mal estat, per intentar aconseguir una millor estètica urbanística global. L'impost és de 200 ptes. per metre linial de façana i es cobra cada any dins el període en què es paguen els altres arbitris municipals. Es considera solar tancat el que té 40 cm. d'altura de base d'obra i la resta amb qualsevol tipus de tanca. Els serveis tècnics de l'Ajuntament han fet el corresponent cens de solars, que va estar exposat al públic i que es pot consultar a les oficines municipals.

Monument al Mil.lenari de Catalunya

L'Ajuntament ha encarregat un avant-projecte de monument, amb motiu del Mil.lenari de Catalunya, a l'artista gironí Domènec Fita.

Estarà ubicat a l'entrada de la vila, prop de la confluència de les carreteres entre Arbúcies, St. Hilari i Sta. Coloma.

L'avant-projecte presenta dues estructures piramidals de 3m d'alçada enllaçades per un arc, situades en un talús de 2m d'alçada recobert de gespa.

Enllumenat i sortidor de la Placeta

L'Ajuntament va considerar que l'enllumenat de la Plaça del Dr. Gravalosa era molt deficient i que calia millorar-la, així com també el sortidor.

En una primera fase s'ha fet el sortidor i posteriorment es farà l'enllumenat.

Nova perspectiva del surtidor.

Col.locació de bancs i papereres

S'han col.locat uns vint-i-cinc bancs a diferents llocs de la població, principalment a les zones on la gent acostuma a passejar. També s'han posat unes deu papereres més.

Compra casa carrer Montsolís.

L'Ajuntament pretén augmentar el seu patrimoni amb tots aquells solars o edificis que permetin disposar de locals al centre de la vila destinats a les diferents entitats culturals, esportives i recreatives.

S'ha adquirit per 2.000.000 de ptes. la finca del Carrer Montsolís n.º 12, propietat de Bayer Sallent S.A. edifici que es troba davant del Casal dels Avis.

De moment l'edifici és utilitzat per l'Escola Municipal de Belles Arts i més endavant es redactarà un projecte de cara al seu futur ús.

Dumper

L'Ajuntament va adquirir un dúmper hidràulic per atendre les necessitats de la brigada d'obres Municipals i també per les tasques de transport de material que ordinariament precisa l'Ajuntament.

El seu import va ser de 400.000 ptes. i és de segona mà.

També s'ha adquirit una escala per atendre l'enllumenat públic amb un cost de 160.000 ptes.

Cobertura terrassa Poliesportiu

El consistori va creure oprtú aprofitar l'espai d'entrada al pavelló per dedicar-lo a les activitats i entitats esportives. Per això era precís cobrir-lo i d'aquesta manera es resoldrien també els problemes d'humitat i aigua que fins ara hi havia.

En total es recupera un espai de 276m^2 que bàsicament será destinat a local social de les entitats esportives, a sala per esports i un bar al fons.

El pressupost és de 4.618.216 i s'ha demanat ajuda a la Diputació de Girona i a la Direcció General de l'Esport de la Generalitat.

Aprovació del projecte d'urbanització d'un tram de la carretera de Villavecchia

Els serveis tècnics municipals han redactat el Projecte d'Urbanització d'un tram del camí de Villavechia, de cara a desenvolupar el Pla General d'ordenació Urbana del poble.

El tram indicat va des de l'acabament de la zona asfaltada actual fins al carrer St. Jordi i té un cost de 29.342.450 ptes.

Aquest projecte abarca la total urbanització de tram esmentat, amb vorera, desaigües, enllumenat, etc. amb un vial de 12m. d'amplada.

S'han fet uns contactes amb els veïns afectats, però degut a l'elevat cost de l'obra la cosa està molt freda i possiblement no es faci per ara.

Can Huix

Seguint en la línea de dotar al municipi de locals i Solars, situats en el casc urbà, l'Ajuntament ha adquirit al Sr. Josep Huix Rovira, una finca situada al N.º 10 del carrer de la Rectoria, per un import de 800.000 ptes. Actualment l'immoble és en ruïnes i està previst que s'hi construeixi un edifici que atendrà activitats Culturals i Juvenils.

Estat de comptes del Casal dels Avis

Exercici 1987

Cobraments:		2.029.162	
Pagaments:		1.962.709	
Superàvit:		66.453	
Existència	a	31-12-86-	349.046,-
''	a	31-12-87-	66.453,-
			415.499,-

Cal tenir en compte que les obres fetes darrerament per a reforçar el sostre han pujat unes 600.000 ptes.

Exposició dels treballs.

Concurs escolar de treballs manual sobre temes nadalencs

6è Curs:
1er. F. Avila Jiménez
2n. L. Miralpeix, N. Pagès, P. Tomás i M. Esteban
accèssit R. Bernal
Originalitat: - C. Pacheco
- I. Osuna, M.ª J. Valera, R. Redondo
- M. Puig, I. Cullell

7è Curs:
1er. Xavier Comas
2n. Marc Masó
accèssit A. Casas, J. Moragas

8è Curs:
1er. i 2n. deserts
accèssit A. Moragas, J. Canals, J. Adillón

Àrea bàsica de salut

L'Ajuntament de Sant Hilari en un solar de la seva propietat, a la cantonada dels carrers Joan Serras, Tarragona, i Girona, tenia prevista la construcció d'un centre polivalent amb la planta baixa destinada a ambulatori. Les característiques de la població de Sant Hilari de prop de 5.000 habitants, fa aconsellable la dedicació de tot l'edifici per centre d'assistència primària.

L'Àrea Bàsica de Salut serà compartida amb Arbúcies i el centre d'assitència primària de Sant Hilari disposarà de:

- Sala de consulta de medicina general
- " de consulta d'enfermeria
- " d'espera i una sala de tractament
- " de pediatria
- Aula d'educació sanitària
- Sala de consulta polivalent

i diferents sales apropiades pels centres d'aquest tipus.

També s'hi construiran sales destinades al personal sanitari i altres dependències.

Segurament constarà de 2 metges, 2 ATS, i servei de pediatria. Es posaran en pràctica programes de medicina preventiva i més endevant es preveuen servei de llevadora, odontologia i altres especialitats fiso-terapèutiques.

Es creu que entrarà en funcionament a final d'any.

Junta Municipal de cultura

Està integrada per Dolors Vila i Àngels Nevado de l'Ajuntament i també per Carme Marín, Joan Mir, Àngel Serradesanferm, Montserrat Fauria, Olga Pla i Carles de Vicente; la presideix en Xavier Rossell.

Junta Municipal de festes

La integren Àngels Nevado, Lluís Planas, Dolors Vila, Jaume Fàbregas, Jaume Carreras, Àngel Llopis, Isabel Masó, Joaquim Cornet.

Junta Municipal de la Ràdio

Formada per Dolors Vila, Àngels Nevado, Josep Masnou, Lluís Planas i Joan Puig, que actua com a director, per part de l'Ajuntament i Lluís Rossell, Antoni Fogueras i Jaume Fàbregas en nom de les entitats i dels col.laboradors de la ràdio; la presideix en Xavier Rossell.

Escola de Belles Arts i d'Anglès.

L'escola municipal de Belles Arts ha impartit el seus cursos de de l'octubre fins a l'abril tot ampliant el ventall de possibilitats per la mainada, ja que s'han treballat modalitats artístiques com el fang i diverses tècniques de pintura i dibuix.

Així mateix s'han donat classes d'Anglès a la gent adulta al Casal dels Avis, un dia per setmana.

Patronat Municipal d'Esports

Convocades totes le entitats esportives federades, es va procedir a l'elecció dels seus representants i varen ser elegits per unanimitat dels assistents els següents representants:

Antoni Brugué Casas, (bàsquet)
Rafel Font Masferrer, (futbol)
Jaume Masó Ferrer, (pesca)
Josep Masó Plenacosta, (tenis)

L'Ajuntament va designar els representants que li corresponen, sis de la corporació, Josep Carreras Colomer, Lluís Planas Massaneda, Pere Bosch, Esteve Moré Gubau, Àngel Serradesanferm Valls i Baldiri Puig Masnou així com tres dels centres escolars, Xavier Colon Auget, Carles de Vicente Guerra i Marcel Rigalós. Actua com a president l'alcalde Xavier Rossell.

Junta Municipal de Turisme

Està integrada per les següents persones.
Joan Puig Verdolet
Josep Masnou Amat
Dolors Vila Fauria
Àngels Nevado Buenavida
Lluís Planas Massaneda
Josep Massaneda Serras
Pilar Reverter Talleda
Josep Rossell Massaneda
Salvador Brugués Fontané
La presideix l'alcalde Xavier Rossell

Lliurament de premis als guanyadors.

Guanyadors del concurs escolar de felicitacions

E.G.B.
1er. Curs:
1er. M.ª Carme Rico
2n. M. Vilamala Carmona
accèssit Àngels Rabionet
2n. Curs:
1er. Núria Fàbregas Cullell
2n. Irene Puig Rovira
accèssit D. Andreu Forcada
3er. Curs:
1er. M. Colon Bosch
2n. Susanna Vilà Bassols
accèssit Jordi Puig Rovira
4t. Curs:
1er. M. Cristina Cobo
2n. Irene Mir
accèssit David Mayorgas
5è. Curs:
1er. Sònia Perez Rubio
2n. David Crehuet Bayés
accèssit Eva Valle
6è. Curs:
1er. Josep Vallmajor
2n. Rosanna Bové
accèssit Daniel Bernal
7è. Curs:
1er. Iolanda Contreras
2n. Ester Polo
accèsit Josep García
8è. Curs:
1er. Joaquim Cotillas
2n. Maite Gálvez
accèssit Joan Boada
1er Curs de F.P.
1er. Eva Duran
2n. Rafael López
accèssit Rosa Armengué

Institut d'Estudis Secundaris (IES)

S'està portant a terme la segona fase de construcció d'un Centre d'Ensenyament Secundari i ampliació del Col.legi Públic de Sant Hialri.

L'import de les obres és de 63 milions de ptes. i abarquen noves aules, un nou porxo cobert, façanes remodelades, pista polisportiva amb una zona ajardinada al voltant i pas peatonal i wàters i lavabos nous, etc.

Es pensen que les obres que afecten les aules estaran al mes de setembre a l'hora d'iniciar les classes i les demés s'aniran fent paulatinament.

Obres del que ha de ser el futur Institut d'Estudis Secundaris i el Col.legi Públic de St. Hilari.

Maqueta de les Guilleries

L'Ajuntament ha adquirit una maqueta de tota l'àrea de les Guilleries feta a escala 1:25.000.

Està a la disposició de tots estudiosos del tema.

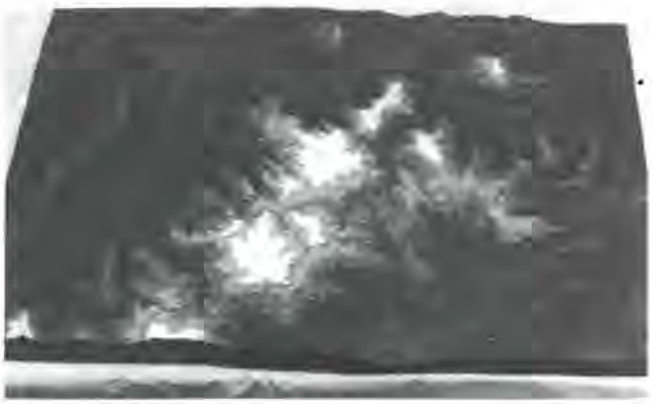

Maqueta de les Guilleries adquirida recentment.

Presa de Sant Coloma

El mes de maig a Sta. Coloma es va fer una exposició amb motiu de l'avant-projecte de la presa de la riera de Sta. Coloma que té un pressupost de 1.000 milions.

Es preveu la construcció d'un embassament amb una capacitat de 9.121.000 m^3 que ocuparà una superfície de 40,2 Km^2 i bàsicament estarà destinat a l'abastament d'aigua de Sta. Coloma i d'altres pobles de la Selva i del Maresma.

La construcció de la presa originarà un canvi de l'actual traçat de la carretera de Sta. Coloma a St. Hilari, que de moment té dues opcions i encara està per determinar-se quina serà la definitiva. S'ubicarà a l'alçada del Km 14, lloc conegut com a Pont de les Fosses.

Divisió comarcal de Catalunya

La postura de l'Ajuntament de Sant Hilari davant la nova Divisió Comarcal queda expressada en aquesta còpia d'acta de 9 de Setembre 1987, que transcrivim literalment:

''La institucionalització de la comarca és, després de la restauració de la Generalitat, el pas més significatiu que s'ha donat en la segona meitat d'aquest segle en el camí de la recuparació de les institucions pròpies de Catalunya i en la modernització i el perfeccionament de l'Administració del nostre país.

Es tracta d'assolir un entramat d'ens administratius de diferents nivells, degudament coordinats, que assegurin que cada ciutadà del país, sigui quin sigui el seu lloc de residència, tingui el mateix nivell d'eficàcia i participació en la prestació dels serveis públics i, en definitiva, el mateix nivell de benestar.

Som conscients dels criteris de racionalitat que el Parlament de Catalunya ha d'aplicar en la divisió administrativa, particularment pel que fa a La Selva, com a voluntat d'evitar una fragmentació desproporcionada del territori amb la creació d'un excés de comarques; i menys aconsellable la creació de noves en zones de baixa densitat de població.

Tanmateix, en el nostre cas, cal constatar el fet de les Guilleries com una realitat territorial delimitada i diferenciada amb una integritat pròpia, geogràfica, històrica i humana, existintne antecedents històrics que la identifiquen molt anterior a la pròpia Selva.

La comarca de La Selva és segurament la més desarticulada de Catalunya quant a que té tres zones molt diferenciades que són: la Selva marítima, la Selva interior i una part de les Guilleries zona de Muntanya. És per això que creiem que l'element bàsic apte per a vertebrar i cohesionar aquesta difícil comarca és una xarxa de comunicacions, l'Eix Transversal o via similar, capaç de coordinar-la i unir-la, no solament en ella mateixa sinó, pel que fa a les Guilleries, amb l'Osona.

Tenint en compte que la divisió i l'organització comarcal de Catalunya és un manament explícit de l'Estatut d'Autonomia, i per tant, la comarca és un ens territorial bàsic en la nostra organització i que el procediment especial de reforma de la divisió comarcal proposada inicialment permet de procedir a l'adequació a curt termini del mapa comarcal a la realitat actual, els reunits per unanimitat, adopten el següent

ACORD

PRIMER - Reclamar el reconeixament de les Guilleries com a realitat geogràfica, històrica i humana.

SEGON - Acceptar la integració del nostre municipi a la comarca de La Selva, que li assigna l'Annex de la Llei 6/1987, de 4 d'Abril, sobre l'Organització Comarcal de Catalunya, mentre i tant es realitzi l'Eix Transversal o una via de comunicació similar vertebradora i integradora de les Guilleries amb La Selva i Osona, per tal de fer efectius els principis de l'art. 2.1.b) de l'esmentada llei.

TERCER - En el cas que no es materialitzés aquesta via integradora quedaríem desconnexos de La Selva i la seva Capitalitat i, en conseqüència, es donaria un incompliment dels criteris rectors establerts en l'art. 2. 1. de la Llei sobre l'Organització Comarcal de Catalunya. Per tant, en aquest supòsit, demanaríem la creació de la comarca de les Guilleries.

QUART - Que aquest acord sigui tramès a la Direcció General d'Administració Local de la Generalitat de Catalunya juntament amb l'expedient que l'acompanya.

Nova Cavalcada dels Reis

Per a fer més entranyable i acollidora l'arribada dels Reis d'Orient a Sant Hilari es varen fer noves carrosses, una per cada Rei.

També se'ls va fer una entusiasta rebuda a la plaça on cada nen hi podia parlar. Els ''Petits Cantaires'' van musicar l'arribada dels Tres Reis.

Noves Carrosses pels Reis d'Orient.

Sant Hilari a la premsa

Al novembre del 87, el suplement del Punt Diari, Presència, dedicava 5 pàgines a les Guilleries dintre una secció amb el títol de ''Paradissos Naturals''.

Una pàgina del diari Avui, amb data 11-XI-87, sobre les Jornades Micològiques celebrades a Sant Hilari i el seu interès científic.

Al suplement del Punt, Presència, hi ha 5 pàgines per a parlar de les Jornades Micològiques amb el títol de ''La llei del bolet''.

A la revista ''Som'', en el seu n.º 92, hi ha 5 pàgines dedicades a Sant Hilari.

Al suplement del Punt Diari, a Presència, amb data 20-3-88 unes pàgines sobre el Mas Moragues, lloc de naixença del General Josep Moragues.

Amb data 21-4-88 dues pàgines del Punt parlen del Cinquantenari de la construcció del Col.legi Públic de St. Hilari

EL 9 Nou va dedicar un suplement de 12 pàginas a l'àrea del Montseny-Guilleries el dia 16-5-88.

Fitz-Roy

El dia 20 de desembre una expedició gironina arribava al cim del Fitz-Roy de 3.400 que té una paret vertical de difícil accés de 1.300m, situat als Andes Argentins.

El grup havia marxat el 8 del mateix mes i estava integrat per F. Casas, A. Font, J. Vaquerizo, P. Serra, R. Pujol i l'hilarienc Pep Permanyer, que va ser un dels tres que va fer el cim.

Aprovació inicial del projecte de carrer sobre la riera de Vallicrosa

Es tracta de fer un vial sobre l'antic llit de la Riera. El projecte fou aprovat en els seus trams A i B. El tram A va des del punt de Can Fuget a l'escorxador i té una amplada de 6 m.

El tramp B va de l'escorxador al pont de Can Serrano i es de 10 m.

El projecte va ser redactat pel servei de Cooperació i Assistència als Municipals de la Diputació de Girona i el pressupost de les obres és de 54.251.218 ptes.

Delegació d'atribucions als consellers

Decret núm. 39/87 de 15 de Juliol pel qual es realitzen a favor dels Srs. Regidors que s'expressen, membres de Comissió de Govern, les següents DELEGACIONS:

1.- Àmbit dels assumptes a què es refereix la delegació:

a.- *Sr. Lluís Planas i Massaneda:* Àrea de Sanitat.

b.- *Sr. Josep Carreras i Colomer:* Àrea d'Esports.

c.- *Srta. Ma. Àngels Nevado i Buenavida:* Àrea de Cultura i Ensenyament

Decret núm. 41/87 pel qual es realitzen a favor dels Srs. Regidors que s'expressen les següents DELEGACIONS:

1.- Àmbit dels assumptes a què es refereix la delegació:

a.- *Sr. Pere Bosch i Cornellà:*
- Servei de brigada d'obres municipals.
- Servei d'informació, control i inspecció d'obres que realitzin les persones obligades a sol.licitar llicència.
- Projecte d'obres municipals.

b.- *Sr. Joan Puig i Verdolet:*
- Servei d'Oficina d'Informació i Turisme.
- Projectes que realitzi l'esmentat servei en el desenvolupament de la seva tasca.

c.- *Sra. Maria Dolors Vila i Fauria:*
- Servei d'organització i coordinació de la Festa Major, Festes dels Barris i demés Revetlles i actes festius en què intervingui l'Ajuntament.

d.- *Sr. Josep Maria Vila i Bassols:*
- Servei de coordinació amb l'Organisme Autònom Municipal ''Casal dels Avis Can Blat''.

e.- *Sr. Josep Masnou i Amat:*
- Servei de promoció del patrimoni natural i medi ambient.

Estat de comptes Ràdio Sant Hilari any 1987 i pressupost 1988

El Sr. Josep Masnou i Amat informa de l'estat de comptes del Patronat Municipal de Ràdio Sant Hilari, corresponent a l'exercici de 1987 i pressupost 1988, els quals, donen el següent resultat:

Estat de Comptes 1987

Existència en Caixa 31-12-86	27.822,-	ptes.
Ingressos any 1987	679.472,-	''
Despeses any 1987	697.713,-	''
Existència a 31-12-87	9.581,-	''

Pressupost 1988

Ingressos:		
Publicitat	325.000,-	''
Loteria	50.000,-	''
Total	375.000,-	''
Despeses:		
Mobiliari	50.000,-	''
Material tècnic estudi i gravació	90.000,-	''
Altre Material tècnic	70.000,-	''
Reparacions	20.000,-	''
Discografia	160.000,-	''
Material d'oficina	40.000,-	''
Neteja	20.000,-	''
Varis	20.000,-	''
T O T A L	420.000,-	''

Nou fulletó turístic

Acaba de sortir un fulletó en forma de tríptic sobre Sant Hilari de cara a una promoció a l'exterior. Bàsicament és un conjunt de fotografies que intenten donar a conèixer les coses que el nostre poble ofereix, en tots els aspectes, al llarg de l'any.

Mancomunitat "Les Guilleries"

El dia 5 de juliol d'enguany, al Saló de Sessions de l'Ajuntament de Sant Hilari, es va declarar constituïda definitivament la Mancomunitat "Les Guilleries", integrada pels municipis d'Espinelves, Osor, Sant Hilari i Viladrau.

Entre els representants dels municipis citats es va designar el càrrec de President de la Mancomunitat, que va recaure per unanimitat en la persona de Xavier Rossell, alcalde de Sant Hilari.

Aquesta Mancomunitat pretén aunar esforços per obtenir unes millores de caire general que han de repercutir en benefici de tots els municipis mancomunats.

Rectificació Padró Municipal d'habitants

Població de dret a 1-1-87	— 4.561	habitants
Altes de 1-1-87 a 1-1-88	— 108	"
Baixes 1-1-87 a 1-1-88	— 63	"
Població de dret a 1-1-88	— 4.606	"

La població de St. Hilari ha augmentat en 45 habitants.

Consell Comarcal

La llei d'Ordenació Territorial ha previst la creació del Consell Comarcal que tindrà àmplies competències dins l'àmbit de la comarca, o sigui que haurà el Govern i l'Administració de la Comarca.

A la Selva el Consell Comarcal està integrat per 25 membres, 6 del PSC-PSOE, 1 d'IC i 18 de CIU. El president, que a la vegada actua com a gerent, és en Josep M. Puig i Vendrell. L'alcalde de St. Hilari Xavier Rossell és el segon vice-president.

De moment, però, encara les seves funcions a la pràctica estan poc definides.

La Selva té una superfície de 1.006,57 Km^2 i una població de 91.746 h. El seu Consell Comarcal abarca 26 municipis i la capital és Sta. Coloma de Farners.

El nou tram de la riera de Vallicrosa cobert, el que va del pont de Can Serrano al pont de la zona esportiva.

Concurs de Cartells per la portada del programa de Festa Major

Enguany només es presentaren 6 treballs al Concurs de Cartells per encapçalar el programa de Festes.

El jurat, atenent-se a les bases del concurs, va considerar per unanimitat que calia declarar-lo desert.

El premi dedicat a menors de 18 anys el va obtenir Iolanda Claveras Espinach.

El jurat estava integrat per Lluís Planas, Isabel Font, Àngel Serradesanferm, Núria Tort i Joan Mir.

Contribució urbana

S'ha procedit a la revisió del valor cadastral d'aquest municipi durant l'any 1987 i tindrà efecte a partir de 1988.

Malgrat que la llei permet fixar un tipus de gravamen del 20% en la Contribució Territorial Urbana, l'Ajuntament ha pres l'acord de fixa'l en un 18% .

PREMIS «IMATGE 1987»

Lluís Duran, de Gràfiques Duran, S. A.

Eleccions al Parlament de Catalunya

Resultat de les eleccions celebrades el passat dia 29 de maig, amb motiu de les elecions al Parlament de Catalunya, a Sant Hilari.

N.º d'electors	3.325
N.º de votans	2.291
Abstenció	35%

Llistes més votades:

C.i.U.	— 1.676	vots
P.S.C.	— 344	"
E.R.C.	— 93	"
I.C.	— 71	"
A.P.	— 37	"

EDICTE

DE COBRANÇA EN PERÍODE VOLUNTARI

Oficina de SANTA COLOMA DE FARNERS Municipi de SANT HILARI SACALM

PERE RIBAS i SERRA, Recaptador de Contribucions de l'Excma. Diputació Provincial de Girona,

FAIG SABER: Que, havent-se publicat en el Butlletí Oficial d'aquesta província l'anunci assenyalant els dies de cobrament de les Constribucions pels conceptes de **Rústica, Urbana, Industrial-Llicència Fiscal, Llicència Fiscal de Professionals** i Seg. Social Agraria. corresponent a l'actual any de 1.988, la cobrança que fa referència a aquest Municipi tindrà lloc els dies 19, 20, 21 i 22 de Setembre ---------- i a les hores de 9 a 1. ----------

Així mateix faig saber, que els contribuents que ho vulguin podran pagar també llurs rebuts sense recàrrec a l'Oficina de Santa Coloma de Farners, al carrer Camprodon n.º 79, baixos, des del dia que segueix als senyalats per al cobrament en el municipi fins al dia 8 d'Octubre segons l'Article 79 del Reglament General de Recaptació.

També es recorda als contribuents, la conveniència de fer ús de la domiciliació bancària pel pagament dels rebuts, per mitjà de qualsevol Banc o Caixa, tal com senyala l'Article 83 del citat R.G.R., i s'dverteix que, un cop passat el plaç d'ingrés en voluntària, els que no hagin pagat llurs rebuts hi tindran un recàrrec del 20 per 100.

El que anuncio al públic en compliment de les disposicions legals.

Santa Coloma de Farners, a 20 de Juliol de 19 88.

DIPUTACIÓ DE GIRONA - SERVEI DE RECAPTACIÓ - Oficina de Sta. Coloma de Farners

Que es publiqui i fixi en els llocs de costum.

Sant Hilari Sacalm, a 3 de Agost de 19 88

(Segell)

El Batlle,

ALCALDIA DE SANT HILARI SACALM

pressupost ordinari exercici 1988

ingressos.

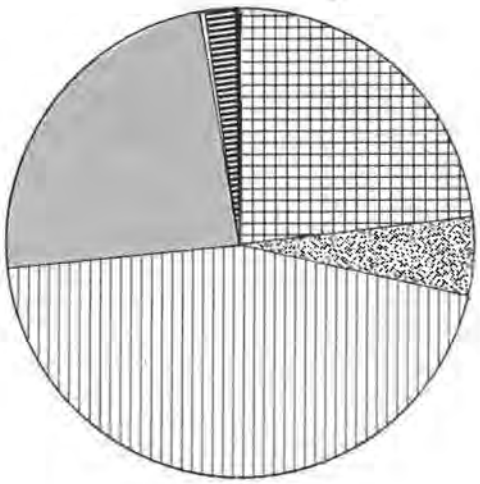

Cap. I		22,98 %
Cap. II		5,299%
Cap. III		45,30 %
Cap. IV		23,98 %
Cap. V		0,13%
Cap. VII		2,31%
Cap. IX		0,001%

despeses.

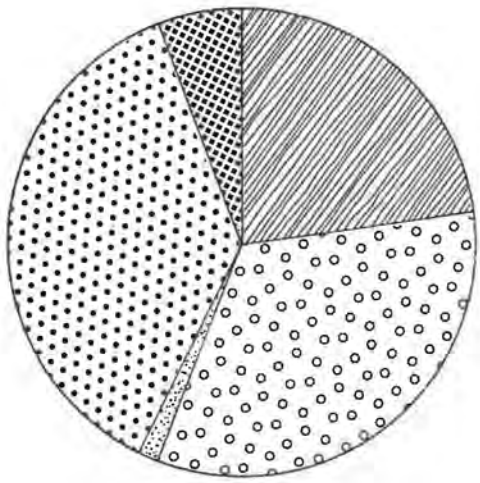

Cap. I		22,29 %
Cap. II		32,95%
Cap. IV		1,54%
Cap VI		37,07 %
Cap. IX		6,15%

B A N
RECORDATORI

Sobre recaptació de diferents impostos

De cara a obtenir una millor gestió de cobrament dels Impostos Municipals i davant l'increment de l'import que es deu a l'Ajuntament per la qüestió de diferents Impostos i Arbitris, promulgo el següent:

Impost municipal de circulació de vehicles

Es recorda que el període voluntari per a pagar l'Impost Municipal de Circulació de vehicles acaba el 30 d'abril de cada any i que un cop transcorregut aquest termini es cobrarà amb el recàrrec corresponent.

Arbitris Municipals

El període de cobrament de rebuts que fan referència a *Escombraries, Clavegueram, Guals, Ambulàncies, Solars sense tancar, etc.* finalitzava el 30 de maig; passada aquesta data es cobrarà amb el recàrrec degut.

Ocupació de Via Pública

Recordem també a tots els propietaris de locals comercials que tinguin intenció d'ocupar la via pública amb taules i cadires, i als particulars o professionals que ho hagin de fer per qualsevol altre concepte, *l'obligació* que tenen de demanar l'oportuna llicència municipal. En cas contrari es *retiraran de la via pública els objectes, i les despeses seran al seu càrrec.*

Us ho comunico per a que en tingueu coneixement i compliu el que disposa aquest ban.

Sant Hilari Sacalm, agost de 1988

L'ALCALDE
F. XAVIER ROSSELL i TERRIS

Ajuntament de Sant Hilari Sacalm

Pressupost de 1988

Total ingressos 150.128.794.-
Total despeses 150.128.794.-

Despeses	*Consignació Pressupost*	*% Sobre el Total*
CAPI- Remuneracions personal i representació	33.464.726	22,29%
CAPII- Compra béns corrents i serveis	49.467.033	32,95%
CAP4- Transferències corrents	2.305.000	1,54%
CAP6- Inversions reals Financers	55.653.931	37,07%
Ingressos		
CAPI- Impostos directes	34.500.000	22,98%
CAPII- Impostos indirec.	7.950.000	5,299%
CAPIII- Taxes i altres ingressos	68.009.791	45,30%
CAP4- Transferències corrents	36.000.000	23,98%
CAP5- Ingressos matrimonials	203.036	0,13%
CAP7- Transferències capital	3.463.967	2,31%
CAP9- Variació passius financers	2.000	0,001%

Informació Municipal

Aprofitem l'edició del Programa de festes per donar a conèixer l'actuació municipal en els darrers mesos. D'aquesta manera ens estalviem diners i s'informa de manera periòdica, encara que sigui un cop l'any. Si hi ha temes més puntuals s'utilitza l'emissora municipal «Ràdio Sant Hilari», «La Veu de les Guilleries».

AVÍS

A aquelles persones que estiguin interessades en l'adquisició de solars o parcel.les per edificar se les recomana que abans de fer cap tracte, es dirigeixin a les Oficines de l'Ajuntament, on se les informarà de la qualificació urbanística del solar o parcel.la que vulguin comprar. Aquest servei es gratuït. El TELÈFON D'URGÈNCIES per la nit és de 86 81 23 el qual estarà permanentment atès per la policia municipal. En cas de força major de no respondre aquest telèfon, es pot deixar el missatge en el número 86 81 01, el qual serà recollit igualment per la policia de guàrdia.

Així mateix, segons indica el servei de correus, cal tenir present que en totes les cartes i enviaments adreçats a Sant Hilari, s'hi ha de fer constar el nou Codi Postal, que és el 17403, junt amb el nom del municipi, tal com s'indica: «17403-Sant Hilari Sacalm».

TELÈFONS D'URGÈNCIA

Caserna de la Guàrdia Civil 86 80 32
Oficines de l'Ajuntament ..... 86 81 01 - 86 81 23

En cas d'incendis cal trucar a alguns d'aquests números i també el 085 o el 23 33 80. Darrera la porta de la Casa de la Vila hi ha una alarma.

Servei d'ambulàncies municipal 86 81 23. També es pot trucar, a Ambulàncies Guilleries (servei privat) 86 84 57

El servei d'ambulàncies de la Creu Roja és el 86 04 04
Ràdio Sant Hilari 86 83 87
Dr. Joan Castells 86 84 76
Farmàcies: Ramón Broto 86 80 93
Xavier Muntalt 86 90 49
Practicant, Joan Torres 86 89 42
Serveis de grua: Trima 86 83 28
A. Fauria 86 82 31
Montseny 86 84 64
Guilleries 86 88 73

ÍNDEX

Portada	Pilarín Bayès
Salutació	F. Xavier Rossell i Terris
Pregó de la Festa Major de l'any 1987	Arcadi Calzada Vice-president del Parlament de Catalunya
Podria ser un conte...	M.ª Teresa Sirera i Cristià
Club Tennis Sant Hilari	La Junta
L'escoltisme de Mossèn Batlle	L'Agrupament Escolta ''Als Quatre Vents''
Jornades Internacionals de Micologia	A.S.V.
Ens han robat ''l'enanito''	Sèneca Fill
El Grup de Teatre ''Els Nois Alegres''	''Els Nois Alegres'' Grup de Teatre
Aproximació a la història escolar de Sant Hilari (1900-1939)	Grup d'alumnes i David Pujol
Quatre paraules sobre la torneria de fusta	Àngel Serradesanferm
El milenario de Catalunya a través de la historia y la cultura	José Gutiérrez Rodríguez
El rectorologi de Sant Hilari Sacalm	Antoni Pladevall i Font
Racó Poètic	M. Ruíz, Josep Santacana, Jaume Brugués i Jaume Llacuna
L'ofici de Festa Major	Mn. Joan Tuneu i Mir
Festa Major	Soletat Ridaura
Envellir amb dignitat	Mn. Joan Coma
Concurs de treballs d'Homenatge a la Vellesa	Raúl Herranz, Mercè Busquets i Josep Taberner
Opinió del Col.legi Sant Josep	Claustre de Professors del Col.legi Sant Josep
L'Escola de Belles Arts	Joan Mir
Crònica de l'any	
La normalització, encara. I fins quan?	Francesc Danés
Pren-te temps	Josep M. Alimbau i Argila
Els Amics de la Música	Els Amics de la Música
Titelles	Jaume Pla
Llar Infantil ''Les Cent Fonts'' oberts a diàleg	L'equip educatiu
Fotos que fan història	Recull d'Àngel Serradesanferm
El Bàsquet a Sant Hilari	Àngel Serradesanferm
Actes religiosos i recreatius	
La tradició popular del Via Crucis	Lluís Planas
Programa del Congrès Internacional del Teatre Religiós	El Congrès
Carta Teatral als escolars de St. Hilari	Josep Àngel Gómez
El drama processonal a St. Hilari Sacalm	J. A. Gómez i X. López
Els Petits Cantaires hem fet dotze anys	Coral Infantil Petits Cantaires
Notes de Societat	Recull d'Àngel Serradesanferm
El President de la Generalitat inaugura la carretera i visita St. Hilari	
Anunciants	
Informació Municipal	

Davant la manca de publicacions periòdiques a la nostra vila, el Programa de Festes és des de fa temps una porta oberta a totes les opinions. L'Ajuntament dóna les gràcies a aquelles persones i entitats que amb els seus escrits han ajudat a confeccionar aquest programa.

Com que hi ha força participació, hi ha un Consell de Redacció per a fer una selecció dels escrits.

Cada any quan s'acosta la Festa Major, l'Ajuntament passa una comunicació a totes les entitats del poble per si volen donar el seu parer a través d'aquestes pàgines. Aquí hi teniu la col.laboració de totes les que ho han fet.

L'Ajuntament no comparteix, necessàriament, l'opinió dels col.laboradors en aquest programa.

Fotografies: AMADEU, ROSSELL, BOSCH i arxius À. SERRADESANFERM
Impressió i Fotocomposició: IND. GRÀFIQUES DURAN, S. A.
Edita: COMISSIÓ DE FESTES
Coordinador: ÀNGEL SERRADESANFERM i VALLS
Dip. legal Gl. 1210 - 1988

